

# Senioruniversitetet i Stockholm



# VÅRPROGRAM 2019

Isamverkan med Folkuniversitetet/Kursverksamheten vid Stockholms universitet

 Folkuniversitetet

# Innehåll

Ordförandes inledning.....	3
Medlemskap i Föreningen	
Senioruniversitetet i Stockholm	4
Frågor och svar.....	5

## Föreläsningsserier

<b>Tisdagsföreläsningar</b>	
Förmiddagsserie.....	6
Eftermiddagsserie.....	6
<b>Arkitektur och stadsbyggande</b>	
Kampen om staden – vem formar Stockholms framtid?.....	7
Tolv svenska hus som gjort skillnad.....	7
Stockholmskyrkornas hemligheter IV.....	8
<b>Konst</b>	
Vårens aktuella utställningar på några av de stora institutionerna.....	9
Förvandlingar i konst och arkitektur under 1900-talet.....	9
<b>Litteratur</b>	
Virginia Woolf in Context.....	10
Litterära pärlor – om omistliga romaner och unika författarskap.....	10
Litterära fredagar på Stora Henriksvik.....	10
Romantiken som kultur-omvandlande litterär rörelse.....	11
Kan bra författare glömmas bort?.....	11

## ÅRSMÖTE 2019

23 mars

Detta är en kallelse till årsmötet som kommer att hållas **lördagen den 23 mars kl. 12.30** på Clarion Hotel Sign, vid Norra Bantorget.

Årsmöteshandlingar kommer att finnas tillgängliga på Senioruniversitetets hemsida från och med den 7 mars.

Som vanligt bjuder vi också på föreläsning, underhållning, vin och snittar.

Välkommen!

<b>Musik</b>	
Evert Taubes universum.....	12
Levande jazzhistoria.....	12
1900-talets konstmusik – mer än modernism.....	13
<b>Mångvetenskap</b>	
Vetenskapskvinnor – förbjuden frukt på kunskapens träd.....	13
Fåglar i verkligheten och i konsten.....	14
Bergtagen.....	14
Djuren – i människans klor I.....	15
Tanke – känsla – handling, vem styr vad?.....	16
<b>Naturvetenskap</b>	
Så förändras världen och din vardag av artificiell intelligens... ..	16
Världsbilder.....	17
Torka och klimatöverskningar – hur klarar vi dricksvattenförsörjningen?.....	17
Våra tvåbenta vänner – om fåglar och deras livsbetingelser.....	17
<b>Politik och samhälle</b>	
Rättsstaten och parallellsamhällena.....	18
Hotad demokrati i Centraleuropa – exemplen Tjeckien, Slovakien, Polen och Ungern.....	19
Indien – befolkningsgigant med stormaktsambitioner.....	19
Skolan i Sverige – allas angelägenhet.....	20
Är demokratin i kris?.....	20
<b>Språkvetenskap</b>	
Identitet och språk.....	21

## Seminarier/Temadagar

Praktisk filosofi – miljöetik II... ..	21
Tre gånger etik med Torbjörn Tännsjö.....	22
Filmklassiker och eftersamtal på Bio Capitol.....	22
Fördjupad förståelse av jazzmusik.....	23
<b>Halvdagsseminarium</b>	
En eftermiddag med Peter Englund – 100 år efter Versaillesfreden.....	23
Baltikum – våra tre grannländer på tre timmar.....	23
Civilkurage – en sällsynt egenskap!.....	23
Brexit efter 29 mars – hur blev det och vad händer nu?.....	24

## Vandringar och exkursioner

Besök i medeltidens bondelandskap med byar, kyrkor och herresäten.....	25
Kulturhistoriska vandringar på några av Stockholms holmar.....	25
Naturvandringar i Stockholmstrakten.....	25
Följ med till Sveriges textilmetropol Borås 11–12 april.....	26
Konstvandringar.....	26
Gotlands natur och kultur 4–9 juni.....	27

## Universitetskurser

Inledning.....	28
<b>Asien – scenkonst och populärkultur</b>	
Scenkonst och populärkultur i Japan, Kina och Indien	
Fristående kurs: 7,5 p.....	28
<b>Botanik</b>	
Botanik. Fristående kurs: 7,5 p... ..	28
<b>Ekonomisk historia</b>	
Åt var och en efter behov? Olika sätt att studera ekonomisk historia	
Grundkurs: 30 p. Mom 4:4.....	29
<b>Filmvetenskap</b>	
Filmanalys	
Fristående kurs: 7,5 p.....	29
<b>Kontinental filosofi</b>	
Filosofins begynnelse	
Grundkurs: 30 p. Mom 2:4.....	29
<b>Geografi</b>	
Resurser, landskap och miljö	
Fristående kurs: 15 p. Mom. 1:2.....	29
<b>Historia</b>	
Sveriges historia – politisk och ekonomisk historia 800–2000	
Grundkurs: 30 p. Mom. 4:4.....	30
Makt, människor och mentaliteter i svensk historia. Fristående kurs: 15 p. Mom. 2:2.....	30
Stockholms historia	
Det moderna Stockholm. Fristående kurs: 15 p. Mom. 2:2... ..	30
<b>Idéhistoria</b>	
Från sekelskiftet 1900 till våra dagar. Grundkurs: 30 p. Mom. 4:4.....	31
<b>Konstvetenskap</b>	
Från 1900 till nutid	
Grundkurs: 30 p. Mom. 4:4.....	31

Konst och arkitektur under 1900-talet. Fristående kurs: 15 p. Mom. 2:2.....	31
Rysk konst och dess förhållande till den västeuropeiska omvärlden Fristående kurs: 15 p. Mom. 2:2.....	31
<b>Litteraturvetenskap</b> 1900-talets litteratur Grundkurs: 30 p. Mom. 4:4.....	32
<b>Musikvetenskap</b> Musiken i historien. Klassicism och romantik. Grundkurs: 30 p. Mom. 2:4.....	32
<b>Psykologi</b> Kognitiv neuropsykologi I Hur fungerar våra hjärnor? Fristående kurs: 7,5 p.....	32
<b>Religionshistoria</b> Kyrkohistoria. Fristående kurs: 15 p. Mom. 1:2.....	33
<b>Statsvetenskap</b> Introduktions- och översiktscurs i EU-politik. Fristående kurs: 7,5 p.....	33
Internationella relationer II Fristående kurs: 7,5 p.....	33
<b>Studiecirkelar – språk</b>	
Inledning .....	34
Europarådets nivåskala för självbedömning .....	35
Arabiska .....	35
Engelska .....	36
Franska .....	37
Grekiska, klassisk.....	41

Grekiska, nygrekiska .....	42
Italienska .....	42
Japanska.....	45
Kinesiska – mandarin .....	45
Latin med allmän språkkunskap .....	46
Portugisiska.....	47
Ryska .....	47
Spanska .....	48
Tyska .....	51

### Övriga studiecirkelar

<b>Filmkunskap</b> Guldåldern i svensk film.....	53
Filmanalys enligt den hermeneutiska metoden.....	53
Från Tarzan till Trump – makt, genus och identitet.....	53
<b>Filosofi</b> Vad innebär det att existera?.....	53
<b>Historia</b> Mellanöstern – från korsfararna till IS.....	54
Från Alexander I till Putin.....	54
Weimarrepubliken – mellankrigstidens Europa sett från Tyskland.....	54
Hannah Arendt och människans villkor.....	54
Släktforskning – grundkurs.....	54
Släktforskning – fördjupningskurs.....	55
<b>Juridik</b> Arvsrätt.....	55
<b>Konsthistoria</b> Kvinnor i konsten.....	55

Stolta stad! Stockholmsmiana.....	55
Auktioner, auktionsgoods, antikviteter.....	55
Allmoge.....	56
<b>Litteratur</b> Sex litterära klassiker.....	56
Romaner från Israel, Italien och Tyskland/England... ..	56
På spaning i poesi.....	56
Ellen Key och Elin Wägner – två viktiga namn i kampen för kvinnlig rösträtt i Sverige.....	56
<b>Matematik</b> Matematik för mor- och farföräldrar – nybörjarkurs, andra terminen.....	57
Matematik för mor- och farföräldrar – fortsättningskurs, fjärde terminen.....	57
Matematik för mor- och farföräldrar – fortsättningskurs, sjätte terminen.....	57
<b>Religionskunskap</b> De abrahamitiska religionerna ..	57
<b>Sambälle</b> Integration – en fråga om kunskap?.....	57
<b>Skrivande</b> Att skriva sitt liv – grundkurs... ..	58
Att skriva sitt liv – fördjupning.....	58
<b>Teater</b> Fyra pjäser – fyra uppsättningar.....	58
<b>Anmälningsvillkor</b> .....	59

## Välkommen till en ny säsong!

En medlem frågade nyligen: ”När kommer nästa katalog? Mina vänner och jag brukar samlas kring den en kväll och diskutera vad vi ska anmäla oss till. Det är en rolig tradition.”

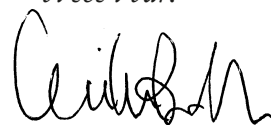
Ja, vi går på kurser och föreläsningar både för att lära oss och för att lära oss tillsammans. Och vissa dagar känns det som om vi är en enda stor skola som bubblar av kraft då vi fyller ABF-husets största lokaler. Och vandrar vi över till våra egna lokaler på Hagagatan så hittar du i varje rum grupper som studerar flitigt. Är det tisdag invaderar vi till och med jättebiografen Rigoletto.

Nu är det alltså dags att börja botanisera i vårens utbud. Vi har fler halvdagsseminarier än tidigare. Du kan få en ”crash course” om Brexit efter den 29 mars. Och i februari ger oss historikern Peter Englund en eftermiddag kring sitt nu avslutade fembandsverk om första världskriget.

Den 12 mars ger vi ett halvdagsseminarium om civilkurage – en sällsynt egenskap! Och i april ordnar vi en resa till textilmetro-polen Borås för att studera textilvärldens design, modeskapande och produktionsutveckling. I juni gör vi sen vår innehållsrika resa till Gotland.

Vi finslipar vårt bokningssystem – du kan som du vet anmäla två personer på samma gång, och nu kan du också förtursboka dig på både universitetskurser och studiecirkelar för att säkert kunna fullfölja en kurs som sträcker sig över flera terminer.

*Lycka till med dina kursval – vi ses i vår!*



Välkommen till Senioruniversitetet i Stockholm!

*Cecilia Bäcklander*  
ordförande Senioruniversitetet

# Medlemskap i Föreningen Senioruniversitetet i Stockholm

Senioruniversitetet är en ideell förening som bygger på volontärarbete. För att delta i Senioruniversitetets arrangemang krävs medlemskap i föreningen. Medlem kan du bli om du har fyllt 55 år och lämnat det ordinarie arbetslivet. För år 2019 är medlemsavgiften 150 kr.

Medlemsavgiften är ingången till vårt stora utbud. Som betalande medlem får du kurskatalogen hemskickad inför kurssläpp två gånger om året och våra nyhetsbrev. Nyhetsbrev skickas till din e-postadress.

Föreningens årsmöte är öppet för alla medlemmar och hålls varje år i mars månad.

## Anmälan våren 2019

Vårens program publiceras på [www.senioruniversitetet.se](http://www.senioruniversitetet.se) fredag 4 januari. Anmälningssperioden börjar den 8, 9 och 10 januari vid olika klockslag för olika arrangemang. Bokningstiderna ser du på hemsidan under respektive arrangemang.

För att anmäla dig till ett arrangemang måste du ha ett användarkonto. Alla som har deltagit i ett arrangemang sedan hösten 2017 har ett användarkonto. Har du glömt ditt lösenord kan du få ett nytt på hemsidan under LOGGA IN.

Som ny medlem skapar du ett användarkonto:

1. Gå in på [www.senioruniversitetet.se](http://www.senioruniversitetet.se)
2. Klicka på LOGGA IN högst upp till höger.
3. Klicka på *Skapa ett konto här*. Fyll i dina person- och kontaktuppgifter samt ett lösenord och godkänn våra anmälningvillkor.
4. Klicka på *Registrera*

Se till att dina kontaktuppgifter alltid är aktuella. Gör eventuella ändringar genom att logga in på *Mina sidor* och välj *Mina kunduppgifter*, uppdatera och klicka på SPARA.

På *Mina sidor* kan du se dina inbokade arrangemang och reservbokningar m.m. Där kan du också göra avbokningar och avanmälningar.

Du bör ha en unik e-postadress då all kommunikation, bekräftelse, kallelse och ev. faktura går till denna. Bokningssystemet kan inte hantera en e-postadress som du delar med någon annan medlem. Om det inte finns någon e-postadress registrerad på ditt användarkonto skickar vi information med vanlig post.

### Boka för två!

Kom ihåg att du kan anmäla två personer i en och samma bokning på hemsidan.

Om ett arrangemang inte får tillräckligt antal deltagare, kan det ställas in. Då återbetalar vi inbetald avgift, självklart utan avbokningsavgift. Medlemsavgiften återbetalas ej.

### För dig som inte har tillgång till internet

Du som inte har tillgång till internet kan anmäla dig med den posttalong som finns längst bak i den tryckta katalogen. Antalet platser för talonganmälningar är begränsat. Anmälan måste ha namnunderskrift för att vara giltig. Besked om plats kan dröja några veckor. Alla talonger registreras efter ankomstdatum.

Har du inte tillgång till *Mina sidor* kontakta kansliet för att uppdatera dina kontaktuppgifter, avboka arrangemang och avanmäla reservplatser.

*Anmälningar per telefon, e-post eller personligen tas inte emot.*

*Vid fakturabetalning:* Invänta alltid faktura från Svea Ekonomi innan du betalar.

### Nyhet – nu kan du förtursboka!

Du som har gått en universitetskurs som sträcker sig över flera terminer kan nu själv boka in en förtursplats via hemsidan. Samma sak gäller för de studiecirkel som sträcker sig över ett läsår (från höst till vår). Förtursbokningen är öppen på hemsidan mellan 4 och 9 januari.

För att kunna göra en förtursbokning måste du ha deltagit i aktuellt arrangemang föregående termin.

**Nyhet!  
Nu kan du  
förtursboka!**

## Anmälningvillkor

Läs våra anmälningvillkor på sid. 59 och på [www.senioruniversitetet.se](http://www.senioruniversitetet.se)

# Frågor och svar

Här hittar du svar på några av de vanligaste frågorna.

Fler frågor och svar hittar du på [www.senioruniversitetet.se](http://www.senioruniversitetet.se)

## Anmälan

### Hur anmäler jag mig till ett arrangemang?

Det finns fullständig information på hemsidan. Har du inte tillgång till internet så fyller du i och skickar in posttalongen som finns längst bak i katalogen.

### Kan jag anmäla mig till endast enstaka föreläsningar i en serie?

Nej, du anmäler dig till en hel serie, sedan avgör du själv vilka föreläsningar du önskar gå på.

### Jag har anmält mig med posttalong, hur får jag besked om jag fått plats?

Vi meddelar dig snarast om du fått en plats, eller ej.

## Reservplats

### Jag ville boka mig på ett arrangemang men blev reserv. Vad betyder det och när kommer jag att få bekräftelse på om jag blivit antagen till arrangemanget?

Du har blivit placerad i kö och om och när en plats blir ledig så skickas bekräftelse och faktura till dig.

### Trots att jag anmälde mig redan första dagen blev jag reserv. Varför blev det så?

Efterfrågan på vissa arrangemang är större än det utbud vi kan erbjuda. Därför är söktrycket på en del arrangemang stort redan första dagen.

### Jag har blivit placerad på reservlistan men har ångrat mig. Måste jag avanmäla reservplatsen?

Ja. Eftersom även anmälan som reserv är bindande, är det viktigt att du avanmäler reservplatsen om du inte längre vill gå på arrangemanget. Avanmäler du din reservplats innan det skickats ut någon bekräftelse på plats, debiteras du ingen avbokningsavgift.

## Avanmälan och avbokning

### Hur avanmäler jag min reservplats?

Logga in på *Mina sidor* och välj *Mina reservplatser* och avanmäl den reservplats du inte önskar ha kvar.

### Hur avbokar jag min plats?

Logga in på *Mina sidor* och välj *Mina arrangemang* och avboka det arrangemang du inte vill delta i. Har du inte tillgång till internet så kontaktar du kansliet för att avboka din plats. Observera avbokningsavgifterna enligt våra anmälningsvillkor.

## Betalning/Fakturafrågor

### Hur betalar jag?

Enklast betalar du med bankkort när du bokar dig på hemsidan. Väljer du att betala mot faktura tillkommer en faktureringsavgift på 29 kr. Invänta alltid faktura som kommer med e-post eller vanlig post. Avsändare är Svea Ekonomi AB. *Betala inte på annat sätt!* Kontrollera din skräppost i mejlen så att din faktura inte gömmer sig där. Frågor gällande din faktura besvaras av Svea Ekonomi AB, [www.svea.com](http://www.svea.com)

### Kan jag på min faktura betala någon annans kursavgifter också?

Nej. Varje faktura är personlig och knuten till de arrangemang som du valt.

### Jag har fått en faktura per e-post.

#### Hur betalar jag den?

Fakturan ligger som en bifogad fil i mejlet. Öppna filen och betala till Svea Ekonomi AB enligt instruktionerna.

### Jag har aldrig fått min faktura, däremot skickades en kravfaktura till mig. Hur kommer det sig?

Det kan antingen bero på att du har råkat uppge fel e-postadress eller att fakturan hamnat i din skräppost. Det kan också bero på att du inte observerat att mejlet med faktura kommer från Svea Ekonomi och inte från Senioruniversitetet. De flesta fakturorna skickas med e-post, men om de inte betalas så skickas en påminnefaktura med vanlig post till din folkbokföringsadress. Då tillkommer en påminneavgift på 60 kr.

### Jag har fått inkassokrav.

#### Hur kommer det sig och vad gör jag nu?

Om fakturan och påminnefakturan inte betalats i tid, har ärendet skickats vidare till inkasso hos Svea Ekonomi AB. Vid frågor om ärendet, kontakta Svea Ekonomi AB, [www.svea.com](http://www.svea.com)

**I programarbetet för våren 2019** har främst Kenneth Abrahamsson, Elisabet Attermark, Jane Bergstedt, Ingemar Björklund, Claes Breitholtz, Cecilia Bäcklander, Peder Carlquist, Catherine Dahlström, Torkel Danielsson, Christina Eidem, Ann-Marie Engback, Peter Fagerlund, Lars Fant, Gösta Gahm, Monika Hammar Granberg, Elisabet Hermansson, Bo Irlblad, Ingvar Isfeldt, Erik Janson, Gerda Johansson, Ingela Karlsson, Anita Kruckenberg, Siv Leth, Helga Messel, Lars-Johan Norrby, Britt Olofsdotter, Eva Palm, Ing-Marie Persson, Ulla Ravell, Crister Skoglund, Tove Faye-Wewle och Anders Yrgård deltagit.

# Föreläsningsserier

Starka parfymer  
undanbedes

## Tisdagsföreläsningar

### Förmiddagsserie

#### 5/2 Medea, moderskap och mord

*Föreläsare* Anna Cullhed, professor i litteraturvetenskap, Stockholms universitet  
*Värd* Ingemar Björklund

#### 12/2 Det omätbaras renässans – en uppgörelse med pedanternas världsherravälde

*Föreläsare* Jonna Bornemark, docent i filosofi, Södertörns högskola  
*Värd* Kenneth Abrahamsson

#### 19/2 Lille Bror Söderlundh – en mångsidig musiker

*Föreläsare* Christina Mattsson, visforskare och tidigare styresman för Nordiska museet i Stockholm  
*Värd* Crister Skoglund

#### 26/2 Barnböckerna är de riktiga klassikerna – om barn och läsning

*Föreläsare* Lotta Olsson, Dagens Nyheters barnboksrecensent, författare  
*Värd* Catherine Dahlström

#### 5/3 Varför Bloomsbury? Viktiga intellektuella eller kult?

*Föreläsare* Catherine Dahlström, docent i engelska, Stockholms universitet  
*Värd* Britt Olofsdotter

#### 12/3 Vår mikrobiella planet

*Föreläsare* Anders Andersson, universitetslektor, Science for Life Laboratory, Kungliga Tekniska högskolan  
*Värd* Ingvar Isfeldt

#### 19/3 Skogen brinner – hur påverkas lokalsamhället?

*Föreläsare* Rolf Lidskog, professor i sociologi, Örebro universitet  
*Värd* Ingemar Björklund

#### 26/3 Lyteskomikens kulturhistoria

*Föreläsare* Stephan Rössner, professor emeritus, Karolinska institutet och tidigare överläkare vid Karolinska universitetssjukhusets överviktsenhet  
*Värd* Crister Skoglund

#### 2/4 Tiden, tiden, alltid denna tiden

*Föreläsare* Bodil Jönsson, professor emerita i fysik, Lunds universitet och författare  
*Värd* Crister Skoglund

#### 9/4 Kungsgatan – ett sekel på Stockholms paradgata

*Föreläsare* Johan Erséus, författare  
*Värd* Britt Olofsdotter

*Tid* Tio tisdagar kl. 11.00–12.00: 5/2–9/4  
*Lokal* Biografen Rigoletto, Kungsgatan 16  
*Avgift* 700 kronor  
*Arrangemang nummer* 191100

### Eftermiddagsserie

#### 5/2 Personerna bakom de mänskliga rättigheterna

*Föreläsare* Hans Ingvar Roth, professor i mänskliga rättigheter, institutionen för Asien-, Mellanöstern- och Turkietstudier, Stockholms universitet  
*Värd* Kenneth Abrahamsson

#### 12/2 Stark hela livet – om fysisk aktivitet och hälsa

*Föreläsare* Carl Johan Sundberg, professor i molekylär och tillämpad arbetsfysiologi, och Jessica Norrbom, forskare, Karolinska institutet  
*Värd* Kenneth Abrahamsson

#### 19/2 Hagström – folkhemets musikentreprenör

*Föreläsare* Mikael Jansson, presschef, Sveriges lantbruksuniversitet  
*Värd* Ingemar Björklund

#### 26/2 Vem var Ulla Bjerne? Om ett mindre känt men djärvt och banbrytande författarskap

*Föreläsare* Boel Hackman, docent i litteraturvetenskap, Stockholms universitet  
*Värd* Catherine Dahlström

#### 5/3 Hur kan kunskapen om nybildning av blodkärl användas vid cancerbehandling?

*Föreläsare* Lena Claesson-Welsh, professor i medicinsk biokemi, Uppsala universitet  
*Värd* Ingvar Isfeldt

#### 12/3 Venedig – makt och skönhet i tid och rum

*Föreläsare* Carin Norberg, tidigare chef för Nordiska Afrikainstitutet och Carl Tham, tidigare utbildningsminister och ambassadör  
*Värd* Britt Olofsdotter

#### 19/3 Imse, vimse – men vem ska spinna tråden?

*Föreläsare* Anna Rising, professor i veterinärmedicinsk biokemi, Sveriges lantbruksuniversitet  
*Värd* Ingemar Björklund

### **26/3 Vad kan en strandsnäcka lära oss om evolution?**

*Föreläsare* Kerstin Johannesson, professor i marin ekologi, Göteborgs universitet  
*Värd* Ingvar Isfeldt

### **2/4 Virus – ett smittämne med många ansikten**

*Föreläsare* Erling Norrby, professor emeritus i virologi, Karolinska institutet  
*Värd* Lars-Johan Norrby

### **9/4 Kalla krigets gåtor – polska tavelförsäljare, sovjetiska TIR-bilar och honungsfällor**

*Föreläsare* Tidigare signalspanarna Michael Fredholm, professor, Ipeki Research Institute, IRI och Thomas Magnusson, förläggare, Medströms bokförlag  
*Värd* Britt Olofsdotter

*Tid* Tio tisdagar kl. 13.30–14.30: 5/2–9/4  
*Lokal* Biografen Rigoletto, Kungsgatan 16  
*Avgift* 700 kronor  
*Arrangemang nummer* 191110

## **Arkitektur och stadsbyggande**

### **Kampen om staden – vem formar Stockholms framtid?**

Städer konkurrerar med varandra och marknadsförs som varor. Så har det alltid varit. Men i dag har produktionen av ”varan Stockholm” ändrat karaktär. Konkurrensen gäller fler och delvis andra företeelser än tidigare. Är markpolitiken i medborgarnas intresse? Vem bestämmer vad som är en attraktiv stad? Hur hänger detta ihop med villkoren för människors livsmöjligheter? Och vad händer när medborgarna protesterar mot utvecklingen?

I samarbete med Stockholmsforskningen/  
Stockholmiana

### **6/2 Äga eller inte äga, det är frågan**

Stockholm har en lång historia av framgångsrik aktiv markpolitik. Den nya politiken med konkurrensutsättning och utförsäljning av stadens mark har dock visat sig svår att förena med ambitionen att producera lägenheter på den försålda marken med god kvalitet, till rimliga priser och med låga boendekostnader.

*Föreläsare* Lennart Tonell, universitetslektor i kulturgeografi, Stockholms universitet

### **13/2 Staden som vara – konkurrens- och attraktivitetsplanering**

Rankning av näringslivets förutsättningar, rum för särskilda livsstilar, nöjesutbud, konsumtion

och boendemiljöer har varit starkt styrande för Stockholms planering och stadspolitik.

*Föreläsare* Klas Ramberg fil.dr i etnologi, Stockholms universitet

### **20/2 Stockholm en prisvärd vara?**

Det är inget problem att Stockholm är en vara eller kanske till och med blir mer av en vara. Den centrala frågan är om det är en prisvärd vara för alla grupper i samhället.

*Föreläsare* Hans Lind, professor i fastighetsekonomi, Kungliga Tekniska högskolan

### **27/2 Vårt 80-tal**

Mellan 1985 och 1989 ockuperades flera rivningshotade hus i Stockholm. Ungdomarna som genomförde protestaktionerna menade att fastighetsägarna medvetet lät husen förfalla i ren spekulering. Bilder tagna av ungdomarna själva är nu – 30 år senare – kommenterade och placerade i ett sammanhang av dem som var med då.

*Föreläsare* Joachim Berggren, kommunikationskonsult och husockupant

### **6/3 Husby bortom kravallerna**

I maj 2013 pågick omfattande kravaller under flera nätter i Stockholmsförorten Husby. Med avstamp i ett trettiotal Husbybors berättelser får vi inblickar i ett starkt lokalt civilsamhälle, en ständigt närvarande rasism, polisövergrepp, en svunnen välfärdsstat, djupt liggande föreställningar om rättvisa, oförstående politiker som envist hävdar arbetslinjen och ensidiga medieskildringar.

*Föreläsare* Paulina de los Reyes, professor i ekonomisk historia och Magnus Hörnqvist, universitetslektor i kriminologi, Stockholms universitet

*Programansvariga* Kenneth Abrahamsson och Britt Olofsdotter

*Tid* Fem onsdagar kl. 9.30–11.15: 6/2–6/3  
*Lokal* Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41  
*Avgift* 550 kr

*Arrangemang nummer* 191120

### **Tolv svenska hus som gjort skillnad**

Vissa byggnader är mer inflytelserika än andra. De bryter ny mark eller raserar gamla föreställningar om hur hus ska se ut och fungera. Serien presenterar tolv arkitektoniska moderniteter som aldrig upphör att dela med sig av sin energi och sitt språk. Byggnader med ett slags evigt liv – utvalda av Staffan Bengtsson. Två spännande exempel lyfts fram vid varje tillfälle.

### **7/2 Två kommersiella byggnader – Kronprinsen i Malmö och Luleå shoppingcenter**

Arkitekterna Thorsten Roos och Ralph Erskine

förnyade stadscentrum med huskroppar som både till utseende och innehåll bröt ny mark i Sverige.

### 14/2 Vita drömhäus

Sommarhusen som arkitekterna fortfarande talar om men som långt ifrån alla sett: Gunnar Asp-lunds vita sommarvilla från 1937 och Staffan Berglunds lika vita mondänitet i plast från 1969.

### 21/2 Världsberömd betong

Litet behöver inte betyda obetydligt. Sigurd Lewerentz sista byggnad som arkitekt blev en blomsterkiosk i betong. Villa Göth i Uppsala, ritad av Bengt Edman och Lennart Holm, kombi-nerade betong och tegel och skapade ett av landets kanske mest kontroversiella hus.

### 28/2 Villa Burling och sommarhus på Runmarö

Seriens senast byggda hus ligger på Gotland, en privatvilla ritad av Anna Chavepayre för konstnären Birgitta Burling. Invigt 2015 och redan flera gånger prisbelönt. På Runmarö ligger sommarhuset i trä av Gösta Uddén som utländska arkitektstudenter vallfärdar till.

### 7/3 Klostersgården i Lund och Nordengatan i Norrköping

På Miljonprogrammets tid förfogade Sverige fortfarande över duktiga hantverkare – kvalitets-mässiga höghus och privatvillor skapades sida vid sida. Flerfamiljshus och villor som speglar väl-färdssamhällets förmåga att bygga för alla.

### 14/3 Skolbyggnaderna som skapade skola – Katedralskolan i Växjö och S:t Görans gymnasium i Stockholm

Arkitekterna Åke E. Lindqvist och Léonie Geisendorf ritade skolhus som aldrig överträffats. Kan vi bygga så för våra skolbarn i dag? Avslutningsvis diskuterar vi god och vacker arkitektur genom livets alla stadier med seriens alla hus-exempel som bakgrund.

*Föreläsare* Staffan Bengtsson, tv-producent och designkritiker

*Programansvarig* Tove Faye-Wevle

*Tid* Sex torsdagar kl. 11.45–13.30: 7/2–14/3

*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 600 kr

*Arrangemang nummer* 191130

### Stockholmskyrkornas hemligheter IV

Likt dolda Da Vinci-koder bär våra kyrkor på hemligheter. Kyrkorna vittnar om den svenska historien, med kungar och drottningar, katastrofer och plötslig rikedom, liv och död, kärlek och hopp. De finns där: symbolerna, de glömda be-

tydelserna, minnena och spåren av människor och deras liv under många hundra år. Landets ledande experter guidar oss genom förbannelser, stormaktstida krig, relikier och mordmysterier.

Våra huvudciceroner är liksom tidigare termi-ner Ingrid Sjöström, docent i konstvetenskap, Stockholms universitet och Thomas Magnusson, förläggare, Medströms bokförlag.

Max 30 deltagare per grupp.

*Med reservation för eventuella ändringar.*

### 20/3 Engelbrektskyrkan

#### – epokgörande byggnadsverk

*Mötesplats* Östermalmsgatan 20, buss 4, 6 eller 67, hållplats Odengatan

### 27/3 Gustaf Adolfskyrkan – militära minnen

*Föreläsare* Thomas Roth, fil.mag., 1:e intendent Armémuseum och ledamot av Kungliga Krigs-akademien

*Mötesplats* Wittstocksgatan 26,

Gustaf Adolfsparken, t-bana Karlaplan

### 3/4 Oscarskyrkan – medeltid och industrialism

*Föreläsare* Hanna Enefalk, docent i historia, Karlstads universitet

*Mötesplats* Narvavägen 6, t-bana Karlaplan

### 10/4 Stockholms stora synagoga

*Föreläsare* Någon av Synagogans officiella guider

*Mötesplats* Wahrendorffsgatan 3 B in på gården, t-bana Kungsträdgården

### 17/4 Markuskyrkan i Björkhagen

#### – internationell sevärdhet

*Mötesplats* Malmövägen 51, t-bana Björkhagen

### 24/4 Djursholms kapell

#### – barnfamiljens århundrade

*Föreläsare* Carin Bergström, docent i historia, tidigare chef för Kungliga Husgerådskammaren

*Mötesplats* Danavägen 9, nära Djursholms torg. T-bana till Danderyds sjukhus eller Mörby Centrum alternativt Roslagsbanan till Djurs-holms Ösby eller Vendevägen.

### 8/5 S:t Thomas kyrka

#### – söndagsöppet i Vällingby

*Föreläsare* Emilie Karlsmo, fil.dr i konstveten-skap, Uppsala universitet

*Mötesplats* Kirunagatan 9, t-bana Vällingby

*Programansvarig* Britt Olofsdotter

*Tid* Sju onsdagar 20/3–8/5:

Grupp 1 kl. 13.00–14.00

Grupp 2 kl. 14.30–15.30

*Avgift* 900 kr

Grupp 1 *Arrangemang nummer* 191140

Grupp 2 *Arrangemang nummer* 191150



# Konst

*Vår uppskattade föreläsningsserie om den samtida konsten gör ett tillfälligt uppehåll under våren. Återkommer hösten 2019.*

## Vårens aktuella utställningar på några av de stora institutionerna

Vi besöker fem utställningar – det nyöppnade Nationalmuseum, Prins Eugens Waldemarsudde, Liljevalchs och Millesgården. Välj dag, tid och arrangemangsnummer efter schemat.

Max 25 deltagare per grupp.

*Med reservation för eventuella ändringar.*

### 1. Vårsalongen på Liljevalchs konsthall 6, 7, 8 mars

Ett verkligt vårtecken. Amatörer och etablerade konstnärer visar sina verk, utvalda av en jury, på detta årligen återkommande och mycket populära evenemang.

*Föreläsare* Göran Stähle/Karin Olsson Trollmo, konstpedagoger

### 2. Konstnärskolonin i Grez-sur-Loing på Prins Eugens Waldemarsudde 13, 14, 15 mars

Grez-sur-Loing är ett litet samhälle några mil söder om Paris, som blev mötesplats för ett stort antal konstnärer framför allt under 1870- och 1880-talen. Dit kom inte bara konstnärer från Norden utan också från Japan och Amerika. Utställningen fokuserar på de konstnärspår som var verksamma i Grez-sur-Loing under sent 1800-tal.

*Föreläsare* Göran Stähle/Cecilia Gottfridsson, konstpedagoger

### 3. Danskt måleri på Nationalmuseum 20, 21, 22 mars

Under våren visar Nationalmuseum danskt "guldåldersmåleri", alltså från det tidiga 1800-talet. I utställningen visas flera verk som museet köpt in under de senaste åren, men också betydande verk som lånats in från danska institutioner. Utställningen är ett samarbete med Statens Museum for Kunst i Köpenhamn.

*Föreläsare* Staffan Redin, konstnär/Helén Hallgren Archer, intendent Nationalmuseum

### 4. Möbelformgivaren och arkitekten Finn Juhl på Nationalmuseum 27, 28, 29 mars

Vårens designutställning presenterar Finn Juhl (1912–1989). Bland annat visas inredning från hans hus vid Ordrupgaard utanför Köpenhamn med cirka 60 föremål som han ritat. Finn Juhl är en av de viktigaste formgivarna i Danmark under

1900-talet. I museisamlingen visas samtidigt valda designade föremål.

*Föreläsare* Helén Hallgren Archer/Maria Perers, intendent Nationalmuseum

### 5. Tyska expressionister på Millesgården 3, 4, 5 april

De tyska expressionisterna – med namn som Emil Nolde, Franz Marc, Ernst Ludwig Kirchner och Max Pechstein – står i centrum på Millesgården under våren. De var inspirerade av andra konstnärer som Edvard Munch, Vincent van Gogh och Paul Gauguin och ville återge känslouttryck med klara färger och kraftfulla penseldrag.

*Föreläsare* Karin Olsson Trollmo, Cecilia Gottfridsson

*Arrangör* Helén Hallgren Archer, intendent på Nationalmuseum

*Programansvariga* Erik Janson och Tove Faye-Wevle

*Avgift* 900 kr, exkl. entréavgifter

*Anmäl dig endast till en av de åtta grupperna!*

*Tid* Fem onsdagar 6/3, 13/3, 20/3, 27/3, 3/4  
kl. 11.15–12.45 *Arrangemang nummer* 191160  
kl. 13.30–15.00 *Arrangemang nummer* 191170  
kl. 15.15–16.45 *Arrangemang nummer* 191180

*Tid* Fem torsdagar 7/3, 14/3, 21/3, 28/3, 4/4  
kl. 11.15–12.45 *Arrangemang nummer* 191190  
kl. 13.30–15.00 *Arrangemang nummer* 191200  
kl. 15.15–16.45 *Arrangemang nummer* 191210

*Tid* Fem fredagar 8/3, 15/3, 22/3, 29/3, 5/4  
kl. 11.15–12.45 *Arrangemang nummer* 191220  
kl. 13.30–15.00 *Arrangemang nummer* 191230

## Förvandlingar i konst och arkitektur under 1900-talet

Under 1900-talet genomgår konsten och arkitekturen många förvandlingar. Den här serien belyser några utvalda gestalter och företeelser från denna epok. Under fem föreläsningar undersöks bostaden och den offentliga konsten, som är viktiga delar av vår vardagsmiljö, och vi tittar närmare på tre svenska konstnärskap. Dessutom en internationellt känd arkitekt och relationen till Sverige. Stora linjer och djupdykningar kommer att präglade föreläsningarna.

### 12/4 Bostadens förvandlingar

Bostäder har varit en stor arkitekturuppgift under en lång tid. Vi gör några nedslag längs vägen.

### 26/4 Den gränslösa konsten

Under 1960- och 70-talet gjorde Barbro Östlin och Öjvind Fahlström mycket för att tänja på konstens gränser. Både bildligt och bokstavligt.

### 3/5 Le Corbusier och Sverige

Le Corbusier var verksam både som arkitekt och skribent. Vilka avtryck satte hans byggnader och skrifter här i Sverige?

### 10/5 Abstraktioner?

Hilma af Klint har numera en plats i den abstrakta konstens historia. Hur blev det så?

### 17/5 Konst i offentligheten

#### – offentlighet i konsten

Några aspekter på den offentliga konsten men också hur konstnären träder fram som offentlig person.

*Föreläsare* Peder Fallenius, fil.dr i konstvetenskap

*Programansvarig* Ingela Karlsson

*Tid* Fem fredagar kl. 10.00–11.45:

12/4, 26/4, 3/5–17/5

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

*Avgift* 550 kr

*Arrangemang nummer* 191240

## Litteratur

### Virginia Woolf in Context

Virginia Woolf, internationellt erkänd som en av 1900-talets viktigaste engelskspråkiga författare, upphör inte att fascinera och provocera. Hennes liv och författarskap väcker känslor såväl av dyrkan som av motvilja än i dag. Serien söker belysa hur hennes romaner, noveller samt litteratur- och samtidskritik står i dialog med samtiden. Den börjar med hennes viktoriaiska arv och slutar med den mytbildning som följde på hennes död.

*Obs! Föreläsningarna ges på engelska men efterföljande diskussion kan ske på svenska. Texterna som refereras till finns översatta till svenska.*

### 5/2 Her Father's Daughter:

Leslie Stephen, Virginia Woolf and the 19th Century Inheritance

### 12/2 Another Aesthetic:

Virginia Woolf versus the Edwardians

### 19/2 A Writer of the Avant-Garde:

Jacob's Room, Mrs Dalloway, To the Lighthouse

### 26/2 History and Fantasy:

Orlando and Between the Acts

### 5/3 Feminist Woolf:

A Room of One's Own and Three Guineas

### 12/3 Virginia Woolf's Afterlife:

Suicide and biography

*Föreläsare* Catherine Dahlström, docent i engelska, Stockholms universitet

*Programansvarig* Cecilia Bäcklander

*Tid* Sex tisdagar kl. 13.00–14.45: 5/2–12/3

*Lokal* Palmesalen, ABF-huset Sveavägen 41

*Avgift* 600 kr

*Arrangemang nummer* 191250

### Litterära pärlor – om omistliga romaner och unika författarskap

### 7/2 Vilhelm Mobergs utvandrarserie

Föreläsaren kom i höstas ut med *Mannen i skogen*, den första kompletta biografien över Vilhelm Moberg.

*Föreläsare* Jens Liljestrand, bitr. kulturchef på Expressen, författare

### 14/2 Den stora lilla kärleksromanen

Agnet Pleijels *En vinter i Stockholm* är en av den svenska samtidslitteraturens starkaste skildringar av kärlek och kärleksorg.

*Föreläsare* Svante Weyler, bokförläggare

### 21/2 Från kejsare till konkubiner

Su Tongs koncentrerade och stämningsmättade romaner från tidigt 1990-tal räknas som något av det bästa den nya kinesiska litteraturen har att erbjuda. Su Tong har bland annat skrivit förlagan till Zhang Yimous storfilm *Den röda lyktan*.

*Föreläsare* Anna Gustafsson Chen, sinolog, översättare och bibliotekarie

### 28/2 Mellan samuraj och engelskprofessor – Natsume Sōseki, Japans största moderna författare

Under förra sekelskiftet förvandlades Japan från isolerad samurajstat till internationell stormakt. Natsume Sōseki var en av de unga män som slets mellan en gammal kultur och den nya moderna tiden. Hans romaner, en del humoristiska, andra dystra, hör till världslitteraturen.

*Föreläsare* Monica Braw, författare och fil.dr i japansk historia

### 7/3 Thomas Manns bästa

Föreläsaren presenterar *Buddenbrooks*, *Bergtagen* och *Doktor Faustus*, som hon har översatt från tyska till svenska.

*Föreläsare* Ulrika Wallenström, översättare

*Programansvarig* Eva Palm

*Tid* Fem torsdagar kl. 9.30–11.15: 7/2–7/3

*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 550 kr

*Arrangemang nummer* 191260

### Litterära fredagar på Stora Henriksvik

Vårens föreläsningar tar upp skiftande ämnen: Anne Charlotte Lefflers modiga, moderna verk, Vilhelm Mobergs motsägelsefulla liv och för-

fattarskap, hur klassiker kan gestaltas på teatern, samtals betydelse i Eyvind Johnsons roman *Krilon* och frågan om verkligheten kan förändras genom ord samt "favoritförfattare".

### 8/2 Anne Charlotte Leffler – rebellen

*Föreläsare* Monica Lauritzen, litteraturvetare, producent, författare

### 22/2 Vilhelm Moberg – Mannen i skogen

*Föreläsare* Jens Liljestrand, bitr. kulturchef på Expressen, författare

### 8/3 Hur ska vi förhålla oss till de klassiska texterna i dag?

*Föreläsare* Anna Pettersson, regissör, skådespelare, chef för Strindbergs Intima Teater

### 22/3 Betydelsen av det nordiska i Eyvind Johnsons *Krilontrilogi*

*Föreläsare* Per-Olof Mattsson, docent i litteraturvetenskap, Stockholms universitet, författare

### 5/4 Laddade ord – en bok om tankens makt över språket

*Föreläsare* Lars Melin, docent i svenska, Stockholms universitet, författare

### 12/4 "Favoritförfattare"

*Föreläsare* Yukiko Duke, kulturjournalist, redaktör

*Programansvarig* Gerda Johansson

*Tid* Sex fredagar kl. 10.15–12.00:

8/2, 22/2, 8/3, 22/3, 5/4, 12/4

*Lokal* Stora Henriksvik, Långholmsmuren 21  
*Avgift* 900 kr

*Arrangemang nummer* 191270

## Romantiken som kulturomvandlande litterär rörelse

Romantiken i bred bemärkelse var en vattendelare i kulturen. Som litterär rörelse var romantiken i mångt och mycket en reaktion mot upplysningstidens betoning av förnuft snarare än känsla. Serien kommer att presentera och analysera romantikens litterära yttringar på olika platser i Europa, Tyskland, England och Skandinavien.

Ett kompendium med texter kommer att delas ut i samband med föreläsningarna.

### 19/3 Filosofisk och historisk bakgrund Tysk romantik I

Om Friedrich Schlegels *Athenäumfragment*, 1798–1800, samt *Lucinde*.

### 26/3 Tysk romantik II

Om Novalis poesi och *Heinrich von Ofterdingen*, Clemens Brentano, *Kasper och Anna*, Heinrich von Kleist, *Michael Kohlhaas*.

### 2/4 Engelsk romantik I

Om William Wordsworth och Samuel T. Coleridge samt Friedrich Hölderlin, dikter.

### 9/4 Engelsk romantik II

Om Percy Bysshe Shelley, dikter samt John Keats, dikter.

### 16/4 Skandinavisk romantik I

En översikt, samt Thomas de Quincey, *The Dream Fugue* i *The English Mail-Coach*.

### 23/4 Skandinavisk romantik II

Per Daniel Amadeus Atterbom, Erik Johan Stagnelius och Carl Jonas Love Almqvist, dikter.

*Föreläsare* Roland Lysell, professor emeritus i litteraturvetenskap, Stockholms universitet

*Programansvarig* Catherine Dahlström

*Tid* Sex tisdagar kl. 13.00–14.45:

19/3–23/4

*Lokal* Palmesalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 650 kr inkl. kompendium

*Arrangemang nummer* 191280

## Kan bra författare glömmas bort?

Bra författare blir inte bortglömda. Några av dem hamnar i bakgrunden sedan de gått bort. Att de knappast finns i bokhandeln längre och mer eller mindre vilar outlånade i hyllorna på biblioteken – vad betyder det? Här kommer sju författarskap, mer än väl värda att läsas på nytt.

### 19/3 Ulla Isaksson (1916–2000)

Hon skrev *Kvinnohuset*, *De två saliga*, *Paradistorg* och många andra romaner som väckte beundran och debatt – ett centralt författarskap i sin tid. Tillsammans med Erik Hjalmar Linder skrev hon en hyllad biografi över Elin Wägner.  
*Föreläsare* Britt Dahlström, författare och litteraturhistoriker

### 26/3 Erik Rosenberg (1902–1971) och Sven Rosendahl (1913–1990)

De skildrade den svenska naturen med stora kunskaper och en berättarkonst som bildat skola. Erik Rosenbergs klassiker *Oset* och *Kvismaren* handlar om fågellivet kring två sjöar i Närke. Sven Rosendahl var en betydande naturskildrare som slog igenom med romanen *Gud Fader och tattaren*.

*Föreläsare* Staffan Söderblom, författare, kritiker och översättare

### 2/4 Dagmar Lange (1914–1991)

Som Maria Lang blev hon Sveriges deckardrottning omedelbart vid debutboken *Mördaren ljuger inte ensam*. Ett stort antal "Skogabor" och andra strök med i hennes samlade verk som omfattar

ett fyrtiotal böcker. Hon var filosofie doktor med avhandlingen om filosofen Pontus Wikner och i många år lektor och rektor vid ett gymnasium för flickor i Stockholm.

*Föreläsare* Lena Lundgren och Lisbeth Wikner, båda författare till boken *Maria Lang: vår första deckardrottning*

#### **9/4 Sven Delblanc (1931–1992)**

Redan vid debuten med romanen *Eremitkräftan* stod Sven Delblanc i centrum av sin generations författare. Sitt stora genombrott gjorde han med *Hedebysviten*, fyra romaner med motiv från Sörmland som blev underlag för tv-serien *Hedebyborna*. Han har också skrivit lärda idé-romaner, starka självbiografiska texter och fyra romaner om sin mor och hennes släkts historia. *Föreläsare* Lars Ahlbom, fil.dr i litteraturvetenskap och Per-Olof Jansson, ordförande i Delblancsällskapet

#### **16/4 Pär Rådström (1925–1963) och Lars Forssell (1926–2007)**

De var vänner, kolleger och inte sällan ovänner. De medverkade flitigt i tidens massmedier. De böcker som Pär Rådström skrev i slutet av sitt korta liv anses av många vara bland de bästa i hans generation. Lars Forssells poesi och dramatik är enastående genom bredden, fantasin, den språkliga energin och den djupa svärtnan. Han var ledamot av Svenska Akademien från 1971.

*Föreläsare* Erik Janson, journalist

#### **23/4 Göran Tunström (1937–2000)**

Sunne i Fryksdalen står för den yttre miljön i flera av Göran Tunströms romaner. Sunne speglar världen, både den stora där ute och författarens inre. Han fick många läsare med de självbiografiska romanerna *Maskrosbollen* och *Prästungen*. Det verkligt stora genombrottet kom med romanen *Juloratoriet*.

*Föreläsare* Birgitta Holm, professor emerita i litteraturvetenskap, Uppsala universitet

*Programansvarig* Erik Janson

*Tid* Sex tisdagar kl. 9.30–11.15: 19/3–23/4

*Lokal* Katasalen, ABF-huset Sveavägen 41

*Avgift* 600 kr

*Arrangemang nummer* 191290

## Musik

### **Evert Taubes universum**

Nationalskalden Evert Taube behöver knappast någon presentation, ändå är han både som vispoet och människa märkligt svårfångad. Ingen skald har som Taube färgat vår bild av ”det svenska”, samtidigt är det svårt att hitta ett mer universellt

konstnärskap än hans. Genom hela sitt liv var han gränsöverskridande; liv och dikt smälte samman, liksom genrer, tider och världar. Det enda konstanta var Taubes egen rastlösa livsaptit vilket gör hans konstnärskap sällsynt levande.

*Obs! Serien är en repris från hösten 2017.*

#### **6/2 Jag kommer av ett brusand' hav – barnet och bohemen**

Evert Taubes bakgrund, uppväxt och unga liv som bohem, konstnär och äventyrare.

#### **13/2 Många hundra gröna mil – resenären och impressionisten**

Taubes resor och rastlösa personlighet. Berättarförmåga, rese- och miljöskildringar. Platser, intryck, inspiration.

#### **20/2 Rosa på bal – människoskildraren och dramatikern**

Taubes persongalleri, alter egon och förmåga till identifikation. Dialoger och dramatik.

#### **26/2 Som stjärnor små**

##### **– naturkännaren och romantikern**

Taubes känsla för natur – konkret och som metafor. Nationalromantiska uttryck och naturism.

#### **6/3 Diktaren och tiden**

##### **– klassicisten och folkbildaren**

Taubes traditionalism, historiesyn och inspiration från klassisk litteratur.

#### **13/3 Så länge skutan kan gå**

##### **– humanisten och levnadskonstnären**

Taubes karnevaliska tro på konsten, glädjen, skönheten, kvinnan och freden.

*Föreläsare* Johanna Broman Åkesson, fil.dr i musikvetenskap, Stockholms universitet  
*Programansvarig* Anita Kruckenberg  
*Tid* Fem onsdagar 6/2–13/3 samt tisdag 26/2: kl. 13.00–14.45

*Lokal* Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 700 kr

*Arrangemang nummer* 191300

### **Levande jazzhistoria**

Detta är en fristående fortsättning på tidigare föreläsningsserier om levande jazzhistoria. Musikern, orkesterledaren och estradören Ulf Johansson Werre spelar och exemplifierar själv från flygeln, med rösten och trombonen, spelar skivor och förklarar musikens uppbyggnad samt diskuterar musikexemplen ur ett historiskt perspektiv.

Serien belyser och diskuterar jazzens olika epoker och särarter genom att analysera hur olika instrumentgrupper har utvecklats/förändrats genom decennierna. Vi följer hur inflytelserika artister och kompositörer har påverkat spelsätt, komposition och arrangemang genom histo-

rien, men även hur vissa viktiga ingredienser verkar generella för flera epoker.

Vid två tillfällen kommer Ulf att presentera en gäst med vilken han musicerar och diskuterar musik och skivexempel.

*Se även seminarieserien Fördjupad förståelse av jazzmusik på sidan 23.*

### 12/3 Rytmsktionen 1

– pianot, banjon, gitarren

### 26/3 Rytmsktionen 2 – basen, trummorna

### 2/4 Trumpeten – trombonen

### 16/4 Klarinetten – saxofonen

### 23/4 Sången

### 8/5 Kompositionen – arrangemanget

*Föreläsare* Ulf Johansson Werre, jazzmusiker, med.dr h.c., Uppsala universitet

*Programansvarig* Anita Kruckenberg

*Tid* Fem tisdagar kl. 10.00–11.45:

12/3, 26/3, 2/4, 16/4, 23/4 samt onsdag 8/5

*Lokal* Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 700 kr

*Arrangemang nummer* 191310

## 1900-talets konstmusik – mer än modernism

Begrepp som ”modern musik” eller ”nutida musik” har ofta blivit synonymt med 1900-talets tekniskt komplicerade, kanske svårtillgängliga experimentella musik. Men konstmusiken under 1900-talet kan också vara underhållande, lekfull, känslösam, gränsöverskridande och förförisk. Mot bakgrund av seklets dramatiska samhällsomvälvningar möter vi en rad spännande människoöden och en oändlig spännvidd av musikaliska uttryck och stilar.

### 21/3 Senromantik, impressionism och expressionism

”Det långa 1800-talet” går mot sitt slut med både gigantiska orkestrar och förfinade uttryck. Möt tonsättare som Strauss, Mahler och Puccini.

### 28/3 Jag känner luften av främmande planeter

Mot nya musikaliska språk för en ny tid. Möt tonsättare som Debussy, Stravinskij, Schönberg, Berg och Webern.

### 4/4 Mellan kabaret och nyklassicism

”Det glada 20-talet” medger ett enklare och mera vardagligt förhållande mellan tonsättare och publik. Ett återupptäckande av äldre tiders uttryck. Möt tonsättare som Hindemith, Poulenc, Weill och Boulanger.

### 11/4 Vari består det äkta?

Att hitta sin egen röst genom folkmusik, språk och regionala traditioner blir åter angeläget i en

splittrad värld. Möt tonsättare som Janáček, Sibelius, Bartok, Martinu och Vaughan Williams.

### 25/4 Bekännelse med dolda budskap?

En stor del av 1900-talsmusiken bär på djupt personliga vittnesmål. Men allt är kanske inte som det verkar. Möt tonsättare som Sjostakovitj, Britten och Pettersson.

### 16/5 Från ingenjörskonst till postmodernism och nyromantik

Det senare 1900-talet ger upphov till en unik variation i uttryck och stilar. Är allt numera tillåtet i konstmusiken? Möt tonsättare som Stockhausen, Boulez, Cage, Riley, Pärt, Glass och Saariaho.

*Föreläsare* Måns Tengné, musikjournalist, redaktör på Samverkansavdelningen, Kungliga Musikhögskolan i Stockholm

*Programansvarig* Monika Hammar Granberg

*Tid* Sex torsdagar kl. 9.30–11.15:

21/3–25/4, 16/5

*Lokal* Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 700 kr

*Arrangemang nummer* 191320

## Mångvetenskap

### Vetenskapskvinnor – förbjuden frukt på kunskapens träd

Den första kvinnan som disputerade i Sverige var Ellen Fries 1883. En professor i statskunskap förklarade för Fries föräldrar vid promotionsmiddagen att han hoppades att Ellen Fries inte skulle vara endast den första kvinnan som disputerade, utan också den sista! Hans förhoppningar infriades inte. I dag dominerar de kvinnliga studenterna på universiteten och ungefär hälften av de som avlägger doktorsexamen är kvinnor. Men professorerna inom naturvetenskaperna är fortfarande få. Vad beror kvinnors ibland undanskymda plats i grunden på – nu och då?

### 4/2 Vetenskapliga förmödrar och nutida diskrimineringsmekanismer

Motståndet mot kvinnliga akademiker skiftar karaktär under årtiondenas lopp. Allt från religiösa och moraliska argument på 1800-talet till dagens mer sofistikerade glastak.

*Föreläsare* Cecilia Chrapkowska, specialistläkare i barn- och ungdomsmedicin vid Alva Barnklinik, doktorand i vaccinationsforskning vid Karolinska institutet, författare och krönikör

### 11/2 Marie Curie – kvinnan som fick Nobelpriset två gånger

Som första kvinna tilldelades Marie Curie Nobelpriset i fysik 1903. Åtta år senare fick hon Nobelpriset även i kemi. Men hon fick betala ett

högt pris. Hon dog till följd av den strålning hon utsatts för i laboratoriet. Vi får också en kort resumé över samtliga kvinnor som tilldelats prisen i fysik, kemi och medicin.

*Föreläsare* Åsa Husberg, ämnesansvarig i kemi på Nobelmuseet

### **18/2 Lise Meitner – kvinnan som inte fick Nobelpriset**

Lise Meitner brukar vara ett självskrivet namn bland de kvinnliga forskare som inte tilldelats Nobelpriset. Föreläsningen diskuterar vad hennes insats bestod i och hur det gick till när hon inte fick Nobelpriset.

*Föreläsare* Karl Grandin, professor vid Centrum för vetenskapshistoria, Kungl. Vetenskapsakademien

### **25/2 Vetenskapskvinnan – några livsöden genom tiderna**

Mer än vi kanske tror har kvinnor forskat, gjort upptäckter och bidragit till vetenskapen genom dess historia. De har navigerat förbi förtryckande samhällsnormer, men också tvingats till stora uppoffringar. Kvinnor som Sonja Kovalevsky, Astrid Cleve von Euler och Rosalind Franklin är inte så kända. Men de har gjort betydande insatser och levt liv som varit minst lika originella som deras karriärer.

*Föreläsare* Susanne Holmlund, kulturredaktör vid Sundsvalls Tidning, vetenskapsjournalist och författare

### **4/3 Varifrån kommer våra fördomar?**

Psykologisk forskning har visat att fördomsfullhet har med grupptillhörighet att göra, att vi har fördomar om andra grupper än den egna. Vilka psykologiska mekanismer ligger bakom fördomsfullhet och vad är implicit och explicit fördomsfullhet och dess betydelse för människors vardag?

*Föreläsare* Nazar Akrami, docent vid Psykologiska institutionen, Uppsala universitet

### **11/3 Kvinnors villkor och ställning inom akademien – strukturer, kultur och makt**

Föreläsningen presenterar forskning inom området genus, organisation och ledarskap, där betydelser av kön för villkor i akademiska karriärer fokuseras. Begreppen struktur, kultur och makt utgör nycklar i analysen.

*Föreläsare* Anna Wahl, vicerektor och professor vid Kungliga Tekniska högskolan

*Programansvarig* Siv Leth

*Tid* Sex måndagar kl. 9.30–11.15:

4/2–11/3

*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 600 kr

*Arrangemang nummer* 191330

## **Fåglar i verkligheten och i konsten**

Människor har i alla tider fångats av fåglar, studerat dem och grubblat över olika iakttagelser. För konstnärer och författare har de utgjort en viktig inspirationskälla. I den här tvärkulturella föreläsningsserien ges skiftande perspektiv på fåglars liv och leverne.

### **4/2 Fågelflyttning på längden och tvären**

*Föreläsare* Thord Fransson, professor i ornitologi och expert på fåglars migration, Naturhistoriska riksmuseet

### **18/2 Fågel, fisk eller mittemellan – fåglar som har inspirerat konstnärer genom tiderna**

*Föreläsare* Helén Hallgren Archer, intendent, Nationalmuseum

### **25/2 Fåglar i musiken**

*Föreläsare* Camilla Lundberg, musikchef Sveriges Television, musikkritiker

### **4/3 DNA-forskning kastar om trådarna i livets träd – exempel från fåglarnas grenverk**

*Föreläsare* Per Alström, professor i ornitologi, Uppsala universitet

### **11/3 Våra bevingade vänner – om fåglar och litteratur och om fåglarnas plats i våra liv**

*Föreläsare* Tomas Bannerhed, författare och Svante Weyler, förläggare, samtalar med varandra

*Programansvarig* Gerda Johansson

*Tid* Fem måndagar kl. 11.45–13.30: 4/2–11/3

*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 550 kr

*Arrangemang nummer* 191340

## **Bergtagen**

Vem kan vara likgiltig inför bergen? De fyller oss med inspiration och utmanar oss genom att kännas skrämmande, ouppnåeliga och de ruvar på hemligheter. Och vad är det som lockar till livsfarliga äventyr? Möt några av de bergtagna och ta del av deras upplevelser och erfarenheter.

### **5/2 Varför jag är bergtagen.**

#### **Bilder från världens berg**

*Föreläsare* Claes Grundsten, naturfotograf, författare och hedersdoktor vid Stockholms universitet. Föreläsning och frågestund föregås av några notiser om geologiska rums- och tidsbegrepp.

### **12/2 Bergen och tiden**

Berget har en förunderlig makt över tiden. Om det berättar den bergtagne: berget sväljer tid och

förlöser tid och skiftar tid. Föreläsningen närmar sig tidens gåta ur bergtaget perspektiv.

*Föreläsare* Anna-Lena Renqvist, fil.dr i filosofi, Filosofiskt forum och Södertörns högskola

### 19/2 Bergen och sagorna

Vi utforskar ”bergtagen” utifrån de myter som knyter samman natt och dag, ljus och mörker, inre och yttre. Vilken roll har sagor och myter som budbärare av det liv vi inte känner till?

*Föreläsare* Synne Myreböe, doktorand i idé- och samhällsstudier, Umeå universitet

### 26/2 Sveriges högsta berg

#### – en smältande isrest

Längst i norr, på den högsta toppen, vilar den eviga isen. Så är vi vana att se på Kebnekaises sydtopp. Men hur länge till? Tack vare en unik, 150-årig bildserie och modern tredimensionell teknik kan vi se både bakåt och framåt, fånga tiden och ana livslängden för dessa smycken av is. Hur ser det ut i resten av världen?

*Föreläsare* Per Holmlund, professor i glaciologi, Stockholms universitet

### 5/3 Bergen och musiken

Signaler, lockrop och vallåtar har sedan urminnes tider använts för att kommunicera i bergslandskap och har inspirerat mängder av musik med motiv från bergen. Alltifrån barockoperans ekande gudar och troll i Bergakungens sal till alpsymfoniernas bjällror och vindmaskiner.

*Föreläsare* Måns Tengné, musikjournalist, redaktör på Samverkansavdelningen, Kungliga Musikhögskolan i Stockholm

### 12/3 ”Varför gör dom det? Riskera livet för en bergstopp!”

Kan Maria Granberg, en av fyra svenska kvinnor på Mount Everest, ge svaret på frågorna? Maria är beteendevetare och professionell äventyrare. Bland nyckelorden märks utmaning, motivation, inspiration, välmående och livslust.

*Föreläsare* Maria Granberg

*Programansvariga* Tove Faye-Wevle och Anders Yrgård

*Tid* Sex tisdagar kl. 11.45–13.30: 5/2–12/3

*Lokal* Katasalen, ABF, Sveavägen 41

*Avgift* 600 kr

*Arrangemang nummer* 191350

## Djuren – i människans klor I

Hur mår egentligen djuren – i hagar, stall, ladugårdar och i våra hem? Vad vet vi om deras naturliga beteende? Vad betyder de för oss? Hur uppträder människa och djur i konst och litteratur, i film, religion och filosofi. En mångvetenskaplig föreläsningsserie över två terminer.

## 4/2 Dolittle eller Descartes

### – hur ser vi på djuren?

Hur ser du på djur – är du en Dolittle eller en Descartes? Tror du djuren är som vi – eller mera som reflexmaskiner? I dag tycker allt fler som Dolittle i en tid då vi får vår mesta djurkontakt via sällskapsdjur. Ännu värre är det när djuren förgulligas. Vår medfödda ömhet för gulliga småbarn med liknande drag som teddybjörnar och Musse Pigg kommersialiseras och utnyttjas. *Föreläsare* Sverre Sjölander, professor emeritus i etologi, Linköpings universitet

### 11/2 Är Sverige världsbäst på djurskydd?

Vi fick vår djurskyddslag först 1945. England fick sin 1911 och samtliga våra grannländer var före oss. Den svenska lagen är bra, men vad hjälper det om den inte används? Många brott utreds aldrig och det försvagar regelverket och medborgarna förlorar tilltron till systemet.

*Föreläsare* Helena Striwing, jurist med djurskyddslagstiftningen som specialitet

### Hade djuren det bättre förr?

Debattörer som Astrid Lindgren och Marit Paulsen menar att djuren hade det bättre förr. Småskaligheten gav djuren goda liv, men ofta hade djuren det så skräligt att de drabbades av allvarliga sjukdomar. I dag väljer vi djursyn efter våra egna syften, och har därför industrialiserad djurproduktion och smådjurskliniker med utrustning i miljonklassen.

*Föreläsare* Niklas Cserhalmi, fil.dr i agrarhistoria, museidirektör, Arbetets museum i Norrköping

### 18/2 Från svans till snabel – djur i konsten

Hur ser djur ut i konsten – i målningar, grafik och skulptur från olika tider? Tama djur, vilda djur och djur som inte ser ut som vanliga djur.

*Föreläsare* Birgitta Castenfors, tf. chef, Nationalmuseum

### 25/2 Kärlek och våld

#### – djur och människor i litteratur och filosofi

Vad är egentligen en människa och vad är ett djur? Detta har engagerat såväl filosofer som författare genom historiens gång. Här tecknas en bild av en komplex relation som förhåller sig mellan ytterligheterna våld och kärlek.

*Föreläsare* Ann-Sofie Lönngren, docent i litteraturvetenskap, institutionen för kultur och lärande, Södertörns högskola

### 7/3 Bestiarium – en medeltida djurbok

Vilken sällsam värld de levde i, medeltidsmänniskorna! För dem var drakar, enhörningar och gripar lika verkliga som apor, hundar och elefanter. Bestiarierna, medeltida djurböcker handlar

mer om hur människan ska leva sitt liv och ger förklaringar till vad de olika djuren symboliserar. Många av djuren, t.ex. monstren, lever kvar som mytologiska figurer i vår tids populärkultur.  
*Föreläsare* Bo Eriksson, docent i historia, Stockholms universitet

### **14/3 Sådan husse och matte – sådan hund, sådan katt?**

Hur ser relationen mellan sällskapsdjur och deras ägare ut? Finns det samband mellan ägarens och djurets personligheter eller beteende? Har ägarens omvårdnad någon effekt på hur djuret söker stöd och trygghet? Här försöker vi bena ut delar av en komplex tvåsamhet!

*Föreläsare* Therese Rehn, agr.dr vid institutionen för husdjurens miljö och hälsa, Sveriges lantbruksuniversitet

*Programansvariga* Siv Leth och Britt Olofsdotter  
*Tid* Fyra måndagar 4/2–25/2, samt två torsdagar 7/3 och 14/3; kl. 13.00–14.45

*Lokal* Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41  
*Avgift* 600 kr

*Arrangemang nummer* 191360

### **Tanke – känsla – handling, vem styr vad?**

Hur kan möten mellan kunskaper inom beteendevetenskap-ekonomi-neurovetenskap och humaniora inverka på våra vardagsliv?

Karolinska institutets satsning på ”Den kulturella hjärnan” är bara ett exempel på det. Neurovetenskapen visar hur vårt välbefinnande och vår hälsa kan påverkas av musik, konst och litteratur. Nyfikna frågor kan motivera patienter för medicinsk behandling. Beteendekonomi visar hur köpbeteende och beslutsförmåga kan påverkas.

### **20/3 Betydelsen av beröring – genom hela livet**

*Föreläsare* Helena Backlund Wasling, hjärnforskare, institutionen för neurovetenskap och fysiologi, Sahlgrenska Akademin, Göteborgs universitet

### **27/3 Hur bygger musiken om våra hjärnor? Vad är ”flow” och hur uppnår man detta kreativa tillstånd?**

*Föreläsare* Fredrik Ullén, professor i kognitiv neurovetenskap, Karolinska institutet, och pianist

### **3/4 Den kulturella hjärnan – sambandet mellan hälsa och kultur**

Vilka är effekterna av sinnesstimulans genom kulturella aktiviteter? Vad betyder dessa för den mänskliga hjärnans formbarhet och läkningsförmåga?

*Föreläsare* Gunnar Bjursell, professor emeritus, Karolinska institutet

### **10/4 Nudging – låter du dig manipuleras som konsument? Förbättra dina beslut och beteenden**

Baserat bl.a. på Daniel Kahneman och Richard Thaler, båda mottagare av Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfreds Nobels minne.

*Föreläsare* Richard Wahlund, professor i företagsekonomi, Handelshögskolan i Stockholm

### **17/4 Den skamlösa nyfikenheten**

Hur för man samtal som läker kropp och själ, samtal som ger livsmod och kraft?

*Föreläsare* Astrid Seeberger, överläkare, Karolinska universitetssjukhuset, författare

*Programansvarig* Helga Messel

*Tid* Fem onsdagar kl. 13.00–14.45:

20/3–17/4

*Lokal* Hedénsalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 550 kr

*Arrangemang nummer* 191370

## **Naturvetenskap**

### **Så förändras världen och din vardag av artificiell intelligens**

Självkörande bilar, smarta telefoner och den automatiska kundtjänsten styrs alla av artificiell intelligens. Tekniken kan komma att förändra världen och robotar kommer sannolikt att bli en självklarhet inom några år. Men tekniken måste utvecklas med människan i centrum. Serien ger oss en inblick i nuläget vad gäller forskning och tillämpning av AI och ML (Machine Learning – maskininlärning) och vad vi kan förvänta oss i framtiden. Vi får också en historisk tillbakablick på tidiga försök med enklare beslutsstödsystem.

### **7/2 AI i upplysningens och förnuftets tjänst**

*Föreläsare* Christer Sturmark, författare, vd för förlaget ”Fri Tanke”

### **Tidiga drömmar om AI – elektronhjärnan**

Om Golem, Frankenstein, Miman och Isaac Asimovs: Robotologins tre lagar.

Exempel på beslutsstöd från 1960-talet.

*Föreläsare* Torkel Danielsson, programmerare, f.d. it-konsult

### **14/2 AI i mänsklighetens tjänst (1)**

AI är ett verktyg som vi utvecklar för att hjälpa oss. Singularitet och gemfabriker är intressanta tankeexperiment, men antagligen långt ifrån verkligheten. Vad är WASP?

*Föreläsare* Fredrik Heintz, universitetslektor, Linköpings universitet



## 21/2 Är AI dummare eller klokare än du tror?

*Föreläsare* Joanna Rose, vetenskapsjournalist

## 28/2 AI i mänsklighetens tjänst (2)

*Föreläsare* Christian Landgren, vd och grundare av teknikföretaget Iteam Solutions AB

## 7/3 Skrattar någonsin en artificiell intelligens?

*Föreläsare* Per Naroskin, psykolog, författare, föreläsare

*Programansvarig* Torkel Danielsson

*Tid* Fem torsdagar kl. 14.00–15.45:

7/2–7/3

*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 550 kr

*Arrangemang nummer* 191380

### Världsbilder

I alla tider har människan haft idéer om världens allt ursprung och vår plats i kosmos. I serien belyser vi hur olika världsbilder tagit form under tusentals år fram till nu. Serien inkluderar både kosmologi, läran om universums uppkomst och utveckling och kosmogoni, som behandlar vårt solsystem. En aktuell fråga är om livet är universellt och om avancerade civilisationer kan ha uppstått vid andra stjärnor. Vi avslutar med en diskussion om de moderna kosmologiska teorierna, och vilka frågor som forskarna söker svar på.

## 11/2 Världsbilder i förändring

### – från antiken till modern tid

*Föreläsare* Magnus Näslund, universitetslektor i astronomi, Stockholms universitet

## 18/2 Kosmologins explosionsartade utveckling under senaste seklet

*Föreläsare* Joanna Rose, vetenskapsjournalist

## 25/2 Jakten på liv i universum

*Föreläsare* Peter Linde, docent i astronomi, Lunds universitet

## 4/3 Dialog – frågor och utmaningar inom modern kosmologi

*Föreläsare* Ulf Danielsson, professor i teoretisk fysik, Uppsala universitet och Joanna Rose

## 11/3 Kosmogoni – läran om solsystemets uppkomst och utveckling

*Föreläsare* Hans Rickman, professor vid PAS, Space Research Centre, Warszawa, Polen

*Programansvarig* Gösta Gahm

*Tid* Fem måndagar kl. 14.00–15.45:

11/2–11/3

*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 550 kr

*Arrangemang nummer* 191390

### Torka och klimatövertäckningar – hur klarar vi dricksvattenförsörjningen?

Vatten är människans viktigaste livsmedel. I vårt klimat och i vårt tekniskt utvecklade samhälle har vi vant oss vid vatten som en flödande tillgång, men på senare tid blivit påmind om risker och hot. Serien tar upp exempel på vattnet som en resurs för människan, men också problem, som vattenbrist, översvämningar, dålig kvalitet och hygien. Hur klarar vi dricksvattenförsörjningen med pågående klimatförändring?

## 19/3 Jordens vattenresurser – för alla?

Alla ska ha tillgång till rent vatten. Men varför är det inte så? Försök till svar.

## 26/3 Vattnets kretslopp och sötvattenmagasinen

Kan vi förstå och anpassa oss till vattnets kretslopp, dvs. det globala sambandet mellan nederbörd, avdunstning, grundvattenbildning och ytvatten? Hygien i fattiga och rika länder.

## 2/4 Vattenanvändningen i Sverige – tillgångar, risker och hot

Sötvattnet används av industrin, vattenkraften, jordbruket och hushållen. Kan mängd och kvalitet garanteras under pågående och framtida klimathot?

## 9/4 Vattenanvändningen i Sverige

Fortsättning från 2/4.

## 16/4 Egen dricksvattenbrunn – flödande, uttorkad eller salt?

Vem bär egentligen ansvaret för medborgarens väl och ve? Är egen brunn ett säkert och hållbart alternativ?

## 23/4 Avloppsvatten – enskild och kommunal hantering

Vad finns i avloppsvattnet och hur tar vi hand om det i dag och vad krävs i framtiden för att nå hållbarhet i vattenanvändningen? Vad säger lagen?

*Föreläsare* Anders Nordström, universitetslektor med ansvar för miljö- och hälsoskyddsutbildning, Stockholms universitet

*Programansvarig* Anders Yrgård

*Tid* Sex tisdagar kl. 11.45–13.30: 19/3–23/4

*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 600 kr

*Arrangemang nummer* 191400

### Våra tvåbenta vänner – om fåglar och deras livsbetingelser

Många av oss känner sig extra upprymda av flyttfåglarnas ankomst på våren och ett visst vemod när de drar söderut på hösten. Vi sätter upp fågelholkar och matar vid fågelbord och

fröautomater. Vad vet vi om deras beteende och födoval? Hur hittar flyttfågeln tillbaka till sina häckningsplatser och hur ser dynamiken ut i fåglarnas värld – vad kan de berätta om miljön?

*Obs! Serien är en repris från våren 2018.*

Max 60 deltagare.

#### 5/4 Fåglar i vår närhet

Det finns stora fåglar och små fåglar. Några flyttar, andra blir kvar året runt. Vad är fåglar? Hur ser de ut? Vad äter de? Vi får exempel från de arter som finns i Stockholmsområdet.

*Föreläsare* Hans-Georg Wallentinus, docent i ekologi, tidigare universitetslektor vid Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala

#### 12/4 Forskningen om fåglarnas flyttning – en ny revolution har inträffat!

Nya metoder har medfört omvälvningar inom forskningen om fåglars flyttning, till exempel när ringmärkningsmetoden eller radar-tekniken började användas. Elektronisk miniatyrteknik har medfört en ny revolution, där enskilda fåglar nu kan följas i detalj under flera år.

*Föreläsare* Thomas Alerstam, professor i zoo-ekologi, Lunds universitet

#### 26/4 Havsfåglar som miljöindikatorer – vad kan sillgrisslorna på Stora Karlsö lära oss om Östersjöns ekosystem?

Sillgrisslorna finns högt upp i Östersjöns näringsväv och förändringar i deras livsmiljö återspeglas i deras beteende. Klimat, fiske, övergödning och giftutsläpp förändrar livet för Östersjöns fåglar och hela ekosystemet. Sillgrisslorna ger oss en bild av vad som sker under ytan.

*Föreläsare* Per-Arvid Berglund, ekolog, Naturhistoriska riksmuseet och Baltic Seabird Project

#### 3/5 Sveriges lekande fåglar – arenaspel hos tjäder, orre, brushane och dubbelbeckasin

Arenaspel eller lek är ett ovanligt förekommande parningssystem hos fåglarna. I den svenska faunan är det fyra arter som fortplantar sig på detta vis: orre, tjäder, brushane och dubbelbeckasin. Vad definierar en lek och vad är gemensamt för dessa arter och vad särskiljer deras olika arenaspel?

*Föreläsare* Jacob Höglund, professor i zoologisk bevarandebiologi, Uppsala universitet

#### 10/5 Exkursion vid Angarnsjöängen

Samling på parkeringen vid Angarns Örsta. Vi går sedan en kortare tur på cirka 2 timmar i det omedelbara grannskapet.

*Guider* Stefan Paulin med kolleger, ornitologer, Angarngruppen

#### 13/5 Studiebesök på Ringmärkningscentralen och Fågelskinnsamlingen vid Naturhistoriska riksmuseet

Besöket omfattar tre stationer – en förevisning av ringmärkningsarbete, en kortare föreläsning om vad ringmärkningsåterfynden har att berätta samt en visning av fågelskinnsamlingen, som är en av världens största.

*Föreläsare/Guider* Thord Fransson, förste intendent, Ulf Johansson, intendent och Lina Jansson, förste assistent, Naturhistoriska riksmuseet

*Programansvarig* Ingvar Isfeldt

*Tid* Fyra fredagar kl. 13.00–14.45: 5/4–3/5

*Lokal* Palmesalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Fredag 10/5 kl. 8.30–10.30: Exkursion*

*Mötesplats* Parkeringsplatsen vid Angarns Örsta, Vallentuna

*Måndag 13/5 kl. 13.00–15.00: Studiebesök*

*Mötesplats* Naturhistoriska riksmuseets huvudentré

*Avgift* 700 kr

*Arrangemang nummer* 191410

## Politik och samhälle

### Rättsstaten och parallellsamhällena

Hur möter samhället människor som saknar erfarenheter av en sekulär, liberal och demokratisk stat? Den nya sortens brottslighet tyder på att vi underskattat problemet. Attacker mot blåljuspersonal, gängkriminalitet med dödsskjutningar, hedersrelaterat våld och förtryck är exempel på hur rättsväsendet utmanas. Vad gör samhället för att möta utvecklingen mot det ökande antalet parallellsamhällena? Hur hanterar rättsstaten t.ex. ”rättsskipning” inom parallella samhällena?

#### 5/2 Klaner som samhällsorganisationsform stärks med hjälp av modern teknik

*Föreläsare* Per Brinkemo, journalist och författare

#### 12/2 Islamisk aktivism i en mångkulturell kontext

En studie på uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

*Föreläsare* Aje Carlbohm, docent i socialantropologi, Malmö universitet

#### 19/2 Kriminella nätverk och grupperingar

*Föreläsare* Daniel Vesterhav, forskare och enhetschef, Brottsförebyggande rådet, BRÅ

#### 26/2 ”Landet där vad som helst kan hända”

*Föreläsare* Lars Åberg, journalist och författare

### 5/3 Angereds arbete mot parallella maktstrukturer för att värna demokratin

*Föreläsare* Lise Pedersen och Bettan Byvald, chef resp. processledare vid Trygghetssamordningen, Angereds Stadsdelsförvaltning, Göteborg, m.fl.

### 12/3 Samtal om brott mot individens säkerhet och hur staten hanterar dem

Kan samhället tillhandahålla tillräckligt skydd för dem som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck, tvångs- äktenskap eller könsstympning?

*Föreläsare* Mari Heidenborg, justitiekansler, tidigare utredare och justitieråd, Högsta domstolen

### Vittnesstöd, Brottsoffermyndighetens stöd för vittnen och målsäganden

*Föreläsare* Ing-Marie Persson, fil.dr, Pedagogiskt stöd, Södertörns tingsrätt  
*Samtalsledare* Lars Åberg, journalist och författare

*Programansvariga* Ing-Marie Persson och Elisabet Hermansson

*Tid* Sex tisdagar kl. 9.30–11.15: 5/2–12/3

*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 600 kr

*Arrangemang nummer* 191420

### Hotad demokrati i Centraleuropa – exemplen Tjeckien, Slovakien, Polen och Ungern

Med Berlinmurens fall 1989 och kommunismens sammanbrott i Central- och Östeuropa väcktes förhoppningar om en snabb demokratisk utveckling i dessa länder. För att kunna hantera utmaningarna i den postsovjetiska perioden bildade Polen, Ungern och Tjeckoslovakien den så kallade Visegradgruppen, i februari 1991. År 1993 delades Tjeckoslovakien under fredliga former i republikerna Tjeckien och Slovakien och Visegradgruppen blev Visegrad Four, V4. Länderna blev medlemmar i EU 2004. Det talades då om ett nytt historiskt skede där det liberala, öppna samhället segrat. I dag är bilden en annan. Intolerans och populism har försvagat respekten för de demokratiska institutionerna. Rättsväsendets och mediernas oberoende har försvagats.

Vi försöker reda ut varför länderna på olika sätt har förändrats i högerpopulistisk, nationalistisk och delvis EU-kritisk riktning. Vad gör EU för att hantera situationen och hur påverkar ländernas förhållande till Ryssland Europas säkerhet?

### 7/2 Habsburgs revansch – Visegradländerna och Sovjetimperiets undergång

*Föreläsare* Kristian Gerner, professor emeritus i historia, specialiserad på Öst- och Centraleuropa

### 14/2 Tjeckien och Slovakien – demokratier med misstro mot demokratin

*Föreläsare* Olof Kleberg, journalist med lång erfarenhet av Tjeckien och Slovakien

### 21/2 Vad angår oss Polens affärer?

*Föreläsare* Maciej Zaremba, journalist och författare, talar med förläggaren Svante Weyler om Polen och dess komplicerade historia utifrån sin bok *Huset med de två tornen*.

### 26/2 Orbaniseringen av Ungern i dag – orsaker och konsekvenser

*Föreläsare* Anders Blomqvist, fil.dr i historia, expert på Ungern och Rumänien

### 7/3 Visegradländerna och EU

*Föreläsare* Katarina Engberg, fil.dr i freds- och konfliktforskning, tidigare departementsråd i statsrådsberedningens EU-kansli

### 14/3 Visegradländerna och Ryssland

*Föreläsare* Gudrun Persson, forskningsledare för Rysslandsprojektet inom FOI, Totalförsvarets forskningsinstitut

*Programansvariga* Christina Eidem och Cecilia Bäcklander

*Tid* Fem torsdagar 7/2–21/2, 7/3, 14/3 samt tisdag 26/2: kl. 10.00–11.45

*Lokal* Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 600 kr

*Arrangemang nummer* 191430

### Indien – befolkningsgigant med stormaktsambitioner

Om några år beräknas Indien gå förbi Kina i folkmängd. Båda kommer då att ha runt 1,4 miljarder människor. I år beräknas Indien gå förbi Frankrike och Storbritannien och bli världens femte största ekonomi. I början av 2030-talet sannolikt den tredje största efter USA och Kina. Landet öppnas sedan en tid upp för utländska investeringar. Västståndet ökar – men fördelas knappast jämnt. Klass och kast håller fortfarande samhället i ett starkt grepp. Indien har en hindunationalistisk regering – vad betyder det för relationen mellan muslimer och hinduer? Vi läser om ett patriarkalt förtryck och fruktansvärda våldshandlingar mot kvinnor – men också om en stark och växande motrörelse. Lär känna Indien – ett mångfacetterat rike med flera språk, kulturer och religioner, ett land i stark utveckling och en allt tydligare roll i världen.

### 21/3 Från självständighet med födslovåndor till land med stormaktsambitioner

*Föreläsare* Henrik Chetan Aspengren, Utrikespolitiska institutet

### **28/3 Nationalism, religionsmotsättningar och politiska dynastier i världens största demokrati**

*Föreläsare* Sten Widmalm, professor i statsvetenskap, Uppsala universitet

### **3/4 Klass, kast och cementerade hierarkier**

*Föreläsare* meddelas vid programstart

### **10/4 Växande ekonomi med följder för välstånd och miljö**

*Föreläsare* Henrik Sundbom, ordförande Svensk-Indiska föreningen

### **24/4 Kvinnorna – samhällsbärare och revolterande gräsrotsaktivister**

*Föreläsare* Julia Wiraeus, journalist och författare

### **6/5 Kulturnation och världsexportör av ny och gammal andlighet**

*Föreläsare* meddelas vid programstart

*Programansvarig* Peder Carlquist

*Tid* Två torsdagar 21/3 kl. 13.00–14.45,

28/3 kl. 9.30–11.15 *Obs! tiderna*

Tre onsdagar 3/4, 10/4, 24/4 samt måndag 6/5 kl. 9.30–11.15

*Lokal* Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 600 kr

*Arrangemang nummer* 191440

## **Skolan i Sverige – allas angelägenhet**

Att resultaten i den svenska skolan har fallit i oroväckande takt är nog alla medvetna om. Under hela 2000-talet har politiken och den mediala debatten handlat om vad det beror på och vad som behöver göras för att vända utvecklingen. En många gånger ideologisk och starkt polariserad debatt om en skola som genomgått stora reformer de senaste 25–30 åren. Vi sätter dagens skola i historisk och internationell belysning. Vi kommer också att ägna tid åt den kritik och de heta diskussioner som skolan blivit föremål för.

### **21/3 Skolans uppdrag**

*Föreläsare* Ulrika Lundqvist, enhetschef Skolverket

### **28/3 Konsten att vara lärare**

*Föreläsare* Jacob Möllstam, grundskollärare och Karin Berg, gymnasielärare

### **4/4 Svensk skola i internationell belysning**

*Föreläsare* Maria Axelsson, projektledare TIMSS och PISA, Skolverket

### **11/4 Debatten om skolan**

*Föreläsare* Kristoffer Örstadius, journalist på Dagens Nyheter

### **25/4 Skolkommissionens analyser och förslag för en bättre skola**

*Föreläsare* Magnus Hultén, professor i pedagogik, Linköpings universitet

*Programansvariga* Peter Fagerlund och Elisabet Hermansson

*Tid* Fem torsdagar kl. 13.00–14.45:

21/3–25/4

*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 550 kr

*Arrangemang nummer* 191450

## **Är demokratin i kris?**

Efter ett kvartssekel av framgångar för demokratin som styrelseskick har vi på 2000-talet kunnat se hur den demokratiska och frihetliga utvecklingen i världen gått i den andra riktningen. Antalet demokratiska stater har minskat och i flera demokratiska stater har auktoritära ledare och antidemokratiska krafter vunnit ökat inflytande. Enligt Freedom house index har friheten i världen sjunkit tolv år i rad (Freedom in the World 2018). Har vi tagit den demokratiska utvecklingen för given? Vad krävs för att vända utvecklingen?

*Obs! Serien är en repris från hösten 2018.*

### **25/3 Den moderna demokratins historia**

*Föreläsare* Sverker Gustavsson, professor i statsvetenskap, Uppsala universitet

### **1/4 Hur står det till med demokratin inom EU?**

*Föreläsare* Rutger Lindahl, seniorprofessor i statsvetenskap, Göteborgs universitet

### **8/4 Kvinnorna och demokratin**

*Föreläsare* Maria Jansson och Maria Wendt, docenter i statsvetenskap, Stockholms universitet

### **15/4 Nya utmaningar för demokratin**

**– polarisering, falska nyheter, nya kanaler**

*Föreläsare* Åsa Wikforss, professor i teoretisk filosofi, Stockholms universitet

### **29/4 Demokratins uppgång och fall?**

*Föreläsare* Sten Widmalm, professor i statsvetenskap, Uppsala universitet

### **6/5 Ungdomars syn på demokrati**

*Föreläsare* Mikael Persson, docent i statsvetenskap, Göteborgs universitet

*Programansvariga* Peter Fagerlund,

Elisabet Hermansson och Bo Irlblad

*Tid* Sex måndagar kl. 13.00–14.45:

25/3–6/5

*Lokal* Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 600 kr

*Arrangemang nummer* 191460

# Språkvetenskap

## Identitet och språk

Vår identitet – dvs. det vi vill framstå som, inför oss själva och andra – är något vi visar upp i vår kommunikation med omvärlden. Vårt språkbruk avslöjar t.ex. vilken roll vi intar gentemot en motpart, vår grupp- och klasstillhörighet eller vår politiska hemvist. I en mångspråkig värld blir valet av språk, dialekt eller gruppspråk tydliga identitetsmarkörer. Inte minst viktigt blir detta i arbetslivet. Serien tar upp olika aspekter av förhållandet mellan identitet och språk.

### 14/3 Kulturella skillnader, värderingar och strategier i professionella samtal

Många tror att nationella värderingar är lätta att definiera medan andra anser att sådana inte existerar. I spontana samtal framkommer kulturella värderingar och preferenser som ligger till grund för vår identitet. Föreläsningen vill visa hur detta går till i känsliga samtal på arbetsplatsen. *Föreläsare* Fanny Forsberg Lundell, docent i romanska språk, Stockholms universitet

### 21/3 Identitet i ett flerspråkigt arbetsliv

Fler och fler människor måste lära sig nya språk för att kommunicera i yrkeslivet. Med exempel från callcenter i Moldavien samt från svenska sjukhus och byggarbetsplatser diskuteras skärningspunkter mellan flerspråkighet, identiteter och yrkesroller. *Föreläsare* Linda Kahlin, docent i svenska, Södertörns högskola

### 28/3 Flerspråkighet och identitet

Vilka samband finns mellan identitet och flerspråkighet? Exempel från barn, unga och vuxna – ifrån skola, arbetsliv och sociala medier – visar hur identitet kan skapas eller projiceras på många olika sätt.

*Föreläsare* Carla Jonsson, docent i tvåspråkighetsforskning, Stockholms universitet

### 4/4 Var sitter din språkliga identitet? I dialekten, riksspråket eller brytningen?

Språket är en del av identiteten, säger man, men det är inte en precis beskrivning av ett sakförhållande. Föreläsningen tar upp hur talare tycks förhålla sig på olika sätt till språkets roll för identiteten, och diskuterar vad identitet betyder för undervisning i svenska som främmande språk. *Föreläsare* Tomas Riad, professor i nordiska språk, Stockholms universitet, samt ledamot av Svenska Akademien

### 11/4 Identitet och social positionering i servicesamtal

Hur positionerar sig kunder och personal i servicesamtal? Hur används tilltalsformer, häls-

ningsfraser, blickar och gester? Analysen av samtal till teaterkassor och bokningscentraler i Sverige och Svenskfinland visar på vilka resurser som används, liksom på intressanta skillnader mellan länderna.

*Föreläsare* Catrin Norrby, professor i nordiska språk, Stockholms universitet

### 25/4 Politisk identitet och språkbruk

Politik bedrivs genom språk, och genom språkbruket kan vi förstå vilken identitet som uttrycks. Föreläsningen tar bl.a. upp hur de två tyska staterna benämndes under kalla kriget och vilka politiska konsekvenser namnbruket fick i det delade Tyskland och i Sverige.

*Föreläsare* Charlotta Seiler Brylla, professor i tyska, Stockholms universitet

*Programansvarig* Lars Fant

*Tid* Sex torsdagar kl. 10.00–11.45:

14/3–25/4

*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 600 kr

*Arrangemang nummer* 191470

## Seminarier/Temadagar

### Praktisk filosofi – miljöetik II

Miljöetik handlar dels om vilket moraliskt värde naturen har, är den värdefull i sig eller enbart som resurs för mänskliga syften, dels om vad vi moraliskt sett bör göra åt de olika miljöproblem som vi står inför i dag. Vi bekantar oss med olika etiska teorier, samt fördjupar oss i etikens rekommendationer på olika problemområden, som exempelvis regnskogsskövling, kärnkraft, GMO, artutrotning och klimatförändring.

*Serien är en fortsättning på Miljöetik I från hösten 2018.*

Nya deltagare är välkomna.

### 28/1 Hur bör vi se på kärnkraft och överkonsumtion?

### 4/2 Vilket ansvar har vi för djurutnyttjande och artutrotning?

### 11/2 Hur påverkar vi kemikaliespridning och klimatförändring?

### 18/2 Etiska aspekter på framtida generationer och hållbar utveckling

### 25/2 Miljörättvisa – om miljöpolitiska teorier och fördelning av klimatansvaret

### 4/3 Avslutning – om försiktighetsprincipen, hur vi fattar miljöbeslut under osäkerhet och pragmatism

*Litteratur* Torpman, Olle; Miljöetik: Från problem till lösning, Studentlitteratur 2017

*Seminarieledare* Olle Torpman, fil.dr i praktisk filosofi, Stockholms universitet  
*Programansvarig* Ingela Karlsson  
*Tid* Sex måndagar kl. 13.00–14.45: 28/1–4/3  
*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge  
*Avgift* 600 kr  
*Arrangemang nummer* 191480

### Tre gånger etik med Torbjörn Tännsjö

Filosofiska teorier om etik kan påverka hur vi förhåller oss till mycket svåra och konkreta val i livet. Föreläsningarna som utgår ifrån Torbjörn Tännsjös *Grundbok i normativ etik* belyser hur etiska teorier som utilitarismen, pliktetik och rättighetsetik tillämpas i praktiken.

**8/2 Utilitarismen och tillämpad etik**

**15/2 Pliktetik och abort**

**22/2 Rättighetsetik och dödshjälp**

*Föreläsare* Torbjörn Tännsjö, professor emeritus i praktisk filosofi, Stockholms universitet  
*Programansvarig* Catherine Dahlström  
*Tid* Tre fredagar kl. 10.00–11.45: 8/2–22/2  
*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41  
*Avgift* 300 kr  
*Arrangemang nummer* 191490

### Filmklassiker och eftersamtal på Bio Capitol

Klassiska filmer förknippas ofta med erkända regissörer och manusförfattare som skapat filmer med stor verkshöjd och kvalitet och fått erkännande vid olika filmfestivaler. Vi uppmärksammar filmer från olika tider, olika kulturella miljöer och länder och filmer som producerades för några decennier sedan. Återkommande tema kan vara filmernas bestående värde, regissörens produktion, tid och miljö, skådespelare samt fotot och musikens roll.

**4/3 Ivans barndom – Andrej Tarkovskij, Sovjet 1961**

Tolvårige Ivan arbetar som spanare och kurir bakom de tyska linjerna. Han har förlorat hela sin familj när tyskarna trängde in i Sovjet. För att klara av krigets fasor lever han ett dubbelliv genom dagdrömmar och med en längtan efter ett vanligt liv. Filmen var Tarkovskij's regidebut och bröt mot den ryska socialrealistiska traditionen att sätta heroiska hjältar i centrum.

**11/3 Ficktjuven**

**– Robert Bresson, Frankrike 1959**

Ficktjuven är Bressons tolkning av Dostojevskij's *Brott och straff* där handlingen rör skuld och

botgöring i en nästintill religiös anda. Huvudpersonen Michel beger sig till galoppbanan för att skaffa snabba pengar som en simpel ficktjuv, men arresteras på väg ut från banan och får svårt att återgå till ett laglydigt leverne. Bresson är känd för sitt minimalistiska filmspråk.

**18/3 Babettes gästabud**

**– Gabriel Axel, Danmark 1987**

Filmen bygger på en berättelse av Karen Blixen. En ung, fransk kvinna, Babette, anländer till en liten by på Jylland för att söka skydd hos två fromma prästdöttrar. Hon anpassar sig väl till livet i den gudfruktiga byn. En dag får hon veta att hon vunnit en stor summa pengar på lotteri i Paris – ska hon stanna eller lämna byn?

**25/3 Sven Klangs kvintett**

**– Stellan Olsson, Sverige, 1976**

Året är 1958. Sven Klang, till vardags bilförsäljare, leder orkestern som samlats för det vanliga onsdagsrepet. Kvällen är fylld av förväntningar. Sven har engagerat en ny saxofonist, som gör lumpen i stan som militärmusiker. Hans erfarenheter från Stockholm och Nalen imponerar på bandet – musiken är inte bara att ha kul, den är ett sätt att leva.

**1/4 La notte**

**– Michelangelo Antonioni, Italien, 1961**

Filmen ingår i en trilogi med *L'avventura*, *La notte* och *L'eclisse*. I detta drama om det gifta paret Giovanni och Lidia minns Lidia tillbaka till när de först träffades. På en fest ställs relationen dem emellan på prov. Vad händer när Giovanni på en release av sin senaste bok börjar att ställa sig in hos den vackra och socialt ansedda Valentina och låter både Lidia och boken hamna i bakgrunden?

**8/4 Tecknarens kontrakt**

**– Peter Greenaway, England, 1982**

En brittisk film som utspelar sig år 1694. Mr. Neville, en konstnär med alldeles för gott självförtroende, anlitas av Mrs. Herbert för att måla tolv bilder av hennes förmögne makes egendom. Mr. Herbert hittas mördad, och föremål som kan kopplas till hans död återfinns i målningarna och oundvikliga misstankar uppstår. Vem som utfört mordet ligger i tittarens egen tolkning och kan leda till olika slutsatser.

*Programansvariga* Kenneth Abrahamsson och Ingemar Björklund

*Tid* Sex måndagar kl. 9.30–12.00:

4/3–8/4

*Lokal* Bio Capitol, Sankt Eriksgatan 82

*Avgift* 750 kr

*Arrangemang nummer* 191500

## Fördjupad förståelse av jazzmusik

En serie om musikens uppbyggnad för er som vill träna era sinnen för att förstå och uppfatta mer av musikens sköna värld. Under ledning av Ulf Johansson Werre får vi en introduktion till hur harmonier, form, melodi och rytmik samverkar och hur orkesterns olika delar samarbetar under olika epoker. Vi får också en inblick i grundläggande musikteori. Ulf illustrerar de olika momenten vid pianot och med andra instrument samt analyserar kompositioner och improvisationer från olika musikgenrer.

Max 50 deltagare.

*Obs! Seminariet genomförs vid ett minimum av 35 anmälda deltagare.*

Serien äger rum på samma dagar som föreläsningsserien *Levande jazzhistoria* men på eftermiddagen. Ibland innebär det fördjupningar av moment som behandlats i föreläsningsserien, men utgår också ifrån deltagarnas frågor och önskade diskussionsämnen. Inga förkunskapskrav finns – bara ett öppet sinne!

*Föreläsare* Ulf Johansson Werre, jazzmusiker, med.dr h.c., Uppsala universitet

*Programansvarig* Anita Kruckenberg

*Tid* Fem tisdagar kl. 13.15–15.00: 12/3, 26/3, 2/4, 16/4, 23/4 samt onsdag 8/5

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

*Avgift* 850 kr

*Arrangemang nummer* 191510

## En eftermiddag med Peter Englund – 100 år efter Versaillesfreden

### Halvdagsseminarium 14/2

Peter Englunds storslagna projekt om första världskriget är nu avslutat. Det består av fem böcker, en för varje krigsår och det är historia på ett helt nytt sätt. De fem åren skildras genom fyrtio parallella människoöden. Alla dessa berättelser vävs ihop till en mäktig dagbok över kriget. I förordet säger författaren att det är ett verk som inte handlar om vad kriget var utan om hur det var. Resultatet är djupt berörande. Det ger också läsaren en hisnande förståelse för den globala omfattningen av den konflikt som startade 1914 i hjärtat av Europa och som kom att lägga grunden till de stridigheter som präglat våra gångna 100 år.

Eftermiddagen med Peter Englund blir en blandning av *föreläsning, författarsamtal och publikfrågor*.

Temana är krigets upptakt och förlopp, fredsaftalet i Versailles och efterbörderna i form av revanschism och ett nytt katastrofalt krig. Till-

sammans med förläggaren Anders Bergman talar författaren också om arbetet med de fem banden och om de soldater, officerare, sjukvårdare, mödrar, fäder, konstnärer och andra krigsdrabbade som han lyft fram åt sina läsare.

*Programansvarig* Cecilia Bäcklander

*Tid* Torsdag 14/2 kl. 12.30–15.30

*Lokal* Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 250 kr

*Arrangemang nummer* 191520

## Baltikum – våra tre grannländer på tre timmar

### Halvdagsseminarium 8/3

Höstens serie om Baltikum lockade många och vi ger därför en komprimerad repris med huvudföreläsaren Hans Lepp som är Baltikumkännare, föreläsare och f.d. kulturattaché i Tallinn.

År 1918 tillkom i första världskrigets slutskede, och i kölvattnet av den ryska revolutionen, de tre republikerna Estland, Lettland och Litauen. Friheten blev kortvarig, endast 20 år. 1940 drogs regionen in i andra världskriget då en miljon balter fick sätta livet till. Länderna ockuperades först av Sovjetunionen, sen av Nazityskland och så åter av Sovjet, med utrensningar och massakrer på judar som följd. Efter kriget följde 50 år av sovjetisk ockupation, förtryck och deportationer. Många balter flydde till Sverige. Först på 1990-talet, efter Sovjetunionens fall, blev Estland, Lettland och Litauen fria länder, de införde marknadsekonomi och blev medlemmar i EU och i Nato.

Hans Lepp berättar om de tre baltstaternas komplexa historia och dagsaktuella nu och om historiska band mellan Sverige och dessa våra grannländer.

*Programansvariga* Cecilia Bäcklander och Christina Eidem

*Tid* Fredag 8 mars kl. 9.30–12.30

*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 250 kr

*Arrangemang nummer* 191530

## Civilkurage – en sällsynt egenskap!

### Halvdagsseminarium 12/3

”Att ha civilkurage innebär att ha mod att stå för sin mening även när det innebär en personlig risk, förmågan att stå för sina värderingar, trots vetskap om öppet eller latent motstånd från omgivningen.” Så står det i Wikipedia. I Sverige klarar vi oss bra utan hjältar, kanske vi tänker. Vi har tagit freden, demokratin och välfärdsstaten för givna – men på senare år har vi fått

anledning att tänka efter, förstått att dessa måste försvaras.

Vad kännetecknar personer som vågar säga sin mening, visa civilkurage och handla därefter. Vilka är deras drivkrafter? Kan vi bli fler som vågar visa civilkurage? Tre talare nalkas frågeställningarna från tre olika infallsvinklar.

*Inga-Britt Ahlenius*, civilekonom, tidigare chef för Riksrevisionsverket och FN:s internrevision: Om uppväxten i den värmländska avkrokan där ”farfars värderingar, liksom min pappas, varit enormt viktiga för mig hela livet”.

*Anna Pettersson*, regissör och chef på Strindbergs Intima Teater:

Om kvinnorna i Ibsens pjäser, hjältinnor som antingen gick in i en okänd framtid eller tog praktiskt ansvar och agerade självständigt för att hålla ihop familjen och livet, medan männen predikade.

*Åsa Wikforss*, professor i teoretisk filosofi, Stockholms universitet:

Om sanningen och det moraliska modet i yrkesliv och vardag.

*Samtalsledare* Willmar Sauter, professor emeritus, institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet

*Programansvarig* Helga Messel

*Tid* Tisdag 12 mars kl. 13.00–16.00

*Lokal* Z-Salen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 350 kr

*Arrangemang nummer* 191540

### Brexit efter 29 mars – hur blev det och vad händer nu?

#### Halvdagsseminarium 4/4

Under nästan två år har representanter för den brittiska regeringen och EU förhandlat om formerna för Storbritanniens utträde ur Europeiska unionen. Det har visat sig vara väldigt svårt att nå en uppgörelse och tidningarna har fyllts med försök att tolka vad som pågår. Dessutom är opinionsläget i Storbritannien svårbedömt och den politiska debatten har blivit mycket polariserad. Efter den 29 mars borde det vara mer tydligt vart EU och Storbritannien är på väg och vilken typ av avtal som träffats.

Denna halvdag inleds med fyra inlägg som belyser problematiken från olika utgångspunkter, varpå följer ett panelsamtal. Avsikten är även att deltagarna ska få tillfälle att ställa frågor och delta i diskussionen.

#### “Europe Since Maastricht”: Storbritanniens inställning till EU och vägen till Brexit.

Det sägs rätt ofta att briter aldrig har känt sig riktigt hemma i det Europeiska samarbetet. Hur har deras relation till EU utvecklats över tiden och vilken roll har landet spelat i Europas historia sedan Maastricht?

*Föreläsare* Jonas Tallberg, professor i Statsvetenskap, Stockholms universitet

#### Efter 29 mars

Brexit: Hur hamnade vi här? Vad är de juridiska och konstitutionella implikationerna?

*Föreläsare* Eleanor Duhs, advokat, direktör i den europeiska juristfirma Fieldfisher LLP – på videolänk från London

#### “Do we have a Brexit now?”

*Föreläsare* Claes Granmar, docent i Europarätt, Stockholms universitet

#### Konsekvenser för svensk handel

Sverige har en omfattande handel med Storbritannien och berörs därför mer av utträdet ur EU än många andra länder. Hur ser svenskt näringsliv på den uppkomna situationen?

*Föreläsare* Pia Fromlet, fil.dr, senioranalytiker på Business Sweden, tidigare Exportrådet

#### Hur påverkar Brexit briter i Sverige?

En av stötestenarna i skilsmässoförhandlingarna har varit konsekvenserna på kort och lång sikt för EU-medborgare i Storbritannien och för brittiska medborgare i EU-länderna. Det finns en utbredd oro och flera briter i Sverige har redan ansökt om svenskt medborgarskap.

*Föreläsare* James Savage, vd The Local (oberoende engelskspråkig tidskrift i bl.a. Sverige)

*Programansvarig* Catherine Dahlström

*Moderator* Peder Carlquist

*Tid* Torsdag 4 april kl. 12.00–16.00

*Lokal* Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 350 kr

*Arrangemang nummer* 191550



# Vandringar och exkursioner

## Besök i medeltidens bondelandskap med byar, kyrkor och herresäten

I andra omgången i serien om det svenska bondelandskapets utveckling lämnar vi järnåldern och går in i medeltiden. Nya fysiska element dyker upp i form av bystrukturer, adelsgoods och valvmålade stenkyrkor som ännu står kvar i det nutida Mälardalslandskapet. Kopplar vi dessutom på de unika svenska lantmäterikartorna är det möjligt att få perspektiv på bondesamhällets utveckling under ett halvt årtusende. Som helhet bildar kulturspåren, kartstrukturerna och de naturgivna förutsättningarna – berggrund, jordtäckte och vatten – en omistlig enhet, vårt landskapsarv.

Max 30 deltagare.

### 27/3 Historiskt landskap i geografiskt perspektiv

*Föreläsare* Johan Berg, fil.dr i kulturgeografi, Stockholms universitet

### Naturlandskapets grundelement

Den naturgivna spelplanens tillgångar och begränsningar.

*Föreläsare* Anders Yrgård, fil.lic. i naturgeografi, Stockholms universitet

### 3/4 Vad vet vi om det medeltida landskapet?

*Föreläsare* Johan Berg

### 10/4 Kartor, medeltida brev och fornminnesregister

Vägledning till källmaterial i digitala register och arkiv. Praktiskt arbete i datasal.

*Övningsledare* Johan Berg

### 8/5 Resa i det medeltida landskapet

Heldagsexkursion med buss i Mälardalen.

*Exkursionsledning* Johan Berg och Anders Yrgård

*Programansvarig* Anders Yrgård,  
anders.yrgard@hotmail.com

*Tid* Fyra onsdagar kl. 13.00–14.45:

27/3, 3/4, 10/4, 8/5

För- och eftermiddagsgrupp: 10/4

Heldagsexkursion kl. 8.30–17.30: 8/5

*Lokal* 27/3 sal Y23, 3/4 sal U26, 10/4 sal U34,

Geovetenskapens hus, Stockholms universitet, t-bana Universitetet.

*Tillgänglighet* Promenad i lätt terräng. Guide-system med hörsnäckor.

*Avgift* 1300 kr, inkl. exkursionsbuss och visst kopierat material.

*Arrangemang nummer* 191600

## Kulturhistoriska vandringar på några av Stockholms holmar

Vi stiftar bekantskap med tre av Stockholms historiska holmar.

*Obs! Serien är en repris från hösten 2018.*

Max 30 deltagare per grupp.

### Vandring 1. Riddarholmen

Adelns holme som blev juridikens högsäte

*Mötesplats* utanför Riddarhuset

### Vandring 2. Långholmen

Från fängelseö till rekreationsholme

*Mötesplats* Långholmsbrons brofäste på Långholmssidan

### Vandring 3. Skeppsholmen och Kastellholmen

Örlogsstationen som blev kulturholme

*Mötesplats* utanför Nationalmuseum

*Ciceron och kontaktperson* Berit Dahlström, Stockholmskännare och socionom, 076-909 62 73  
*Avgift* 500 kr

*Tid* Tre måndagar kl. 13.00–15.15: 1/4, 8/4, 15/4  
*Arrangemang nummer* 191610

*Tid* Tre tisdagar kl. 13.00–15.15: 2/4, 9/4, 16/4  
*Arrangemang nummer* 191620

*Tid* Tre torsdagar kl. 10.00–12.15: 4/4, 11/4, 25/4, ej 18/4

*Arrangemang nummer* 191630

## Naturvandringar i Stockholmstrakten

Här är arrangemanget för dig som uppskattar långpromenader med matsäck under sakkunnig ledning i naturmiljöer. Vi gör två exkursioner i tre naturreservat i Stockholms norra omgivningar. Vi uppmärksammar geologi, flora och fauna, kulturminnen och friluftsvärden samt reflekterar över hur naturreservatets formella skötselplan tillämpas.

Max 30 deltagare.

### 4/4 Modern naturvård

Varför skydda natur och vad säger lagen? Får människan plats i ett naturreservat?

*Föreläsare* Bo Eknert, fil.lic. och tidigare föreståndare för biologisk-geovetenskaplig utbildning vid Stockholms universitet

### Vilken inriktning har naturvården i Stockholms län?

*Föreläsare* En representant för Länsstyrelsen i Stockholms län

#### 11/4 Presentation av exkursionsområdena

Sjön Fysingen och Järvafältet kompletterar varandra och ger tillsammans en god bild av Mälardalsnaturen och kopplingen mellan naturgivna förutsättningar och människans resursutnyttjande från bronsåldern till våra dagar.  
*Föreläsare* Bo Eknert

#### 25/4 Exkursion i Fysingens omgivning

Vandring genom sjön Fysingens omgivning med torrbackar, våtmarker och kulturinslag.

#### 9/5 Exkursion på Järvafältet

Det blev inget ”Järva City” med bostäder, gator och centrumanläggningar – det blev ett naturreservat. Närbelägna Säbysjön med exempel på aktivt gynnande av fågellivet ingår i vårt studieområde.

*Exkursionsledning* Bo Eknert och Anders Yrgård  
*Programansvarig* Anders Yrgård, fil.lic. i naturgeografi, Stockholms universitet,  
anders.yrgard@hotmail.com

*Tid* Fyra torsdagar kl. 13.00–14.45: 4/4, 11/4 samt exkursioner kl. 10.00–15.00: 25/4, 9/5

*Lokal* Sal Y10, Geovetenskapens hus, Stockholms universitet, t-bana Universitetet  
*Tillgänglighet* Promenad i lätt kuperad terräng.  
*Guidesystem* med hörsnäckor.

*Avgift* 600 kr, inkl. visst kopierat material  
*Arrangemang nummer* 191640

#### Följ med till Sveriges textilmetropol Borås 11–12 april

Ta del av Textilhögskolans forskning inom mode/textildesign, smarta textilier och hållbar utveckling. Fängslas av den franske modeskaparen Balenciaga, som revolutionerade modet under 1950- och 60-talen, på Fashion centre. Och förundras över Textilmuseets unika historiska maskiner.

*Sista anmälningdag* 28 januari!  
Max 25 deltagare.

*Ciceron* Sten Dellby, Senior Adviser, Högskolan i Borås

*Läs mer här:*

Textilhögskolan: [www.hb.se/textilhogskolan](http://www.hb.se/textilhogskolan)

Textile Fashion Center:

[www.textilefashioncenter.se](http://www.textilefashioncenter.se)

Textilmuseet: [www.textilmuseet.se](http://www.textilmuseet.se)

*I avgiften ingår*

Bussresa och övernattnig på Hotel Scandic Plaza i enkelrum, guidning på Textilhögskolan och Textilmuseet samt ”maskinhallsmingel” med smittor och vin, ankomstkvällen.

*Tillkommer*

Lunch på resdagarna och två middagsmål

*Önskemål om dubbelrum*

Om ni önskar dela rum meddelat Eva Elfgren via mejl, se nedan, senast den 28/1. Delat dubbelrum krediteras med 440 kr per person, vilket regleras i efterhand.

*Programansvarig och kontaktperson för administrativa frågor:* Eva Elfgren

[eva.elfgren@senioruniversitetet.se](mailto:eva.elfgren@senioruniversitetet.se), 08-789 43 13

*Tid* 11–12 april. Avresa kl. 8.00,

hemkomst ca kl. 20.30.

*Avgift* 2300 kr

*Arrangemang nummer* 191650

#### Konstvandringar

Under vårens tre konstvandringar tittar vi närmare på konst i tre olika områden i centrala Stockholm, platser vi ofta passerar men sällan riktigt ser.

#### 8/5 Gamla stan

I stadens historiska hjärta finns det gott om skulpturer bland smala gränder och ståtliga palats. Under vandringen ser vi både kända och mer okända verk.

*Mötesplats* Vid Bågskytten, Kornhamnstorg

#### 15/5 Konst i City

Stockholm City är inte bara kontor, trafik och shopping utan här finns också en hel del intressanta skulpturer. Under vandringen rör vi oss från Hötorget, via Sergels torg och Brunkebergstorg mot Kungsträdgården.

*Mötesplats* Orfeusfontänen, Hötorget

#### 29/5 Från Blasieholmen till Skeppsholmen

Vandringen startar med några 1800-talsverk kring Nationalmuseum innan vi tar oss över bron till Skeppsholmen. Här finns en rik samling av internationell modern konst av konstnärer som Pablo Picasso, Per Kirkeby och Alexander Calder.

*Mötesplats* Utanför Nationalmuseums entré

*Föreläsare/guidar* Marie Andersson och Eva

Palmqvist, konstpedagoger och konstvetare från

Konstvandringar Stockholm

*Programansvarig* Eva Elfgren

*Avgift* 500 kr

*Tid* Tre onsdagar 8/5, 15/5 och 29/5

Grupp 1 kl. 10.00–11.30

*Arrangemang nummer* 191660

Grupp 2 kl. 10.00–11.30

*Arrangemang nummer* 191670

Grupp 3 kl. 13.00–14.30

*Arrangemang nummer* 191680

## Gotlands natur och kultur 4–9 juni

Under sakkunnig ledning kommer vi i kontakt med Gotlands unika natur, kusten och det rika kulturarvet med kyrkokonst och stenhuggeri. Gotlands historia och geopolitiska läge sätts i ett sammanhang, och där möjlighet ges, kommenteras aktuella miljö- och hållbarhetsfrågor.

Vi bor på Gotlands folkhögskola, Hemse. Tre heldagsexkursioner ingår i resan, varav en till Stora Karlsö. Vi avslutar i världsarvet Visby. Kvällsaktiviteter som föreläsningar, kortare utflykter eller promenader ingår i programmet.

*Sista anmälningdag 1 mars!*

Max 35 deltagare.

*Obs! Programmet i detalj kan du se på [www.senioruniversitetet.se](http://www.senioruniversitetet.se) under Vandringer och exkursioner, kursbeskrivning.*

### Upptakt 28 mars kl. 14.00–16.15

Välkommen att träffa övriga deltagare och få programinformation och kortare ämnesföreläsningar.

*Lokal* meddelas senare

### Tillgänglighet

Folkhögskolan, 1–2 trappor upp, ingen hiss. Utevistelse med vandringer på allt från vänlig äng till kuperad mark. Tillgång till trådlöst guidesystem med hörsnäckor.

### Avresa

Färjan från Nynäshamn avgår 4 juni kl. 9.00.  
Båtbussen från Cityterminalen avgår kl. 7.15.

### I avgiften ingår

- Gruppbiljett, Nynäshamn–Visby, tur och retur, samt buss till och från Hemse.
- Fem övernattningar med helpension. Rum med dusch och wc, sänglinne och handdukar.
- Bussexkursioner samt båtresa till Stora Karlsö.
- Entré- och guideavgifter.

*Tillkommer* Individuell transfer på fastlandet till och från Nynäshamn.

### Önskemål om dubbelrum

Om ni önskar dela rum meddela Eva Elfgren senast 15 april via mejl, se nedan. Delat dubbelrum krediteras med 625 kr per person, vilket regleras i efterhand.

### Programansvarig för gotlandsvistelsen

Agneta Lindqvist, Gotlands folkhögskola,  
[agneta.lindqvist@edu.gotland.se](mailto:agneta.lindqvist@edu.gotland.se), 0498-20 36 54,  
073-765 85 51 i samråd med Anders Yrgård,  
Senioruniversitetet, [anders.yrgard@hotmail.com](mailto:anders.yrgard@hotmail.com),  
070-327 70 93

### Administrativa frågor

Eva Elfgren  
[eva.elfgren@senioruniversitetet.se](mailto:eva.elfgren@senioruniversitetet.se), 08-789 43 13

*Avgift* 5900 kr

*Arrangemang nummer* 191690

# Universitetskurser

Starka parfymer  
undanbedes

*Anmälan* Ny anmälan krävs varje termin.

*Nya deltagare* kan ansluta sig till en pågående flerterminskurs.

*Lokalerna* är handikappanpassade om ej annat anges.

*Kontaktperson* för universitetskurser är Ingela Karlsson, tfn 070-654 05 95 ingela.karlsson1@gmail.com

Litteraturlista se [www.senioruniversitetet.se](http://www.senioruniversitetet.se) under kursbeskrivningen

Senioruniversitetets kurser utgör fristående kurser i respektive ämnen. De har sin motsvarighet antingen vid Stockholms universitet eller närliggande universitet och högskolor, eller utgår ifrån kurser och material som används vid dessa lärosäten.

Kursernas omfattning anges i högskolepoäng. Studietakten innebär normalt motsvarande 7,5 poäng per termin, dvs. kvartsfart.

*Undervisningen* består av föreläsningar och/eller seminarier och ibland av studiebesök. Undervisningen meddelas i regel av lärare som undervisar eller har undervisat vid universitet eller högskola eller har doktorsexamen.

Några formella behörighetskrav ställs inte på deltagarna, men om särskilda förkunskaper krävs i något ämne anges detta särskilt.

Tentamensprov kan anordnas för dem som så önskar. Intyg om godkänt prov lämnas. Obs! Dessa intyg kan inte användas vid ansökan till universitet och högskolor. Våra kurser är inte poänggivande.

Deltagare som följer en kurs som sträcker sig över flera terminer, har förtur till påföljande termin.

*Kostnader* för litteratur och entréavgifter tillkommer. Akademi-bokhandeln, Mäster Samuelsgatan 32, har studerandrabatt på vissa kursböcker mot uppvisande av Senioruniversitetets kallelse.

## Asien – scenkonst och populärkultur

Scenkonst och populärkultur i Japan, Kina och Indien

**Fristående kurs: 7,5 poäng.**

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.* Kursen avser att ge grundläggande kännedom om några genrer inom scenkonst och populärkultur med nedslag i Japan, Kina och Indien. Undervisningen ger kännedom om och förståelse för traditionella och nutida scenkonstformer liksom populära teater- och dansformer, historieberättande och välkända folkliga festivaler. Fokus ligger dels på estetiska aspekter och dels på kontextuella sammanhang (samhälle, ekonomi, religion, filosofi, etc.). Baskunskaper i interkulturell problematik, kulturmöten, postkoloniala frågor samt globaliseringen inom asiatiska uttryck öppnar för vidare fördjupning i ämnet.

*Kursledare* Christina Nygren, professor, Stockholms universitet, [asienskontakt@gmail.com](mailto:asienskontakt@gmail.com) 073-060 02 20

*Tid* Åtta måndagar kl. 13.00–15.30: 11/3, 25/3–15/4, 29/4–13/5 samt ev. ett studiebesök  
*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge  
*Avgift* 1250 kr, inkl. kompendium  
*Arrangemang nummer* 191700

## Botanik

Botanik

**Fristående kurs: 7,5 poäng.**

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

Denna kurs ger en översikt av växtriket med huvudsaklig inriktning på svensk flora. Kursen består av en teoretisk del med fyra föreläsningar och en praktisk del med fyra studiebesök i fält.

Inledningsvis behandlas växternas uppbyggnad och botanisk terminologi. Vi går igenom skillnaden mellan familj, släkte och art. Den teoretiska delen avslutas med en växtekologisk genomgång där olika växtsamhällen beskrivs och samband mellan berggrund, jordart, klimat och vegetation diskuteras.

Därefter besöker vi olika naturtyper: barrskog, lövskog, hagmarker och våtmarker. Vi studerar vegetationssammansättning och typiska växtarter i respektive miljö.

*Kursledare* Bo Eknert, fil.lic. i naturgeografi, Stockholms universitet, [bo.eknert@naturgeo.su.se](mailto:bo.eknert@naturgeo.su.se)

*Tid* Åtta onsdagar kl. 10.00–12.30: 6/3, 13/3, 20/3, 27/3, samt exkursioner 24/4, 8/5, 15/5, 22/5  
*Lokal* Sal Y23, Geovetenskapens hus, Stockholms universitet, t-bana Universitetet  
*Avgift* 1100 kr  
*Arrangemang nummer* 191705

# Ekonomisk historia

**Åt var och en efter behov?  
Olika sätt att studera ekonomisk historia**

**Grundkurs: 30 poäng. Moment 4:4.**

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

Ekonomisk historia är ämnet där dagens frågor om arbetskrisen, de svältande i överflödssamhället och teknikutvecklingens allt mäktigare maskiner i människornas tjänst, ges sina historiska paralleller och förklaringar.

30-poängskursen i ekonomisk historia går nu in på sin fjärde och sista termin. Olika ekonomiskhistoriska forskningstraditioner presenteras. Finns det en särskild ”energins ekonomiska historia”? Är det samma historia om industrialiseringen och välbefindandet som skrivs utifrån marxistiska respektive nyklassiska ekonomiska perspektiv? Denna avslutande delkurs berör frågan om hur den ekonomiskhistoriska sanningen formas – och formar vår samtid.

*Kursledare* Daniel Berg, fil.dr, Stockholms universitet, daniel.berg@ekohist.su.se

*Tid* Åtta onsdagar kl. 10.00–12.30:

20/2, 6/3–10/4, 24/4

*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 1100 kr

*Arrangemang nummer* 191710

# Filmvetenskap

**Filmanalys**

**Fristående kurs: 7,5 poäng.**

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

Kursen ger en grundläggande förståelse för filmvetenskaplig terminologi i ett medievetenskapligt sammanhang. Den ger en inblick i filmvetenskap som forskningsfält och olika perspektiv på film som populärkultur, konstnärligt uttryck, industri, teknologi, berättelse och medierepresentation. Deltagarna får grundläggande terminologiska verktyg för analys av film och rörliga bilder. Kursen fokuserar särskilt på iscensättning, foto, klipp och ljud, samt på berättande och genre. Deltagarna får använda sig av filmisk terminologi för att bryta ner filmklipp i sina minsta beståndsdelar. På så sätt får de en större förståelse för hur film är uppbyggd och fungerar. Inga speciella förkunskaper i filmvetenskap krävs.

*Kursledare* Ashley Smith, fil.dr,

ashleyjoyelle@gmail.com

*Tid* Åtta onsdagar kl. 10.00–12.30: 6/2–27/3

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

*Avgift* 1100 kr

*Arrangemang nummer* 191715

**Nyhet – nu kan du förtursboka!**

Den 4–9/1 kan du som deltagit i arrangemanget förra terminen förtursboka på hemsidan.

# Kontinental filosofi

**Filosofins begynnelse**

**Grundkurs: 30 poäng. Moment 2:4.**

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

Kontinental filosofi står som samlingsbegrepp för en historiskt orienterad och på kritisk förståelse inriktad filosofi. Den utkristalliserar sig vid tiden för franska revolutionen, i kölvattnet av Kants tredje kritik. I moment 2 behandlar vi 1800-talet. Med utgångspunkt i Kant kommer nedslag bland annat att göras i tysk idealism, historisk materialism, existentialism och psykoanalytisk teori.

Kursen vänder sig till den som söker en kritisk förståelse av en värld beskriven i vetenskap och religion, konst och media.

Deltagare bör ha följt moment 1, alternativt odlat motsvarande intresse.

*Litteratur* Kompendium med utvalda texter finns att hämta på kansliet före kursstart.

*Kursledare* Anna-Lena Renqvist, fil.dr,

Södertörns högskola,

annalena.renqvist@filosofisktforum.se,

070-374 91 98 och Gustav Strandberg, fil.dr,

Södertörns högskola

*Tid* Åtta torsdagar kl. 10.00–13.00:

21/2, 7/3–18/4

*Lokal* Palmesalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 1200 kr, inklusive kompendium

*Arrangemang nummer* 191720

# Geografi

**Resurser, landskap och miljö**

**Fristående kurs: 15 poäng. Moment 1:2.**

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

Geografi är tvärvetenskap som beskriver vår jord, människans resursutnyttjande och dess konsekvenser för landskapsbild och miljö. Moment 1 ägnas det glaciala landskapet, alltså mönstret av landformer och avlagringar som den senaste inlandsisen och den efterföljande landhöjningen skapat. Vi har tre utgångspunkter: Utvecklingen av landskapets former och avlagringar. Nyttan för samhällsutvecklingen och upplevelsen – vilken stimulans för kropp och själ väcker spåren efter isen? Är begreppet ”landscapsarv” relevant?

Landskapsanalysen kräver grundkunskaper, varför stor vikt läggs vid utvecklingsperspektivet och den systematiska glacialmorfologin, dvs. läran om de istida landformernas byggnad och utbredning.

*Kursledare* Anders Yrgård, fil.lic., Stockholms universitet, anders.yrgard@hotmail.com samt forskare vid Stockholms universitet  
*Tid* Åtta måndagar kl. 13.00–15.30: 2/5–8/4 samt heldagsexkursion med buss 6/5  
*Lokal* Sal Y23, Geovetenskapens hus, Stockholms universitet, t-bana Universitetet  
*Avgift* 1400 kr, inkl. buss, kopierat material  
*Arrangemang nummer* 191725

## Historia

### Sveriges historia – politisk och ekonomisk historia 800–2000

#### Grundkurs: 30 poäng. Moment 4:4.

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*  
Genom att studera historia kan du bättre förstå och diskutera det som händer i dagens samhälle, här i Sverige och i världen. Kursen består av föreläsningar, seminarier och ett museibesök.

Under den fjärde terminens studier kommer vi att lära oss mer om Sverige. Fokus läggs på olika teman: statens utveckling från hövdingadöme till modernt välfärdssamhälle, ekonomins utveckling från byteshandel till global masskonsumtion samt kvinnors och mäns relationer från det gemensamma arbetet på gården via hemmafrun till dagens jämställda (?) kvinnor.

Nya deltagare är välkomna.

*Kursledare* Niklas Ericsson, fil.dr, Stockholms universitet, niklas.ericsson@historiker.se  
070-731 19 48  
*Tid* Åtta fredagar kl. 9.30–12.00:  
8/2, 15/2, 22/2 (halvgrupp), 8/3 (halvgrupp), 15/3, 29/3, 5/4 (museibesök), 12/4 (halvgrupp), 26/4 (halvgrupp), 3/5  
*Lokal* Palmesalen, ABF-huset, Sveavägen 41  
*Avgift* 1100 kr. Kostnad för kompendier och museibesök, 300 kr, tillkommer.  
*Arrangemang nummer* 191730

### Makt, människor och mentaliteter i svensk historia

#### Fristående kurs: 15 poäng. Moment 2:2.

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*  
Kursen tar upp hur olika grupper av människor i Sverige har levt sina liv, funderat kring sin plats i tillvaron och både påverkat och påverkats av andra grupper. Det är en social och kulturell

historia om Sverige och dess invånare från vikingatid till i dag.

Vi studerar framför allt de grupper som inte har haft den formella makten och styrt utvecklingen, till exempel kvinnor, pojkar, samer, judar, arbetare, funktionsnedsatta och alla andra som – av olika skäl – inte har bestämt i samhället. Deras historia har också påverkat utvecklingen, även om det inte skett genom riksdagens lagstiftningsarbete eller annan offentlig maktutövning.

Vi studerar hur detta gått till, exempelvis genom att läsa om varför man reste runstenar, hur man blev en man under medeltiden, hur man såg på samer under 1700-talet, hur barnet blev barn under 1800-talet och hur den moderna människan blev till.

Vi läser litteratur och källor om social och kulturell historia. Kursen består av föreläsningar, seminarier och ett museibesök.

Nya deltagare är välkomna.

*Kursledare* Niklas Ericsson, fil.dr, Stockholms universitet, niklas.ericsson@historiker.se,  
070-731 19 48  
*Tid* Åtta torsdagar kl. 9.30–12.00: 7/2, 14/2, 21/2 (halvgrupp), 7/3 (halvgrupp), 14/3, 28/3, 4/4 (museibesök), 11/4 (halvgrupp), 25/4 (halvgrupp), 2/5  
*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge  
*Avgift* 1100 kr. Kostnad för kompendier och museibesök, 300 kr, tillkommer.  
*Arrangemang nummer* 191735

### Stockholms historia Det moderna Stockholm

#### Fristående kurs: 15 poäng. Moment 2:2.

*Momentet motsvarar 7, 5 högskolepoäng.*  
Kursens andra termin kommer att behandla det moderna Stockholms historia, det vill säga 1800- och 1900-talen.

Vi kommer att fördjupa oss i hur staden växer fram under 1800-talets urbanisering och industrialisering med Lindhagens nya stadsplaner. Då träder också den borgerliga medelklassen fram som en viktig grupp i det nya samhället, tillsammans med de arbetare som bland annat anordnar strejker som riktas mot medelklassens arbetsgivare. 1900-talet karakteriseras bland annat av världskriget som indirekt drabbar Stockholm, samt av vår moderna tids förorter och den omtalade omvandlingen av Klarakvarteren. Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och ett museibesök.

Nya deltagare är välkomna.

*Kursledare* Niklas Ericsson, fil.dr, Stockholms universitet, niklas.ericsson@historiker.se,  
070-731 19 48

*Tid* Åtta onsdagar kl. 9.30–12.00:  
6/2, 13/2, 20/2 (halvgrupp), 6/3 (halvgrupp),  
13/3, 27/3, 3/4 (museibesök), 10/4 (halvgrupp),  
24/4 (halvgrupp), 8/5  
*Lokal* Palmesalen, ABF-huset, Sveavägen 41  
*Avgift* 1100 kr. Kostnad för kompendier och  
museibesök, 400 kr, tillkommer.  
*Arrangemang nummer* 191740

## Idéhistoria

### Från sekelskiftet 1900 till våra dagar

**Grundkurs: 30 poäng. Moment 4:4.**

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

Idéhistoria handlar om tänkandets historia från antiken till vår egen tid – föreställningar om världen och kosmos, naturen och kulturen, etiken och politiken. Genom att studera idéhistoria får vi perspektiv på den världsbild vi har i dag.

Kursens fjärde termin avslutas med teman i 1900-talets tänkande, bl.a. framstegets problematik, vetenskapsfilosofi och förnuftskritik, totalitära ideologier, välfärdsstatens idéer, olika feminismer, 60- och 70-talsvänsterns idéer, samt postmodernism och omprövningar av västerländsk modernitet.

Nya deltagare är välkomna.

*Kursledare* Martin Wiklund, docent, Stockholms universitet, martin.wiklund@idehist.su.se

*Tid* Åtta onsdagar kl. 13.00–15.30:  
27/2–10/4 samt 24/4

*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41  
*Avgift* 1100 kr

*Arrangemang nummer* 19745

## Konstvetenskap

### Från 1900 till nutid

**Grundkurs: 30 poäng. Moment 4:4.**

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

Momentet ägnas perioden 1900 till nutid, från formprövande modernism till postmodernism och interaktiva praktiker. Aspekter som behandlas är: brottet med akademisk konvention om rumslig illusion och plasticitet, exemplen Picasso, kubism och afrikanska masker, Matisse och färgernas harmoni, tysk expressionism, Kandinsky och det andliga i konsten, konstruktivism och rörelsedyrkan i maskinåldern, DADA, nonsenslek och samhällsdrift, ”Entartete Kunst”, surrealism, Frida Kahlo, Duchamps och konceptkonst, abstrakt expressionism, Op och Pop, performance, kroppskonst och genusaktivism i en postmodern konstvärld.

Nya deltagare är välkomna.

*Kursledare* Nina Weibull, fil.dr, tidigare 1:e intendent, Konstsamlingarna, Stockholms universitet, nina.weibull@telia.com

*Tid* Åtta tisdagar kl. 14.00–16.30: 5/2–26/3

*Lokal* Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41  
*Avgift* 1100 kr. Kostnad för kompendium tillkommer

*Arrangemang nummer* 191750

### Konst och arkitektur under 1900-talet

**Fristående kurs: 15 poäng. Moment 2:2.**

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

Kursen är en fördjupningskurs med fokus på 1900-talets internationella och svenska konst- och arkitekturhistoria och är en fortsättning på höstterminens kurs 2018.

Vi kommer att se hur 1900-talets estetiska experimentlust gång på gång förändrar förutsättningarna för vad konst är och vad en konstnär gör. Vi möter de olika riktningarna under 1900-talets andra hälft liksom den politiska konsten och postmodernismen.

På arkitektursens område följer vi den modernistiska arkitekturen, den världsomspännande arkitekturstil som kallas den internationella stilen, liksom motståndet mot modernismen. Vi studerar också den experimentella och visionära arkitekturen under 1960-talet och postmodernismens genombrott på 1970- och 80-talen.

Avslutningsvis ägnar vi oss åt den samtida konsten och arkitekturen.

Nya deltagare är välkomna.

*Kursledare* Peder Fallenius, fil.dr, verksam vid The Swedish Program, Handelshögskolan i Stockholm, peder.fallenius@swedishprogram.org  
070-254 16 16

*Tid* Åtta fredagar kl. 9.30–12.00:

8/2–22/2, 8/3–5/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

*Avgift* 1100 kr

*Arrangemang nummer* 191755

### Rysk konst och dess förhållande till den västeuropeiska omvärlden

**Fristående kurs: 15 poäng. Moment 2:2.**

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

Relationen mellan Europa och Ryssland är ett ämne som ligger i fokus i den nutida debatten. Vad kan konsten berätta om ryska särdrag och Rysslands förhållande till omvärlden?

Kursen betraktar den ryska konsten från 1700-talet fram till början av 1900-talet och omfattar två moment. Vårens kurs behandlar den ryska konstens guld- och silverperioder.

I centrum för våra diskussioner står Rysslands försök att efterlikna västvärlden och det konstnärliga livet i S:t Petersburg och Moskva. Särskild uppmärksamhet ägnas en av världens mest kända konstnärsgrupper: "Peredvizniki".

Under kursens gång gör vi en utflykt, som hjälper oss att förstå Rysslands konst och dess plats i den västeuropeiska världen.

Nya deltagare är välkomna.

*Kursledare* Svetlana Svensson, fil.dr, Stockholms universitet, s.ya.svensson@gmail.com

*Tid* Åtta fredagar kl. 12.30–15.00:

8/2–22/2, 8/3, 15/3, 29/3–12/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

*Avgift* 1100 kr

*Arrangemang nummer* 191760

## Litteraturvetenskap

### 1900-talets litteratur

**Grundkurs: 30 poäng. Moment 4:4.**

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

Vårens kurs behandlar 1900-talets litteratur.

Vi rör oss genom seklets mångskiftande och spännande litterära uttryck och ser hur romanformen ställs på ända av författare som Franz Kafka och Virginia Woolf, hur 1900-talet, punkterat av två världskrig och andra katastrofer, ger upphov till helt nya skildringar och hur formerna för dramatik och poesi sprängs av författare som Bertolt Brecht och Edith Södergran. Vi ägnar oss också åt den svenska arbetarromanen och riktar blicken mot andra litteraturformer, som sångtexter, och andra former av populärkultur. Vi går även in på frågan om hög- och lågkultur och läsarens plats i förhållande till texten.

Fokus ligger på de enskilda texterna, även om kursen också ger kunskaper om mer övergripande aspekter på 1900-talets litteraturhistoria.

Nya deltagare är välkomna.

*Kursledare* Håkan Trygger, doktorand i litteraturvetenskap, Stockholms universitet, hakan.trygger@littvet.su.se och Andreas Wahlberg,

doktorand i litteraturvetenskap, Stockholms universitet, andreas.wahlberg@littvet.su.se

*Tid* Åtta tisdagar kl. 10.00–12.30:

29/1, 5/2, 19/2, 5/3, 19/3, 2/4, 16/4, 7/5

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

*Avgift* 1100 kr

*Arrangemang nummer* 191765

### Nyhet – nu kan du förtursboka!

Den 4–9/1 kan du som deltagit i arrangemanget förra teminen förtursboka på hemsidan.

## Musikvetenskap

### Musiken i historien Klassicism och romantik

**Grundkurs: 30 poäng. Moment 2:4.**

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

Kursen ger kunskap om den västerländska musikens historia ur ett kultur- och idéhistoriskt perspektiv där musiken sätts i relief till det omgivande samhällets övriga kulturyttringar och sociopolitiska strömningar. Vi behandlar tiden från mitten av 1700-talet till och med 1800-talet, i huvudsak de perioder som brukar kallas wienklassicismen och romantiken. Fokus ligger på noterad musik.

Nya deltagare är välkomna.

*Kursledare* Johanna Broman Åkesson, fil.dr, Stockholms universitet,

johannabromanakesson@gmail.com

*Tid* Åtta onsdagar kl. 13.00–15.30:

20/3–10/4, 24/4, 8/5–22/5

*Lokal* Palmesalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 1100 kr

*Arrangemang nummer* 191770

## Psykologi

### Kognitiv neuropsykologi I Hur fungerar våra hjärnor?

**Fristående kurs: 7,5 poäng.**

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

Kunskapen om hjärnan ökar i snabb takt framför allt beroende på nya metoder som gör det möjligt att studera vad som pågår i våra hjärnor när vi upplever, tänker, minns och känner. Flera mycket stora forskningsprojekt bedrivs i Europa, USA och Japan och vi kan förvänta oss en fortsatt stark kunskapsutveckling inom kognitiv neuropsykologi och närliggande områden de närmaste åren. Kursen tar upp den forskning som pågår i dag och de metoder som används för att studera hjärnan. Följande teman behandlas under kursen: hjärnans uppbyggnad och funktion, metoder för studier av hjärnan, sinnen, upplevelser och motorik, inlärning och minnesfunktioner, medvetande, tänkande och språk, känslor och affekt, hjärnans plasticitet och vad som gynnar hjärnans funktioner under livets gång.

*Kursledare* Lennart Högman, docent,

Stockholms universitet, lhn@psychology.su.se

*Tid* Åtta måndagar kl. 9.30–12.00:

4/2–25/3

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

*Avgift* 1100 kr

*Arrangemang nummer* 191775



# Religionshistoria

## Kyrkohistoria

### Fristående kurs: 15 poäng. Moment 1:2.

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

I den här delkursen lär vi känna kristendomens äldre historia, utveckling och splittring, från tiden då Augustinus och kyrkofäderna verkade, fram till och med Luther och reformationens dramatiska skeenden. Vi bekantar oss med såväl kristendomen i medeltidens Skandinavien som på keltiskt område, liksom vi orienterar oss i de viktigaste teologiska frågeställningarna och granskar religion ur genusaspekter.

Kursen kräver inga förkunskaper i religionshistoria.

*Kursledare* Sten Skånby, fil.dr, Stockholms universitet, 070-812 67 57

*Tid* Åtta tisdagar kl. 10.00–12.30:

12/2, 19/2, 5/3–9/4 samt ett studiebesök

*Lokal* Palmesalen, ABF-huset, Sveavägen 41

*Avgift* 1100 kr

*Arrangemang nummer* 191780

# Statsvetenskap

## Introduktions- och översikt kurs i EU-politik

### Fristående kurs: 7,5 poäng.

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

Medborgarna överallt i världen får allt svårare att förstå hur deras länder egentligen styrs. Globaliseringen och sammanflätningen av olika system gör bilden svårgenomtränglig – inte minst när det gäller relationerna med Europeiska unionen (EU). Beslut om nya lagar fattas i dag t.ex. i stor utsträckning i Bryssel, av ministerrådet och Europaparlamentet, inte av Sveriges riksdag. Vill du veta hur Sverige styrs i dag behöver du därför förstå hur EU ser ut och fungerar. Kursen ger en bred och grundläggande beskrivning av hur Europeiska unionen är organiserad samt hur och varför EU skapades. Den historiska utvecklingen beskrivs fram till i dag, liksom problem under resans gång, t.ex.

Brexit. En genomgång görs av beslutsprocesserna och viktiga politikområden och med utgångspunkt från Sverige analyseras hur samarbetet mellan EU och medlemsstaterna fungerar i teori och praktik.

*Kursledare* Torbjörn Larsson, docent, Stockholms universitet, torbjorn.larsson@statsvet.su.se

*Tid* Sex torsdagar kl. 13.00–15.30: 21/2–28/3

samt två fredagar kl. 13.00–15.30: 22/2, 29/3

*Obs! 22/2 och 29/3 är vi i Palmesalen,*

*ABF-huset, Sveavägen 41.*

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

*Avgift* 1100 kr

*Arrangemang nummer* 191785

## Internationella relationer II

### Fristående kurs: 7,5 poäng.

*Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.*

Detta är en fortsättningskurs som bygger på kunskaper som inhämtats under introduktions- och översikt kursen i internationella relationer. Det är önskvärt att man följt översikt kursen under 2017 eller 2018.

Kursen behandlar system-teori och aktörsteori för analys av dagens internationella relationer samt ett flertal begrepps- och tankesystem som är aktuella i dagens värld. Diskussioner om begrepp som säkerhet, hot, samarbetsformer samt empiriska problem som vapenhandel, mänskliga rättigheter och nationalism i samband med aktuella händelser. Vad spelar staten för roll i dag? Vilken roll har andra aktörer? Vilka former av hot mot stater och individer möter man i dag, och ser de annorlunda ut jämfört med förr? Aldrig tidigare har internationella relationer varit så mångfacetterade och svåra att analysera, och aldrig har de varit så nödvändiga som i dag.

*Kursledare* Bertil Nygren, docent, Stockholms universitet, bertil.nygren@statsvet.su.se

*Tid* Två måndagar kl. 13.00–15.30: 11/2, 18/3

samt sex onsdagar kl. 13.00–15.30: 13/2–20/3

*Obs! 11/2 är vi i Palmesalen, ABF-huset,*

*Sveavägen 41.*

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

*Avgift* 1100 kr

*Arrangemang nummer* 191790

# Kurser i studiecirkelform

*Kontaktperson*  
för studiecirkelarna är  
Ann-Marie Engback  
073-981 47 16

**Starka parfymer  
undanbedes**

Studiecirkeln är en studieform i det lilla formatet och förutsätter ett aktivt engagemang från deltagarnas sida. Deltagarantalet är därför i de flesta fall begränsat till 14 (exklusive kursledaren).

*Tid* Vårterminens kurser pågår i allmänhet i tio eller tolv veckor, i normalfallet med start vecka 6. Om någon lektion ställs in, t.ex. på grund av kursledarens sjukdom, läses den inställda lektionen in i veckan efter den ordinarie kurstidens slut.

*Lokalerna* är handikappanpassade. Vi har ett system med trådlös mikrofon och mottagare som kopplas till din hörapparat. Om du har behov av extra hörselstöd, kontakta kansliet före kursstart. Lokalerna är utrustade med wifi.

Med hänsyn till allergiker undanbedes starka parfymer. Efter-  
som vi har ömtåliga parkettgolv, får broddar och broddförsedda skor inte användas inomhus.

*Anmälan* För att försäkra dig om en plats bör du anmäla dig i god tid före vecka 4. *Kurser med färre än sex deltagare kan komma att ställas in.* Höstterminens kursdeltagare har förtur till läsårskurserna (de flesta språkkurser och några övriga studiecirkelklar) men nya deltagare är välkomna i mån av plats.

*Kostnader* för kursmaterial tillkommer. Akademibokhandeln Mäster Samuelsgatan 32 och Studium Bookshop på Karlavägen 4 har studeranderabatt mot uppvisande av Senioruniversitetets kallelse.

## Språk

För att undervisningen ska bli givande för alla och resultatet gott är det viktigt att deltagarna i en språkgrupp har ungefär samma färdighetsnivå. Behöver du byta studiegrupp, kontakta Ann-Marie Engback.

För kurserna i moderna språk tillämpar Senioruniversitetet Europarådets nivåskala. Denna skalas färdighetsnivåer utgör grund för de olika språkens kursplaner A1, A2, B1, B2, C1 och C2. För att få hjälp att hamna på rätt nivå, bör du göra ett eget språktest som du rättar själv. Webbaserad språkguide finns på [www.senioruniversitetet.se](http://www.senioruniversitetet.se) där du kan testa dina kunskaper i de vanligaste språken.

Språkkurserna står i ordning efter kraven på förkunskaper.

# Europarådets nivåskala för självbedömning

Europarådets nivåskala är en skala för självbedömning. Om du nått upp till målen för en viss nivå ska du följa en kurs på nästa nivå. (Om du t.ex. har nått målen för A1 ska du alltså börja på nivå A2.)

*Nivå A1.* Jag kan förstå och använda mycket enkla ord och fraser i de mest grundläggande vardagslivssituationerna. Jag kan presentera mig själv och andra och ställa frågor om t.ex. var och hur någon bor, var någon arbetar och jag kan själv svara på liknande frågor. Jag kan kommunicera hjälpligt på ett mycket enkelt sätt om samtalspartnern talar långsamt och tydligt.

*Nivå A2.* Jag kan förstå fraser och de vanligaste orden som har att göra med shopping, närgeografi o.d. Jag kan kommunicera i enkla sammanhang och använda ett antal fraser för att på ett enkelt sätt beskriva min familj och andra människor, hur jag lever och bor, min utbildningsbakgrund och mitt nuvarande eller senaste arbete.

*Nivå B1.* Jag kan förstå huvuddragen i tydligt standardspråk som man regelbundet möter i arbetet och på fritiden. Jag kan hantera de flesta situationer som kan uppstå under resor i ett område där språket talas. Jag kan oförberedd ge mig in i samtal om kända, vardagliga ämnen. Jag kan ge skäl och förklaringar till mina åsikter.

*Nivå B2.* Jag kan följa huvuddragen i komplexa texter. Inom mitt specialområde förstår jag även fackdiskussioner. Jag kan kommunicera flytande, så att ett samtal med en infödd går i stort sett problemfritt. Jag kan förklara min ståndpunkt i en problemsituation och kan diskutera olika lösningars för- och nackdelar.

*Nivå C1.* Jag kan läsa en stor mängd krävande, även längre texter. Jag kan uttrycka mig nästan helt spontant och obehindrat utan att leta efter ord. Jag kan använda språket effektivt för sociala och yrkesmässiga ändamål. Jag kan uttala mig klart och välstrukturerat om komplexa sakförhållanden och ge utförliga beskrivningar eller rapporter.

*Nivå C2.* Jag kan utan problem förstå så gott som allt som jag hör eller läser och referera fakta och argument. Jag kan uttrycka mig spontant och helt flytande i så gott som alla situationer. Jag kan förstå och använda stilvariationer och andra finesser (t.ex. ironi). Mitt språk är korrekt och varierat.

# Arabiska

*Arabiska talas av bortåt 200 miljoner människor i mer än 20 länder. Skriftspråket kallas modern standardarabiska. Med standardarabiska är det möjligt att göra sig förstådd i hela arabvärlden.*

*Beträffande nivåbeteckningarna A1–A2, se här bredvid.*

## Ledare:

*Nadia Knight*, fil.kand., tidigare lärare vid bl.a. Stockholms universitet och UD,  
kmmichael.knight@gmail.com, 08-756 11 92  
*George Nehme*, auktoriserad tolk,  
nehmegeorge@hotmail.com, 08-660 96 32

## A1 Kommunikativ arabiska – nybörjarkurs

Vi lär oss modern standardarabiska – det gemensamma språket för hela arabvärlden. Stor vikt läggs vid att öva att klara sig i vardagsituationer. Vi bygger upp ordförrådet och lär oss grammatikens grunder.

*Ledare* George Nehme  
*Studiematerial* Arabic (förlag Assimil), samt kursledarens eget material.  
*Tid* Tio måndagar kl. 9.30–11.00:  
4/2–8/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne  
*Avgift* 1000 kr  
*Arrangemang nummer* 191800

## A2+ Kommunikativ arabiska

Vi fortsätter att bygga upp ordförrådet och träna på grundläggande grammatik. Vi utvecklar förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt. Textboken ger en insyn i bl.a. arabiskt liv och arabisk kultur.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Nadia Knight  
*Studiematerial* B.K. Frangieh, Arabic for Life (with online media), Yale University Press, New Haven and London  
*Tid* Tio måndagar kl. 11.30–13.00:  
4/2–8/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne  
*Avgift* 1000 kr  
*Arrangemang nummer* 191801

# Engelska

*Engelska är ett västgermanskt språk, dock starkt påverkat av bland annat franska och latin. Det är världens mest spridda språk och fungerar i många delar av världen som internationellt hjälpspråk för kommunikation mellan människor med olika modersmål.*

*Beträffande nivåbeteckningarna B1–C1, se sid. 35.*

## Ledare:

Henrik Forsslund, fil.mag.,  
henrik.forsslund@comhem.se, 08-612 88 13  
Bradley Knopff, B.A. in North American Literature, Ph.D. in Social Anthropology,  
bdknopff@gmail.com  
Mortimer McCarthy,  
morty.mccarthy@folkuniversitetet.se  
Jonathan Stoch,  
jonathan.stoch@folkuniversitetet.se,  
070-766 06 10

## A2 Improve your English

Kursen baseras på studier av kursbok, gruppvisa diskussioner och hörövningar. Stor vikt läggs vid ord, fraser, uttal och grammatik.

Ledare Mortimer McCarthy  
Studiematerial R. Murphy, Essential Grammar in Use.

Tid Tio torsdagar kl. 9.30–11.00:

7/2–25/4, ej 28/2, 18/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

Avgift 1000 kr

Arrangemang nummer 191804

## B1:1 Improve your English

Kursen baseras på studier av kursbok (en novell per vecka), gruppvisa diskussioner och hörövningar. Stor vikt läggs vid ord, fraser, uttal och även en del etymologi. Dessutom skrivövningar och grammatik.

Kurstid Läsåret 2018/19

Ledare Henrik Forsslund

Studiematerial A. Henry, ECHO 6, Short Stories (Natur & Kultur), samt aktuella tidningsartiklar.

Tid Tio måndagar kl. 9.30–11.00: 4/2–8/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 1000 kr

Arrangemang nummer 191805

## B1:2 Improve your English

Kursen baseras på studier av kursbok (en novell per vecka), gruppvisa diskussioner och hörövningar. Stor vikt läggs vid ord, fraser, uttal och

även en del etymologi. Dessutom skrivövningar och grammatik.

Kurstid Läsåret 2018/19

Ledare Henrik Forsslund

Studiematerial A. Henry, ECHO 6, Short Stories (Natur & Kultur), samt aktuella tidningsartiklar.

Tid Tio måndagar kl. 11.30–13.00:

4/2–8/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 1000 kr

Arrangemang nummer 191806

## B1:3 Improve your English

Vi utvecklar språkriktighet i tal och skrift. Kursens huvuddelar består av konversation, skrivövningar samt grammatik- och ordförrådsövningar.

Kurstid Läsåret 2018/19

Ledare Jonathan Stoch

Studiematerial A. Kershaw, The Liberator och S. Redman, English Vocabulary in Use, Pre-intermediate and Intermediate (finns på Bokus eller Adlibris).

Tid Tolv tisdagar kl. 9.30–11.00:

5/2–23/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

Avgift 1200 kr

Arrangemang nummer 191807

## B1:4 Improve your English

Vi utvecklar språkriktighet i tal och skrift. Kursens huvuddelar består av diskussion om boken, konversation och ordförrådsövningar.

Kurstid Läsåret 2018/19

Ledare Bradley Knopff

Studiematerial J. Winterson, Why be happy when you could be normal? Vintage; Jonathan Cape London©2013.

Tid Tio onsdagar kl. 15.00–16.30:

6/2–10/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 1000 kr

Arrangemang nummer 191808

## B1:5 Discussing the Latest News

A course for those who want to practice their English by discussing what is on in the media (radio, magazines, newspapers, tv). We will focus on good everyday English and a useful modern vocabulary. As an integrated part of the course there will be pronunciation review, some grammar where needed, looking at the latest trends in British and American society.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Bradley Knopff  
*Studiematerial* Tillhandahålls av kursledaren.  
*Tid* Tio fredagar kl. 9.30–11.00:  
8/2–12/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg  
*Avgift* 1000 kr  
*Arrangemang nummer* 191809

### B1:6 Discussing the Latest News

A course for those who want to practice their English by discussing what is on in the media (radio, magazines, newspapers, tv). We will focus on current everyday English and a useful modern vocabulary. As an integrated part of the course there will be pronunciation practice, some grammar where needed and an introduction of new trends in British and American society.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Jonathan Stoch  
*Studiematerial* Tillhandahålls av kursledaren.  
*Tid* Tolv tisdagar 5/2–23/4  
Grupp 1 kl. 11.30–13.00  
Grupp 2 kl. 13.30–15.00  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna  
*Avgift* 1200 kr  
Grupp 1 *Arrangemang nummer* 191810  
Grupp 2 *Arrangemang nummer* 191811

### C1 Discussing literature

We will discuss modern English literature from a novel or short stories as well as other literary extracts. This course will also give you the opportunity to build up and improve your English vocabulary. Each participant will be able to participate in a vibrant discussion forum regarding the authors' work as well as other chosen articles or materials.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Bradley Knopff  
*Studiematerial* G. Greene, *The Third Man* and other Stories ©MacMillan Collector's Library 2017 and D. Sedaris, *Let's Explore Diabetes with Owls* ©Abacus 2013.  
*Tid* Tio måndagar kl. 15.30–17.00:  
4/2–8/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne  
*Avgift* 1000 kr  
*Arrangemang nummer* 191812

## Franska

*Nära 120 miljoner människor har franska som modersmål, vilket gör franskan till världens nionde största språk. Franska är officiellt språk eller undervisningsspråk i ett trettioåttal länder i Europa, Nord- och Mellanamerika, Afrika och Asien.*

*Beträffande nivåbeteckningarna A1–C2, se sid. 35.*

### Ledare:

*Huvudlärare* Lillian Hedman, fil.mag.,  
lillian.hedman@telia.com, 070-616 57 53

*Carola Almqvist*, fil.kand.,  
almqvist.carola@gmail.com, 070-494 90 68  
*Pierre Barin Turica*, formateur FLE (Français langue étrangère), pbtusve@hotmail.com  
*Margot Björkman*, fil.mag.,  
margot.b@tele2.se, 070-482 78 98  
*Leila Brioschi*, Master i FLE (Français langue étrangère), eilabrioschi@gmail.com,  
076-289 26 12  
*Sigun Dafgård Norén*, fil.dr,  
s.dafgard@gmail.com, 08-84 85 18  
*Christine Gil San Pedro*, diplomerad lärare i franska som främmande språk,  
christine.gil-san-pedro@folkuniversitetet.se,  
073-557 22 36  
*Renate Gynnerstedt*, fil.lic.,  
renate.gynnerstedt@gmail.com, 08-10 68 61  
*Sylvia Martin*, fil.mag.,  
sylvia.martin@telia.com, 073-209 80 60  
*Philippe Pasi*, formateur FLE (Français langue étrangère), philippepasi@gmail.com  
*Muriel Wellander*, diplomerad lärare i franska som främmande språk, muriel@wellander.com

### A1:1 Nybörjarkurs i franska Andra terminen

Detta är en kurs för dig som aldrig tidigare läst franska. Kursen ger övningar i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Sigun Dafgård Norén  
*Studiematerial* B. Tillman m.fl., *Escalade* 1, textbok, övningsbok, facit.  
*Tid* Tolv tisdagar kl. 12.30–14.00:  
5/2–23/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena  
*Avgift* 1200 kr  
*Arrangemang nummer* 191820

## Repetitionskurser (nivå A1 och A2)

### A1:2 Vous avez oublié votre français? Första terminen

En kurs för ”falska” nybörjare. Kursen vänder sig till dig som för länge sedan läst franska och som tycker dig ha glömt det mesta.

Ledare Sylvia Martin

*Studiematerial* B. Tillman m.fl., Escalade 1, textbok, övningsbok, facit.

*Tid* Tolv måndagar kl. 9.30–11.00: 4/2–29/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191819

### A1:3 Vous avez oublié votre français? Andra terminen

En kurs för ”falska” nybörjare. Kursen vänder sig till dig som för länge sedan läst franska och som tycker dig ha glömt det mesta.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

Ledare Margot Björkman

*Studiematerial* B. Tillman m.fl., Escalade 1, textbok, övningsbok, facit.

*Tid* Tolv måndagar kl. 13.30–15.00: 4/2–29/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191821

### A1:4 Vous avez oublié votre français? Andra terminen

En kurs för ”falska” nybörjare. Kursen vänder sig till dig som för länge sedan läst franska och som tycker dig ha glömt det mesta.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

Ledare Leila Brioschi

*Studiematerial* Le Nouveau Taxi 1, méthode de français + cahier d'exercices/textbok + övningsbok, (Hachette).

*Tid* Tio måndagar kl. 9.30–11.00:

4/2–6/5, ej 25/2, 4/3 och 15/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191822

### A2:1 Révisez votre français!

En kurs för ”falska” nybörjare. Kursen vänder sig till dig som för länge sedan läst franska och har följt Senioruniversitetets kurs i tre terminer eller har motsvarande kunskaper.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

Ledare Lillian Hedman

*Studiematerial* B. Tillman m.fl., Escalade 2, textbok, övningsbok, facit samt P. Claudel, La petite fille de Monsieur Linh.

*Tid* Tio tisdagar 5/2–9/4

Grupp 1 kl. 9.30–11.00

Grupp 2 kl. 11.30–13.00

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

*Avgift* 1000 kr

Grupp 1 *Arrangemang nummer* 191823

Grupp 2 *Arrangemang nummer* 191824

### A2:2 Révisez votre français!

En kurs för ”falska” nybörjare. Kursen vänder sig till dig som för länge sedan läst franska och har följt Senioruniversitetets kurs i sex terminer eller har motsvarande kunskaper.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

Ledare Carola Almqvist

*Studiematerial* B. Tillman m.fl., Escalade 3, Allt-i-ett-bok.

*Tid* Tio måndagar kl. 13.30–15.00:

4/2–15/4 (ett uppehåll)

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191825

### A2:3 Révisez votre français!

En kurs för ”falska” nybörjare. Kursen vänder sig till dig som för länge sedan läst franska och har följt Senioruniversitetets kurs i sex terminer eller har motsvarande kunskaper.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

Ledare Sigun Dafgård Norén

*Studiematerial* Escalade 3, textbok, övningsbok, facit. Escalade 4, allt-i-ett-bok, facit.

*Tid* Tolv tisdagar kl. 10.30–12.00: 5/2–23/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191826

### A2:4 Révisez votre français!

En kurs för ”falska” nybörjare. Kursen vänder sig till dig som för länge sedan läst franska och har följt Senioruniversitetets kurs i sju terminer eller har motsvarande kunskaper.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

Ledare Muriel Wellander

*Studiematerial* Meddelas vid kursstart.

*Tid* Tolv onsdagar kl. 11.30–13.00: 6/2–24/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191827

**A2:5 Révisez votre français!**

Vi friskar upp grammatik och ordförråd samt övar praktisk vardagsfranska.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Muriel Wellander  
*Studiematerial* Meddelas vid kursstart.  
*Tid* Tolv fredagar kl. 13.30–15.00: 8/2–3/5  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne  
*Avgift* 1200 kr  
*Arrangemang nummer* 191828

**Fortsättningskurser (nivå B1 och B2)****B1:1 Littérature, conversation et grammaire**

Litteraturläsning och övningar för att utveckla muntliga och grammatiska färdigheter.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Pierre Barin Turica  
*Studiematerial* Waagard m.fl., Escalade 5.  
*Tid* Tio tisdagar kl. 9.30–11.00: 19/2–23/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford  
*Avgift* 1000 kr  
*Arrangemang nummer* 191829

**B1:2 Littérature, conversation et grammaire**

Vi läser skönlitterära texter i utdrag samt utvecklar muntlig uttrycksförmåga, grammatisk säkerhet, ordförråd och hörförståelse.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Sigun Dafgård Norén  
*Studiematerial* E. Bernheim, Sa femme, Escalade civilisation, samt kursledarens eget material.  
*Tid* Tolv onsdagar kl. 13.30–15.00: 6/2–24/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford  
*Avgift* 1200 kr  
*Arrangemang nummer* 191830

**B1:3 Littérature, conversation et grammaire**

Litteraturläsning och övningar för att utveckla muntliga och grammatiska färdigheter.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Muriel Wellander  
*Studiematerial* En roman som meddelas vid kursstart, samt kursledarens eget material.  
*Tid* Tolv fredagar kl. 11.30–13.00: 8/2–3/5  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne  
*Avgift* 1200 kr  
*Arrangemang nummer* 191831

**B1:4 Littérature, conversation et grammaire**

Litteraturläsning och övningar för att utveckla muntliga och grammatiska färdigheter.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Christine Gil San Pedro  
*Studiematerial* G. Faye, Petit Pays (livre de poche), samt kursledarens eget material.  
*Tid* Tio onsdagar kl. 11.30–13.00: 6/2–17/4 (ett uppehåll)  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna  
*Avgift* 1000 kr  
*Arrangemang nummer* 191832

**B1:5 Littérature, conversation et grammaire**

Vi läser litterära texter i utdrag och tidningsartiklar samt utvecklar muntlig uttrycksförmåga och grammatiska färdigheter.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Philippe Pasi  
*Studiematerial* J. Boursin, Le FLE par les textes, Littérature et activités de langue, Éditions Belin.  
*Tid* Tolv torsdagar kl. 11.30–13.00: 7/2–9/5, ej 21/2, ej 18/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna  
*Avgift* 1200 kr  
*Arrangemang nummer* 191833

**B1:6 Littérature, conversation et grammaire**

Litteraturläsning och övningar för att utveckla muntliga och grammatiska färdigheter.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Sylvia Martin  
*Studiematerial* B. Le Callet, Une pièce montée från sid. 105, samt kursledarens eget material.  
*Tid* Tolv fredagar kl. 9.30–11.00: 8/2–3/5  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna  
*Avgift* 1200 kr  
*Arrangemang nummer* 191835

**B1:7 Littérature, conversation et grammaire**

Litteraturläsning och övningar för att utveckla muntliga och grammatiska färdigheter.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Sigun Dafgård Norén  
*Studiematerial* P. Modiano, Rue des boutiques obscures, samt kursledarens eget material.

Tid Tolv fredagar kl. 9.30–11.00:  
8/2–3/5  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne  
Avgift 1200 kr  
Arrangemang nummer 191836

### B1:8 Littérature, conversation et grammaire

Litteraturläsning och övningar för att utveckla muntliga och grammatiska färdigheter.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Leila Brioschi  
*Studiematerial* M. Madjidi Marx et la poupée (Editions Attila)  
Tid Tio måndagar kl. 11.15–12.45:  
4/2–6/5, ej 25/2, ej 4/3, ej 15/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191838

### B1+:9 Littérature, conversation et grammaire

Läsning av roman, samtalsövningar och fördjupning av vissa grammatiska moment.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Sigun Dafgård Norén  
*Studiematerial* B. Le Callet, Une pièce montée, A. Laurin, Le chapeau de Mitterand, samt texter som tillhandahålls av kursledaren.  
Tid Tolv onsdagar kl. 11.30–13.00:  
6/2–24/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford  
Avgift 1200 kr  
Arrangemang nummer 19839

### B1/B2:10 Littérature, conversation et grammaire

Vi utvecklar muntlig uttrycksförmåga, ordförråd och grammatisk säkerhet. Vi diskuterar också aktuella händelser/företeelser i det franska samhället med utgångspunkt i bl.a. tidningstexter.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Christine Gil San Pedro  
*Studiematerial* G. Faye, Petit Pays (livre de poche), samt kursledarens eget material.  
Tid Tio tisdagar kl. 13.45–15.15:  
5/2–16/4 (ett uppehåll)  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191840

### B2:1 Littérature, conversation et grammaire

Vi läser en roman, utvecklar muntlig uttrycksförmåga, grammatisk säkerhet och ordförråd.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Margot Björkman  
*Studiematerial* L. Slimani, Chanson douce från sid. 113, samt kursledarens eget material.  
Tid Tolv onsdagar kl. 15.30–17.00: 6/2–24/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford  
Avgift 1200 kr  
Arrangemang nummer 191841

### B2:2 Continuez à parler français!

Vi utvecklar förmågan att diskutera kring skönlitteratur och aktuella händelser.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Philippe Pasi  
*Studiematerial* J. Boursin, Le FLE par les textes, Littérature et activités de langue, Éditions Belin.  
Tid Tolv torsdagar kl. 9.30–11.00:  
7/2–9/5, ej 21/2, 18/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna  
Avgift 1200 kr  
Arrangemang nummer 191842

### B2:3 Littérature et civilisation

I samband med litteraturläsning samtalar och utvecklar vi ordförråd och språklig korrekthet. Vi diskuterar också aktuella händelser/företeelser i det franska samhället med utgångspunkt i bl.a. tidningstexter.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Christine Gil San Pedro  
*Studiematerial* G. Faye, Petit Pays (livre de poche), samt kursledarens eget material.  
Tid Tio onsdagar kl. 13.30–15.00:  
6/2–17/4 (ett uppehåll)  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191843

### B2+:4 Littérature et civilisation

Litteraturläsning och samtal kring den lästa texten. Vi diskuterar aktuella händelser i det franska samhället med tidningsartiklar som underlag.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Sigun Dafgård Norén



*Studiematerial* D. de Vigan, D'après une histoire vraie, samt kursledarens eget material.

*Tid* Tolv tisdagar kl. 14.30–16.00:

5/2–23/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191844

### B2:5 Littérature et civilisation

Textläsning, samtalsövningar och fördjupning av vissa grammatiska moment. Vi diskuterar också aktuella händelser/företeelser i det franska samhället med utgångspunkt i bl.a. tidningstexter.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Christine Gil San Pedro

*Studiematerial* G. Faye, Petit Pays (livre de poche), samt kursledarens eget material.

*Tid* Tio onsdagar kl. 9.30–11.00:

6/2–17/4 (ett uppehåll)

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191845

### B2:6 Ne cessez pas de parler français!

Vi utvecklar förmågan att diskutera kring skönlitteratur, aktuella tidningstexter och filmer m.m.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Carola Almqvist

*Studiematerial* A. Nothomb, Les prénoms épiciènes, aktuella tidningstexter, program från fransk tv, samt diskussion om några aktuella franska filmer.

*Tid* Tio måndagar kl. 15.30–17.00:

4/2–15/4 (ett uppehåll)

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191846

### B2+:7 Lecture, conversation et grammaire

Textläsning, samtalsövningar och fördjupning av vissa grammatiska moment.

Max 10 deltagare.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Sylvia Martin

*Studiematerial* L. Slimani, Chanson douce, samt kursledarens eget material.

*Tid* Tolv tisdagar kl. 10.30–12.00:

5/2–23/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191847

## Avancerade kurser (nivå C1 och C2)

### C1 Lecture et discussion

Vi stabiliserar deltagarnas goda kunskaper i franska och utvecklar förmågan att diskutera med ett rikt och varierat ordförråd med utgångspunkt i texterna.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Renate Gynnerstedt

*Studiematerial* J-P. Dubois, Une vie française samt aktuell realia i form av tidningstext och inspelat material.

*Tid* Tio tisdagar kl. 11.30–13.00: 29/1–2/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191848

### C2 Lecture et discussion

Vi utvecklar deltagarnas mycket goda förmåga att uttrycka sig i tal och skrift med ett avancerat ordförråd.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Renate Gynnerstedt

*Studiematerial* J-P. Dubois, Une vie française samt aktuell realia i form av tidningstext och inspelat material.

*Tid* Tio måndagar kl. 10.30–12.00: 28/1–1/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191849

## Grekiska, klassisk

*Grekiska är Europas äldsta litteraturspråk. Grekiskan har påverkat de andra europeiska språken och grekernas föreställningsvärld har präglat den västerländska kulturen. Fortfarande bildas nya ord med hjälp av grekiskan.*

**Ledare:**

*Huvudlärare Staffan Edmar, fil.lic.,  
staffan.edmar@telia.com, 08-649 23 45*

### Klassisk grekiska – nybörjarkurs, andra terminen

Studiet av de många grekiska lånorden i svenskan under den första terminen och därigenom vunnen ordkunskap gör det möjligt för kursdeltagarna att nu översätta enklare meningar t.ex. korta tänkespråk och ta itu med sammanhängande text. Det antika Greklands märkliga kulturella blomstring utgör ett underliggande tema för studierna och platser av historisk och kulturell

betydelse som Aten och Delfi introduceras successivt. Som deltagare är även de välkomna som tidigare studerat grekiska i skolan och som önskar friska upp sina kunskaper.

Max 10 deltagare.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Staffan Edmar

*Studiematerial* S. Edmar, Från alfa till Antigone.

*Tid* Tio fredagar kl. 10.30–12.00:

8/2–12/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191860

### Klassisk grekiska – fjärde terminen

Vi avslutar viktigare delar av kursboken *Från alfa till Antigone* och koncentrerar oss – språkligt och litterärt – sedan på en sammanhängande text, nämligen Odysseéns berättelse om Nausikaas och Odysseus möte på stranden av fajakernas ö. Platser av historisk och kulturell betydelse som Aten och Olympia kommer också att behandlas. Som deltagare är även de välkomna som tidigare studerat grekiska och som önskar friska upp sina kunskaper.

Max 10 deltagare.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Staffan Edmar

*Studiematerial* S. Edmar, Från alfa till Antigone.

*Tid* Tio torsdagar kl. 10.30–12.30:

7/2–11/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191861

## Grekiska, nygrekiska

*Den klassiska grekiskan lever vidare i sitt dotterspråk nygrekiskan. Nygrekiska talas i dag av ungefär 12,5 miljoner människor i Grekland och republiken Cypern.*

*Beträffande nivåbeteckningarna A1–B1, se sid 35.*

### Ledare:

*Eva Broman*, fil.lic.,

eva.broman@gmail.com, 08-85 44 27

### A1 Nygrekiska – nybörjarkurs

Vi bygger upp ett basordförråd och tränar grundläggande grammatik, vardagliga samtal och turistsituationer och får en orientering om det moderna Greklands samhällsliv och kultur.

*Ledare* Eva Broman

*Studiematerial* G. Ioannis, A. Lindvall, Nygrekiska 1 Lärobok för nybörjare och Nygrekiska 1 Övningsbok.

*Tid* Tio onsdagar kl. 9.30–11.00: 6/2–10/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191864

### A2 Nygrekiska – mellannivå

Vi fortsätter att bygga upp ett basordförråd och att träna grundläggande grammatik, vardagliga samtal och turistsituationer. Jämsides med språkundervisningen ges en orientering om det moderna Greklands samhällsliv och kultur. För att delta i denna kurs bör du ha läst kursboken *Ellinika Tora 1+1* eller ha motsvarande kunskaper.

Max 10 deltagare.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Eva Broman

*Studiematerial* Skönlitterära texter, grammatikövningar som tillhandahålls av kursledaren.

*Tid* Tio onsdagar kl. 12.30–14.00: 6/2–10/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191865

## Italienska

*Italienska språket är sedan 1300-talet grund för en viktig litterär utveckling i Europa. I Italien verkade Dante, Boccaccio och Petrarca. Utvecklingen har fortsatt över renässansen och upplysningstiden in i våra dagar med stora författarnamn.*

*Beträffande nivåbeteckningarna A1–C1, se sid 35.*

### Ledare:

*Charlotte Almqvist*, fil.mag.,

charlottealmqvist@hotmail.com

*Leila Briosci*, Master i FLE (Français langue étrangère), leilabrioschi@gmail.com, 076-289 26 12

*Monica Ferrucci*, översättare, tolk, dorrentillitalien@bahnhof.se

*Alberto Greco*, M. Phil.,

alberto.greco@folkuniversitetet.se

*Antonello Motta*, fil.dr i teatervetenskap, Stockholms och Turins universitet, antonellomotta@hotmail.com

*Luminitza Beiu-Paladi*, professor emerita, luminitza.beiu-paladi@su.se. 08-657 95 08

*Franco Pauletto*, fil.dr, franco.pauletto@gmail.com

*Laura Petri Schwartz*, fil.lic.,

laura.petri@swipnet.se, 08-32 10 76

**A1:1 Italienska – nybörjarkurs**

Kursen ger övningar i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal.

*Ledare* Monica Ferrucci  
*Studiematerial* Ziglio-Rizzo, Nuovo Espresso 1, Alma Edizioni (Studium Bookshop, Karlav. 4).  
*Tid* Tolv torsdagar kl. 13.30–15.00:  
 7/2–9/5, ej 28/2, 18/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford  
*Avgift* 1200 kr  
*Arrangemang nummer* 191869

**A1:2 Italienska – nybörjarkurs, andra terminen**

Kursen ger övningar i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Charlotte Almqvist  
*Studiematerial* B. Mangili, Prego 1 från kap. 2 och övningsbok.  
*Tid* Tolv måndagar kl. 15.00–16.30: 4/2–29/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena  
*Avgift* 1200 kr  
*Arrangemang nummer* 191870

**A1:3 Italienska – nybörjarkurs, andra terminen**

Kursen ger övningar i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Monica Ferrucci  
*Studiematerial* Ziglio-Rizzo, Nuovo Espresso 1, Alma Edizioni, från kap. 5.  
*Tid* Tolv torsdagar kl. 15.30–17.00:  
 7/2–9/5, ej 28/2, 18/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford  
*Avgift* 1200 kr  
*Arrangemang nummer* 191871

**A2:1 Italienska – fjärde terminen**

Kursen ger övningar i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal. Du bör ha följt Senioruniversitetets kurs i tre terminer eller ha motsvarande kunskaper.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Monica Ferrucci  
*Studiematerial* Ziglio-Rizzo, Nuovo Espresso 1, från kap. 8/9.  
*Tid* Tolv fredagar kl. 14.00–15.30: 8/2–10/5, ej 1/3  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg  
*Avgift* 1200 kr  
*Arrangemang nummer* 191872

**A2:2 Italienska – sjätte terminen**

Kursen ger övningar i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal. För att delta i denna kurs bör du ha följt Senioruniversitetets kurs i fem terminer eller ha motsvarande kunskaper.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Leila Brioschi  
*Studiematerial* Ziglio-Rizzo, Nuovo Espresso 2 och A De Giuli, Modelle, pistole e mozzarella, Alma Edizioni (Studium Bookshop, Karlav. 4).  
*Tid* Tio torsdagar 7/2–25/4, ej 28/2, 18/4  
 Grupp 1 kl. 9.30–11.00  
 Grupp 2 kl. 11.15–12.45  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford  
*Avgift* 1000 kr  
 Grupp 1 *Arrangemang nummer* 191873  
 Grupp 2 *Arrangemang nummer* 191874

**A2:3 Italienska – åttonde terminen**

Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal. För att delta i denna kurs bör du ha följt Senioruniversitetets kurs i sju terminer eller ha motsvarande kunskaper.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Leila Brioschi  
*Studiematerial* Ziglio-Rizzo, Nuovo Espresso 2 och E. Lovatok, Il ladro di scarpe, Alma Edizioni (Studium Bookshop, Karlavägen 4).  
*Tid* Tio fredagar 8/2–26/4, ej 1/3  
 Grupp 1 kl. 10.30–12.00  
 Grupp 2 kl. 12.15–13.45  
*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien  
*Avgift* 1000 kr  
 Grupp 1 *Arrangemang nummer* 191875  
 Grupp 2 *Arrangemang nummer* 191876

**A2:4/B1 Italienska – läs- och hörförståelse**

Vi läser enklare texter och övar hörförståelse genom att lyssna på spontana samtal mellan modersmålstalare. Din italienska utvecklas i samband med att du får diskutera och kommentera innehållet i texterna och inspelningar samt genom olika uppgifter.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Franco Pualetto  
*Studiematerial* Tillhandahålls av kursledaren.  
*Tid* Tio tisdagar kl. 9.30–11.00:  
 5/2–9/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne  
*Avgift* 1000 kr  
*Arrangemang nummer* 191877

### B1:1 Studiamo e parliamo italiano

Vi studerar texter, utvidgar ordförrådet och fördjupar grammatikkunskaperna samt tränar på att tala italienska.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Alberto Greco

*Studiematerial* Ziglio-Rizzo, Nuovo Espresso 3 (Studium Bookshop, Karlavägen 4), samt lättlästa noveller som delas ut av kursledaren.

*Tid* Tio måndagar kl. 13.30–15.00: 4/2–8/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191879

### B1:2 Chiaro!

Vi fortsätter att bygga upp basordförrådet och träna på grundläggande grammatik. Vi tränar också hörförståelse och utvecklar förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt i vardagliga situationer. Vi läser en lättläst roman som bestäms under kursens gång.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Monica Ferrucci

*Studiematerial* Qua e là per l'Italia (B1–C1, Alma Edizioni), från sid. 71 + easy reader.

*Tid* Tolv torsdagar kl. 11.30–13.00:

7/2–9/5, ej 28/2, 18/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191880

### B1:4 L' Italia di oggi, italiensk konversation och textläsning

Vi studerar texter som behandlar kultur och vardagsliv i Italien, befäster och utvidgar ordförrådet samt fördjupar kunskaperna i grammatik. Stor vikt läggs vid att tala italienska.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Laura Petri Schwartz

*Studiematerial* P. E. Balboni, M. Voltolina, Leggere la Civiltà, Ed. Bonacci, samt texter om aktuella händelser i det italienska samhället.

*Tid* Tio onsdagar kl. 13.30–15.00: 6/2–10/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191882

### B1+:5 L' Italia di oggi, italiensk konversation och textläsning

Vi studerar texter som behandlar kultur och vardagsliv i Italien, befäster och utvidgar ordförrådet samt fördjupar kunskaperna i grammatik. Stor vikt läggs vid träningen att tala italienska.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Laura Petri Schwartz

*Studiematerial* P. E. Balboni, M. Voltolina, Leggere la Civiltà, Ed. Bonacci, samt texter om aktuella händelser i det italienska samhället.

*Tid* Tio tisdagar kl. 14.30–16.00: 5/2–9/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191883

### B1+:6 Leggiamo e parliamo italiano

Vi studerar texter, utvidgar ordförrådet och fördjupar grammatikkunskaperna samt tränar på att tala italienska.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Monica Ferrucci

*Studiematerial* Meddelas vid kursstart.

*Tid* Tolv måndagar kl. 13.30–15.00:

4/2–6/5, ej 25/2

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191884

### B1:7 Conversazione

Vi utvecklar vidare muntlig kompetens, ordförråd och grammatisk säkerhet. Vi diskuterar autentiska texter om italienskt samhällsliv och kultur, samt läser en medelsvår roman. Vi utvecklar förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt och övar hörförståelse med utgångspunkt i en film samt fördjupar vissa grammatiska moment.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Alberto Greco

*Studiematerial* M. Balzano, Resto qui, ISBN: 9788806237417

*Tid* Tolv torsdagar kl. 9.30–11.00:

7/2–2/5, ej 18/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191885

### B2:1 Debatt: Conversazione

Vi utvecklar vidare muntlig kompetens, ordförråd och grammatisk säkerhet. Vi diskuterar autentiska texter om italienskt samhällsliv och kultur, och diskuterar vad som händer i Italien med utgångspunkt i italienska tidningar och tv-program. Deltagarna tränas i att uttrycka sig på italienska och uttrycka sina åsikter.

*Ledare* Alberto Greco

*Studiematerial* Texter som tillhandahålls av kursledaren.

Tid Tio torsdagar kl. 13.30–15.00: 7/2–11/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191889

### B2+:2 Un romanzo italiano

Vi fördjupar språkkunskaperna genom att läsa och samtala kring den lästa texten och genom studium av vissa grammatiska moment. Vi följer också med och diskuterar vad som händer i Italien med utgångspunkt i italienska tidningar och tv-program. Deltagarna tränas i att uttrycka sig på italienska och uttrycka sina åsikter.

Kurstid Läsåret 2018/19  
Ledare Alberto Greco  
Studiematerial L. Levi, La sposa gentile.  
ISBN: 9788866320685  
Tid Tolv tisdagar kl. 15.30–17.00:  
5/2–23/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna  
Avgift 1200 kr  
Arrangemang nummer 191886

### C1:1 L' Italia e i suoi film

Vi presenterar italienska filmer och gör tillsammans en analys av dem. Deltagarna ska under kursen tränas i att uttrycka sig på god italienska samt debattera och argumentera för sina åsikter. Kursen är en fristående fortsättning på tidigare italienska filmkurser.

Ledare Antonello Motta  
Tid Tio fredagar kl. 12.30–14.00:  
8/2–26/4, ett uppehåll  
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191887

### C1:2 Racconti fantastici italiani

Vi fördjupar deltagarnas goda kunskaper i italienska genom att läsa och analysera en rad berättelser som belyser några huvuddrag (det komiska och det humoristiska) i den fantastiska litteraturens utveckling och förgreningar.

Ledare Luminitza Beiu-Paladi  
Studiematerial L. Pirandello, Racconti fantastici, Einaudi tascabili, 2010, samt kursledarens antologi.  
Tid Tio torsdagar kl. 13.30–15.00:  
7/2–11/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191888

## Japanska

Japanska är det officiella språket i Japan och talas av mer än 127 miljoner människor. Språket tillhör den japoniska språkfamiljen.

Beträffande nivåbeteckningen A1, se sid 35.

### Ledare:

Yoshino Carlsson, fil.kand.,  
yoshino.carlsson@gmail.com

### A1 Japanska – nybörjarkurs, andra terminen

Vi lär oss grundläggande japanska som t.ex. att berätta om sitt hem, sina planer under veckan och sina intressen. Vi lyssnar och pratar mycket på japanska under lektionen. Vi bekantar oss också med japansk kultur och vardagsliv.  
Max 10 deltagare.

Kurstid Läsåret 2018/19  
Ledare Yoshino Carlsson  
Studiematerial Marugoto, Japanese Language and Culture, Starter A1 Katsudoo.  
Tid Tio onsdagar kl. 10.30–12.00: 6/2–10/4  
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191895

## Kinesiska – mandarin

Mandarin är standardkinesiskan som används i dagligt tal. Över 940 miljoner människor i Kina, Taiwan, Singapore, Indonesien och Malaysia talar mandarin.

### Ledare:

Johanna Lidén, fil.mag., johanna.liden@rel.su.se

### A1 Kinesiska – mandarin

Vi går igenom hur de kinesiska tecknen skrivs, hur de är uppbyggda, uttalet i mandarin inklusive de fyra tonerna och allmänt om det kinesiska språkets utveckling. Vi bekantar oss också med kinesisk kultur och vardag.

Kurstid Läsåret 2018/19  
Ledare Johanna Lidén  
Studiematerial X. Liu, New Practical Chinese Reader, vol. 1, textbook, (ISBN 9787561926239), Adlibris.  
Tid Tio tisdagar kl. 13.15–14.45: 5/2–9/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191898

# Latin med allmän språkkunskap

*Att studera latin, en gång romarrikets och därmed hela Medelhavs världens officiella språk, innebär en språklig, litterär och kulturhistorisk vandring genom årtusenden fram till vår egen tid.*

*Beträffande nivåbeteckningarna A1–C2, se sid 35.*

## Ledare:

*Leif Bergman, fil.lic.,  
leifbergman43@hotmail.com, 073-925 21 61  
Anders Ohlsson, fil.mag.,  
aoh@comhem.se, 08-647 85 88  
Kjell Weinius, fil.mag.,  
kjell.weinius@telia.com, 070-562 47 57*

## Ord med historia – allmän språkkunskap

Ämnet är det svenska språket, med tonvikt på de internationella orden. Sådana är mycket lika varandra i en rad språk eftersom de oftast härstammar från latin eller grekiska. Genom att analysera ordbildning och betydelseförändringar stärker du ditt svenska ordförråd. Ord med intressant ursprung (etymologi) undersöks. Kontakten med rent latin består av kända sentenser av typen Veni, vidi, vici. Denna enterminkurs kan också passa som förberedelse till studier av klassiska eller moderna språk.

*Ledare Kjell Weinius  
Studiematerial Tillhandahålls av kursledaren.  
Tid Tio onsdagar kl. 10.30–12.00:  
6/2–10/4  
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191900*

## A1:1 Lär dig latin – alla tiders språk! Nybörjarkurs, andra terminen

Studium av tillrättalagda texter för förståelse av latinets språkliga egenheter. Grundläggande formlära och enkel syntax. Latinets uttal och betoning. Latinska sentenser och citat. Ords betydelser och etymologi. Latinska lånord i svenska och andra moderna språk. Kort orientering om Roms historia. Innehållsliga kommentarer om det romerska samhället ur olika aspekter i anslutning till textmaterialet.

*Kurstid Läsåret 2018/19  
Ledare Kjell Weinius  
Studiematerial E. Tidner, Liber Primus Latinus.  
Tid Tio onsdagar kl. 12.30–14.00: 6/2–10/4*

*Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191901*

## A1:2 Lär dig latin – alla tiders språk! Fjärde terminen

Romarriket gick visserligen under, men latinet levde envist vidare in i vår tid – som vetenskapens, bildningens och kyrkans språk. Inom vetenskapen är terminologin i stor utsträckning latinsk. I de romanska språken är det grundläggande ordförrådet mestadels av latinskt ursprung, men även i språk som engelska, tyska och svenska återfinns mängder av latinska lånord. Vårt textmaterial består av välkända sentenser och citat ur den klassiska latinska litteraturen, ett par medeltida helgonlegender, *Stabat mater* (vi lyssnar då till Pergolesis berömda tonsättning) och avsnitt ur Comenius lärobok *Orbis pictus*. Latin studerar man inte minst för allmänbildningens och grammatikkunskapernas skull!

*Kurstid Läsåret 2018/19  
Ledare Leif Bergman  
Studiematerial Tillhandahålls av kursledaren.  
Tid Tolv fredagar kl. 10.30–12.00: 8/2–3/5  
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena  
Avgift 1200 kr  
Arrangemang nummer 191902*

## B1 Några typer ur den romerska komedin. Några förvandlingsmyter

Av Plautus (ca 254–184 f.Kr.) verk finns i dag ett tjugotal fullständigt bevarade komedier. Personerna i dessa är inte individer utan typer. Åtskilliga av dem har fått ett långt liv på scenen: den girige hos Molière; den listige slaven blev Ludvig Holbergs älsklingsgestalt, tjänaren Henrik; parasiten, snyltgästen, har gett drag åt Shakespeares Falstaff.

I ett episkt arbete i 15 böcker berättar Ovidius (43 f.Kr.–17 e.Kr.) de förvandlingssagor som han samlat alltifrån världens skapelse ur kaos till Caesars förvandling till gud efter sin död.

Liksom Plautus figurer lever också gestalterna i *Metamorfoserna* vidare i form av konstverk av t.ex. Rubens, Bernini, Rembrandt och Canova.

*Kurstid Läsåret 2018/19  
Ledare Anders Ohlsson  
Studiematerial Tillhandahålls av kursledaren.  
Tid Tio onsdagar kl. 10.30–12.00: 6/2–10/4  
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191904*

## C2 De amicitia – om vänskap

Vi fortsätter våra studier av Ciceros verk om vänskap. Med utgångspunkt från sin vänskap med Scipio d.y. ger den vise Laelius i den andra delen av *De amicitia* praktiska råd: Hur ska man inleda och sedan bevara vänskapen? Hur undviker man de situationer och missförhållanden som kan leda till dess upplösning? Vilka egenskaper fordras i ett vänskapsförhållande?

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Anders Ohlsson

*Studiematerial* Tillhandahålls av kursledaren.

*Tid* Tio onsdagar kl. 12.15–13.45:

6/2–10/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191905

## Portugisiska

*Portugisiska är ett romanskt språk som utvecklats ur latinet. Det talas av över 240 miljoner människor och är det sjätte största modersmålet i världen och det största i Sydamerika.*

*Beträffande nivåbeteckningen A1, se sid. 35.*

**Ledare:**

*Christina Willner*, fil.mag.,

willnerchristina@gmail.com

### A1 Portugisiska – nybörjarkurs, andra terminen

Vi lär in och övar basordförråd, grundläggande grammatik, vardagliga samtal samt turist-situationer.

Max 10 deltagare.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Christina Willner

*Studiematerial* T. Cedrius, G. Rodrigues da Silva, Portugisiska för nybörjare.

*Tid* Tio fredagar kl. 12.15–13.45:

8/2–12/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191908

## Ryska

*Ryska är ett av världens tio största språk och modersmål för cirka 150 miljoner människor. Alfabetet bygger på de grekiska bokstäverna, men innehåller ett antal bokstäver som inte finns i något annat alfabet.*

*Beträffande nivåbeteckningarna A1–C1, se sid. 35.*

**Ledare:**

*Huvudlärare Gun Dahlberg*, fil.mag.,  
gundahlberg@ownit.nu, 08-722 04 23

*Natasha Alexeeva*, fil.mag.,

natalexeeva@gmail.com

*Nina Kyrklund*, akademiska studier i ryska,

nina.kyrklund@telia.com

*Svetlana Petelius*, akademiska studier i ryska,

svetlana.petelius@folkuniversitetet.se, 08-94 27 63

### A1:1 Ryska – nybörjarkurs, andra terminen

Vi lär in och övar basordförråd, grundläggande grammatik, vardagliga samtal samt turist-situationer.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Nina Kyrklund

*Studiematerial* Ruslan, Ryska 1 från kap. 5, samt kursledarens eget material.

*Tid* Tolv måndagar kl. 10.30–12.00:

4/2–29/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191910

### B1:1 Lär dig mer ryska

Vi läser klart läroboken *Colloquial Russian* och övergår sedan till *Ruslan Ryska 3*. Vi läser även andra texter och ser och hör på ryska program, filmer m.m. samt samtalar på ryska.

Max 10 deltagare.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Gun Dahlberg

*Studiematerial* Langran-Veshneva, Ruslan, Ryska 3.

*Tid* Tolv måndagar kl. 14.30–16.00:

4/2–6/5, ej 15/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191912

## B1:2 Lär dig mer ryska

Vi fortsätter i läroboken *Colloquial Russian 2*. Vi använder oss också av andra texter och ser och hör på ryska program, filmer m.m. samt samtalar på ryska.

Max 10 deltagare.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Gun Dahlberg

*Studiematerial* Fleming-Kay, *Colloquial Russian 2*.

*Tid* Tolv måndagar kl. 12.00–13.30:

4/2–6/5, ej 15/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191913

## B1:3 Lär dig mer ryska

Vi samtalar och läser texter av olika slag och tar upp viss avancerad grammatik. Vi ser och lyssnar på diverse ryska program, filmer m.m.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Gun Dahlberg

*Studiematerial* Tillhandahålls av kursledaren.

*Tid* Tolv onsdagar kl. 13.30–15.00:

6/2–8/5, ej 17/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191914

## B1:4 Ryska – konversation och textläsning

Kursen omfattar muntliga övningar, grammatik, hörövningar samt textläsning och realia. Efter samråd med kursledaren är nya deltagare välkomna.

Max 10 deltagare.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Svetlana Petelius

*Studiematerial* L. Tolstoj, Anna Karenina (förlag Russkij jazyk). Bokhandeln Interbok, Hantverkargatan 32.

*Tid* Tio torsdagar kl. 12.30–14.00: 7/2–11/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191915

## C1 Ryska – textstudier och konversation

Varierat kursinnehåll med tonvikt på muntlig färdighet och översättning. Vi läser utdrag ur

böcker av ryska författare. Efter samråd med kursledaren är nya deltagare välkomna.

Max 10 deltagare.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Natasha Alexeeva

*Studiematerial* Rysk prosa och tidningsartiklar.

*Tid* Tio torsdagar kl. 14.30–16.00:

7/2–11/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191916

## Spanska

*Spanska talas i dag av bortemot 500 miljoner människor i fyra världsdelar. Det är officiellt språk i 21 länder. Cirka 90 procent av de spansktalande bor i Nord- och Sydamerika. I USA talar över 35 miljoner människor spanska till vardags. Huvuddelen av spanskans ordförråd kommer från latinet.*

*Beträffande nivåbeteckningarna A1–B2, se sid 35.*

### Ledare:

*Huvudlärare* Kjell Rindar, fil.mag.,

kjrindar@gmail.com, 08-84 81 45

*Catalina Arianzen*, fil.dr,

catalina.arianzen@gmail.com, 073-072 51 00

*Astrid Mellbom*, fil.lic.,

astrid.mellbom@telia.com, 08-765 84 13

*Claudia Munoz*, engelsk- och spansklärare,

claudia.munoz@folkuniversitetet.se

*Rosa Elena Ringius*, fil.kand.,

rosaelenacea@aol.com

*Ellen Stöckert*, fil.mag.,

ellen.stockert@gmail.com

## A1:1 Spanska – nybörjarkurs, andra terminen

Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turist-situationer.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Ellen Stöckert

*Studiematerial* Waldenström m.fl., *Caminando 1*.

*Tid* Tio torsdagar kl. 14.30–16.00:

7/2–11/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191920



### A1:2 Spanska – nybörjarkurs, andra terminen

Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turist-situationer.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Claudia Munoz

*Studiematerial* Waldenström m.fl., Caminando 1, från Unidad 2B.

*Tid* Tolv tisdagar kl. 11.30–13.00: 5/2–23/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191921

### A1:3 Spanska – nybörjarkurs, andra terminen

Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turist-situationer.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Rosa Elena Ringius

*Studiematerial* Håkanson m.fl., Buena idea 1: Libro de textos, Libro de trabajo och elevfacit.

*Tid* Tolv tisdagar kl. 10.30–12.00: 5/2–23/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191922

### A1:4 Spanska – nybörjarkurs, tredje terminen

Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turist-situationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i två terminer eller ha motsvarande kunskaper.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Ellen Stöckert

*Studiematerial* Waldenström m.fl., Caminando 1.

*Tid* Tio torsdagar kl. 12.30–14.00: 7/2–11/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191923

### A2:1 Spanska – fjärde terminen

Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turist-situationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i tre terminer eller ha motsvarande kunskaper.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Astrid Mellbom

*Studiematerial* Håkanson m.fl., Buena idea 2: Libro de textos, Libro de trabajo och elevfacit.

*Tid* Tolv måndagar 4/2–29/4

Grupp 1 kl. 9.30–11.00

Grupp 2 kl. 11.30–13.00

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

*Avgift* 1200 kr

Grupp 1 *Arrangemang nummer* 191924

Grupp 2 *Arrangemang nummer* 191925

### A2:2 Spanska – fjärde terminen

Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turist-situationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i tre terminer eller ha motsvarande kunskaper.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Rosa Elena Ringius

*Studiematerial* Håkanson m.fl., Buena idea 2: Libro de textos, Libro de trabajo och elevfacit.

*Tid* Tolv måndagar kl. 15.30–17.00: 4/2–29/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191926

### A2:3 Spanska – sjätte terminen

Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turist-situationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i fem terminer eller ha motsvarande kunskaper.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Kjell Rindar

*Studiematerial* Nordstrand m.fl. Venga, finns till rabatterat pris genom kursledaren.

*Tid* Tio fredagar kl. 13.30–15.00: 8/2–12/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191927

### A2:4 Spanska – sjätte terminen

Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turist-situationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat vid Senioruniversitetet i fem terminer eller ha motsvarande kunskaper.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Catalina Arianzen

*Studiematerial* Waldenström m.fl., Caminando 3 (upplaga 4:2) fr.o.m. Unidad 1.

*Tid* Tolv fredagar kl. 13.30–15.00: 8/2–3/5

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191928

## A2:5 Spanska – åttonde terminen

Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turist-situationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i sju terminer eller ha motsvarande kunskaper.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Catalina Arianzen

*Studiematerial* Waldenström m.fl., Caminando 3 (upplaga 4:1, 2016) fr.o.m. Unidad 4a.

*Tid* Tolv måndagar kl. 13.30–15.00: 4/2–29/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191929

## A2:6 Spanska – åttonde terminen

Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turist-situationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i sju terminer eller ha motsvarande kunskaper.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Claudia Munoz

*Studiematerial* Waldenström m.fl., Caminando 4, från Unidad 1B.

*Tid* Tolv tisdagar kl. 13.30–15.00: 5/2–23/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191930

## B1:1 Spanska texter, grammatik och konversation

Vi befäster och utvidgar ordförrådet, repeterar grammatik och övar konversation.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Astrid Mellbom

*Studiematerial* Vall-Arango Alegría; La Alegría de leer, samt Falk-Sjölin, Övningsbok 2 till Modern spansk grammatik.

*Tid* Tolv onsdagar kl. 9.30–11.00: 6/2–24/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191931

## B1:2 Spanska texter, grammatik och konversation

Vi övar vår muntliga kompetens och läser en roman från den spansktalande världen. Kursen ger fortsatt övning i basordförråd, grammatik samt turistsituationer.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Ellen Stöckert

*Studiematerial* G. García Márquez, Crónica de una muerte anunciada.

*Tid* Tio fredagar 8/2–12/4

Grupp 1 kl. 9.30–11.00

Grupp 2 kl. 11.30–13.00

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

*Avgift* 1000 kr

Grupp 1 *Arrangemang nummer* 191932

Grupp 2 *Arrangemang nummer* 191933

## B1:3 Spanska texter, grammatik och konversation

Kursen ger fortsatt övning i basordförråd, grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Kjell Rindar

*Studiematerial* Waldenström m.fl., Caminando 4, fr.o.m. Unidad 3B.

*Tid* Tio fredagar kl. 9.30–11.00: 8/2–12/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191934

## B1:4 Spanska texter, grammatik och konversation

Kursen ger fortsatt övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Catalina Arianzen

*Studiematerial* C. Martín Gaité, Caperucita en Manhattan, Ediciones Siruela, Madrid, España

*Tid* Tolv måndagar kl. 11.30–13.00: 4/2–29/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191935

## B1+:5 Spansk konversation och textläsning

Vi studerar texter som behandlar kultur och vardagsliv i Spanien och Latinamerika, för att befästa och utvidga ordförrådet. Stor vikt läggs vid att tala spanska.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Astrid Mellbom (jämna veckor) och Catalina Arianzen (udda veckor)

*Studiematerial* F. Aramburu, Los peces de la amargura, samt texter som tillhandahålls av kursledarna.

*Tid* Tolv onsdagar kl. 11.30–13.00: 6/2–24/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191937

## B2 Spanska texter och konversation

Vi studerar texter som behandlar kultur och vardagsliv i Spanien och i Latinamerika. I samband med läsningen av texterna görs muntliga övningar och grammatiska iakttagelser.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Catalina Arianzen

*Studiematerial* A. Muñoz Molina, Sefarad, Seix Barral, Editorial Planeta, Barcelona (España), J. M. Oviedo, Antología crítica del cuento hispanoamericano del siglo XX. 2. Alianza editorial, Madrid (España) 1992, 2017.

*Tid* Tolv tisdagar kl. 15.30–17.00: 5/2–23/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191938

## Tyska

*Tyska är ett av Europas viktigaste språk och modersmål för cirka 100 miljoner människor. Det är huvudspråket i tre länder: Tyskland, Österrike och Schweiz.*

*Beträffande nivåbeteckningarna A1–C1, se sid 35.*

### Ledare:

*Huvudlärare* Margareta Borg, fil.mag.,  
08-660 91 45

*Barbro Berndt*, fil.mag.,

barbro.berndt@gmail.com

*Ingrid Holm*, jur.dr.,

ingrid.holm@folkuniversitetet.se

*Margareta Pettersson*, fil.mag.,

meg.pettersson@gmail.com, 08-668 65 06

*Kjell Rindar*, fil.mag.,

kjrindar@gmail.com, 08-84 81 45

## A2:1 Tyska – lättare texter, andra terminen

Konversation och ordkunskap med utgångspunkt i den text som läses. Repetition av grundläggande grammatik.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Barbro Berndt

*Studiematerial* Johansson m.fl., Einverstanden 1.

*Tid* Tolv fredagar kl. 13.30–15.00:

8/2–3/5

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191951

## A2:2 Tyska – lättare texter, fjärde terminen

Konversation och ordkunskap med utgångspunkt i den text som läses. Repetition av grundläggande grammatik.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Barbro Berndt

*Studiematerial* Moldrickx, Sölch m.fl., Einverstanden 2.

*Tid* Tolv fredagar kl. 11.30–13.00: 8/2–3/5

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191952

## A2:3 Tyska – lättare texter, åttonde terminen

Konversation och ordkunskap med utgångspunkt i den text som läses. Repetition av grundläggande grammatik.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Barbro Berndt

*Studiematerial* Karnland, Odeldahl; Lieber Deutsch 4.

*Tid* Tolv torsdagar kl. 13.30–15.00:

7/2–2/5, ej 18/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191953

## A2:4 Tyska – lättare texter, tionde terminen

Konversation och ordkunskap med utgångspunkt i den text som läses. Repetition av grundläggande grammatik.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Barbro Berndt

*Studiematerial* Winell-Sigg, Lieber Deutsch 5.

*Tid* Tolv torsdagar kl. 15.30–17.00:

7/2–2/5, ej 18/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191954

## B1:1 Tyska – något avancerade texter

Tonvikten ligger på kommunikativa övningar i form av dialoger och rollspel som utgår från olika teman. Vi tränar grammatik och struktur och utvidgar ordförrådet. Vi använder oss av en okomplicerad, praktisk, kommunikativ och integrerad kurs- och arbetsbok som innehåller texter,

hörgrammatik och ordförrådsövningar. Du kommer att se en tydlig progression i din språk-utveckling.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Ingrid Holm  
*Studiematerial* Begegnungen B1+, Schubert Verlag, Leipzig.  
*Tid* Tolv torsdagar 11.30–13.00:  
7/2–9/5, ej 28/2, 18/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca  
*Avgift* 1200 kr  
*Arrangemang nummer* 191955

### B1:2 Tyska – något avancerade texter

Repetition av grundläggande grammatik. Konversation och ordkunskap med utgångspunkt i den text som läses.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Kjell Rindar  
*Studiematerial* Red. Bellman-Hummel, Deutsche Kurzprosa der Gegenwart, Reclam Verlag.  
*Tid* Tio fredagar kl. 11.30–13.00:  
8/2–12/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford  
*Avgift* 1000 kr  
*Arrangemang nummer* 191956

### B1+:3 Tysk konversation och textläsning

Vi utvecklar språkfärdigheten i tal och i läs- och hörförståelse. Huvudvikten läggs vid konversation och diskussion med utgångspunkt i den lästa texten, samt grammatik- och ordförrådsövningar.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Margareta Pettersson  
*Studiematerial* D. Dörrie, Was machen wir jetzt?  
*Tid* Tio torsdagar kl. 13.30–15.00: 7/2–25/4, ej 18/4 + ett uppehåll.  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca  
*Avgift* 1000 kr  
*Arrangemang nummer* 191957

### C2 Theodor Fontane: Effi Briest

Vi fördjupar språkkunskaperna genom grammatikrepetitioner och övningar i grammatik och ordkunskap. Konversation i anslutning till de lästa texterna. Aktuella händelser i det tyska samhället belyses från bl.a. tidningstexter.

*Kurstid* Läsåret 2018/19  
*Ledare* Margareta Borg  
*Studiematerial* T. Fontane, Effi Briest.  
*Tid* Tolv onsdagar kl. 9.30–11.00: 6/2–24/4  
*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford  
*Avgift* 1200 kr  
*Arrangemang nummer* 191958

# Övriga studiecirklar

## Filmkunskap

### Guldåldern i svensk film

Mellan 1917 och 1924 hade svensk film sin första guldålder med namn som Victor Sjöström och Mauritz Stiller. Svensk film vann internationell berömmelse som nyskapande och tekniskt enastående. Den främsta av dessa regissörer var Victor Sjöström som gjorde *Körkarlen* 1921 efter Selma Lagerlöfs roman och med sig själv i huvudrollen.

I *Smultronstället* 1957 hyllar Ingmar Bergman sin föregångare Victor Sjöström.

### Ingmar Bergman och politiken

Bergman har förklarat att han var ointresserad av politik efter misstaget att förledas av nazismen i sin ungdom. Men politiken kom ändå att sätta avtryck i hans filmer under sextio- och sjuttio-talet. I *Skammen* 1968 och *En passion* 1969 av-sätter Vietnamkriget sina spår.

Under sin självvalda exil i Tyskland gör Bergman två filmer *Ormens ägg* 1977 och *Ur marionetternas liv* 1980, som gestaltar olika former av politiskt våld.

Ledare Maria Bergom Larsson, fil.dr, tidigare gymnasielärare och kulturskribent,  
070-497 18 42,

maria\_bergom\_larsson@hotmail.com

Tid Sex onsdagar (dubbellektion)

kl. 13.30–16.30: 6/3–10/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 1200 kr

Arrangemang nummer 191960

### Filmanalys enligt den hermeneutiska metoden

Vi kommer att analysera olika filmer genom att ta hänsyn till våra förkunskaper om ämnet och våra personliga erfarenheter.

Ledare Antonello Motta, fil.dr i teatervetenskap, Stockholms och Turins universitet,  
antonellomotta@hotmail.com

Tid Tio fredagar kl. 14.15–15.45:

8/2–26/4 (ett uppehåll)

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 1000 kr

Arrangemang nummer 191961

### Från Tarzan till Trump – makt, genus och identitet

Med utgångspunkt från scener ur filmhistorien diskuterar vi hur ämnen som identitet, genus och representation behandlas i rörliga bilder. Hur påverkas kunskapen om vad som händer i världen, när den filtreras genom olika medier? Vad har vi berättelser till? Och vilka inbegrips egentligen i ett ”vi”?

Filmcirkeln kommer att beröra de flesta genrer, från drama och dokumentär till skräck och science fiction, samt tv-nyheter och sociala medier. Sista gången ser vi en hel film, som vi analyserar tillsammans.

Min 15 deltagare, max 30.

Ledare Clara Sjöborg, filmvetare och filmpedagog, clara@zita.se

Tid Fem onsdagar kl. 13.00–15.30: 6/2, 20/2, 6/3, 20/3 samt 3/4 kl. 13.00–16.30

Obs! tiden Lokal Biografen Zita, Birger Jarlsgatan 37

Avgift 1200 kr, inkl. kostnad för filmvisning

Arrangemang nummer 191962

## Filosofi

### Vad innebär det att existera?

Sätt dig in i filosofiska resonemang! Du får insikter i hur olika filosofer – främst Søren Kierkegaard – har reflekterat kring djupa existentiella frågor. Existentiell hälsa innebär bland annat att du får ett fungerande språk för att uttrycka dina känslor, vilket gör dem mer hanterbara. Filosofi betyder kärlek till vishet, vilket under antiken innebar en strävan efter det *sanna*, det *goda* och det *sköna*. Tillsammans reflekterar vi utifrån dessa begrepp och fokuserar på vad en av våra mest kända existencialister i den västerländska filosofihistorien menar är innebörden av att vara människa. Vidare behandlas människans sårbarhet i svåra situationer och vad existentiell hälsa innebär.

Vi tar också upp existencialismens grundläggande frågor om livets mening, frihetens möjlighet, självmedvetenhet, ansvar och ångest.

Max 10 deltagare.

Ledare Karin Linnell, högskoleadjunkt,  
karin@skogell.com

Studiematerial Powerpoint-material, artiklar med existentiella frågeställningar samt delar ur Kierkegaards författarskap.

Tid Tio torsdagar kl. 15.30–17.00:  
7/2–11/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna  
Avgift 1200 kr  
Arrangemang nummer 191964

## Historia

### Mellanöstern – från korsfararna till IS

Vi beskriver kort de tre världsreligionerna som har sitt ursprung i området och fortsätter med islams expansion på 600-talet. Korstågen och dess följder för Europa berörs. Kontakten med den muslimska kulturen är viktig för den europeiska renässansens utveckling. Kolonialmakternas intresse för området behandlas. Vi fortsätter med sionismens framväxt i slutet på 1800-talet och de båda världskrigens påverkan på regionen. 1948 skapar det judiska folket en egen stat i Palestina, vilket leder till ett antal krig och konflikter. Vi kommer även att undersöka stormakternas agerande i området, den iranska revolutionen och de båda krigen mot Saddam Husseins Irak. Slutligen undersöker vi den arabiska vårens turbulens, liksom framväxten och bekämpningen av IS.

Ledare Helmut Lechner, fil.mag.,  
magic16tumleh@gmail.com, 070-640 94 34  
Studiematerial B. Hammargren, Gulfen  
Tid Tio onsdagar kl. 9.30–11.00:  
6/2–24/4, ej 27/2, 17/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191966

### Från Alexander I till Putin

Kursen kommer att belysa tsardömets fall 1917, den ryska revolutionen och den påföljande stalinistiska perioden, Chrusjtjov, Brezjnev och sovjetstatens upplösning under Gorbatsjov. Jeltsins och Putins väg till makten kommer också att behandlas. Kursdeltagarna kommer tillsammans med kursledaren att gemensamt besluta vilka teman vi ska ge mer tid och fördjupning.

Ledare Helmut Lechner, kontaktuppgifter se ovan  
Studiematerial M. Zygar, Männen i Kreml  
– inifrån Putins hov  
Tid Tio onsdagar kl. 14.30–16.00:  
6/2–24/4, ej 27/2, 17/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Wien  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191968

### Weimarrepubliken – mellankrigstidens Europa sett från Tyskland

Weimarrepubliken har blivit en stående referens när vi i dag diskuterar vår egen samtid, oavsett om det handlar om politik, historia, ekonomi eller sociala förhållanden. Men vad menas med Weimarrepubliken? Kursen syftar till att såväl introducera som att fördjupa förståelsen kring mellankrigstidens Europa, med den första tyska republiken som fokus. Vid kursens början bestämmer kursdeltagarna om fokus ska läggas på kulturella, politiska eller socioekonomiska aspekter av Weimarrepubliken.

*Kursen gavs senast våren 2018.*

Max 16 deltagare.

Ledare Erik Tängestad, fil.kand.,  
tangerstad@gmail.com, 08-663 30 99  
Studiematerial E. Weitz, Weimartyskland – löfte och tragedi (på svenska eller engelska).  
Tid Tolv tisdagar kl. 15.30–17.00: 5/2–23/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg  
Avgift 1200 kr  
Arrangemang nummer 191969

### Hannah Arendt och människans villkor

Hannah Arendt har kommit att framstå som en av nittonhundratalets mest inflytelserika tänkare. Även om hon själv snarare såg sig som en samhällsforskande teoretiker, så är det som filosof hon oftast kommit att lyftas fram. Vem var hon och vad är hennes viktiga bidrag till samtidens samhällsvetenskapliga debatt? Studiecirkeln syftar till att försöka tackla dessa frågor. Utgångspunkten tas i en närläsning av hennes centrala arbete *Människans villkor – Vita activa*.

Ledare Erik Tängestad, kontaktuppgifter se ovan  
Studiematerial H. Arendt, Människans villkor – Vita activa, i översättning av J. Retzlaff, (Göteborg: Daidalos, 2013).  
Tid Tolv onsdagar kl. 15.30–17.00: 6/2–24/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, Sorbonne  
Avgift 1200 kr  
Arrangemang nummer 191970

### Släktforskning – grundkurs

Du får lära dig var och hur du hittar information om dina förfäder och hur du strukturerar dina resultat. Introduktion till digitala hjälpmedel som cd-skivor och internet ingår också. Vi gör även ett studiebesök (dubbellektion) på Riksarkivet, där du får tillämpa dina kunskaper och finna dina rötter.

Ledare Ulf Berggren, ulfbulfb@yahoo.se,  
08-36 78 69

*Studiematerial* Clemensson, Andersson,  
Släktforska steg för steg (bör tas med vid första  
lektionstillfället).

*Tid* Tio fredagar kl. 14.30–16.00: 8/2–5/4,  
dubbellektion 1/3 kl. 13.00–16.00 på Riksarkivet

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

*Avgift* 1000 kr, inkl. besök på Riksarkivet

*Arrangemang nummer* 191971

### Släktforskning – fördjupningskurs

I fördjupningskursen lär vi oss söka information i andra källor än kyrkböckerna, som domstolshandlingar och skattelängder. Vi lär oss också att söka efter olika kategorier människor i det förflutna: soldater, hantverkare, stadsbor, präster etc. Vi övar oss i att läsa äldre handstil. För att delta i denna kurs bör du ha kunskaper motsvarande höstterminens grundkurs.

Ledare Ulf Berggren, kontaktuppgifter som ovan  
*Studiematerial* Berggren, Thorsell, Vad står det?

*Tid* Tio onsdagar kl. 15.30–17.00:  
6/2–10/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191972

## Juridik

### Arvsrätt

Studiecirkeln ger dig kunskaper om de viktigaste reglerna som rör bodelning, kvarlåtenskap, släktarv, maka/makearv, särkullbarn, efterarv, testamente, laglott, dödsbo, bouppteckning, arvskifte m.m. Du får bättre förutsättningar att hantera situationen att du blir arvinge, testamenstagare, efterlevande maka/make eller efterlevande sambo eller om du överväger att upprätta ditt testamente.

Max 16 deltagare.

Ledare Ole Fosby, jur.kand.,  
ole.fosby@hotmail.se, 070-791 95 29

*Studiematerial* Tillhandahålls av kursledaren.

*Tid* Fem tisdagar kl. 11.30–13.00:  
23/4–21/5

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

*Avgift* 500 kr

*Arrangemang nummer* 191973

## Konsthistoria

*Konstkurserna i studiecirkelform är av grundläggande och översiktlig karaktär. Den som efterfrågar fördjupning hänvisas till universitetskurserna i konstvetenskap, till föreläsningsserierna eller till arrangemangen i samarbete med de olika konsthallarna.*

Ledare Lars G Henricson, fil.kand.,  
lars.g.henricson@tele2.se, 073-992 39 26  
*Studiematerial* Tillhandahålls av kursledaren.

### Kvinnor i konsten

I äldre tid fanns många hinder för kvinnor att förverkliga sin konstnärliga begåvning. I denna kurs följer vi kvinnliga pionjärer inom konst och konsthantverk från 1600-talet fram till i dag, från Artemisia Gentileschi till Lena Cronqvist.

Max 16 deltagare.

*Tid* Tio torsdagar kl. 9.30–11.00: 7/2–11/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

*Avgift* 1050 kr

*Arrangemang nummer* 191974

### Stolta stad! Stockholmiana

Kursen ger en bred kulturhistorisk översikt av Stockholms utveckling från den medeltida lilla staden, vänd mot den växande handeln med länderna runt Östersjön, via stormaktstidens palatsbyggen och medvetna stadsplanering, industrialismens fabriker och hyreskaserner till dagens moderna storstad. Vi ser också på konstnärernas tolkningar av de olika tidsepokenas stockholmsvyer.

Max 16 deltagare.

*Tid* Tio fredagar kl. 11.30–13.00: 8/2–12/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, Heidelberg

*Avgift* 1050 kr

*Arrangemang nummer* 191975

### Auktioner, auktionsgods, antikviteter

I kursen behandlas svenskt auktionsgods – konsthantverk, möbler och konst samt föremålens kulturhistoria. Vi kommer också in på konsthantverkarna, möbeltillverkarna och konstnärerna.

Max 10 deltagare.

*Tid* Tio fredagar kl. 14.00–15.30: 8/2–12/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

*Avgift* 1050 kr

*Arrangemang nummer* 191976

## Allmoge

Den svenska allmogens liv kännetecknas ofta av lokala och ålderdomliga traditioner. Vi studerar allmogens konst och konsthantverk, men även folketro, folkmedicin, folkmusik och landsbygdens sedvänjor till vardag och fest under perioden 1600–1800-talet.

Max 16 deltagare.

Tid Tio torsdagar kl. 11.30–13.00:  
7/2–11/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg  
Avgift 1050 kr  
Arrangemang nummer 191977

## Litteratur

### Sex litterära klassiker

En kurs för dig som har ett djupare intresse av att läsa, analysera och diskutera litterära klassiker. De aktuella verken belyses ur såväl en historisk som litteraturvetenskaplig synvinkel. Vi behandlar Leo Tolstoj: *Kreutzersonaten*, William Shakespeare: *Macbeth*, Friedrich von Schiller: *Jordens delning*.

Max 15 deltagare.

Kurstid Läsåret 2018/19  
Ledare Margareta Borg, fil.mag., 08-660 91 45  
Tid Tolv torsdagar kl. 10.30–12.00:  
7/2–2/5, ej 18/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien  
Avgift 1200 kr  
Arrangemang nummer 191979

### Romaner från Israel, Italien och Tyskland/England

Judas har i den kristna kyrkan givit ondskan ett ansikte genom sitt förräderi. Hat och antisemitism har spritts från kyrkornas predikstolar. Men Amos Oz ger i sin roman *Judas* judagestalten en ny och mångbottnad karaktär. Han är både idealist, drömmare och offer i en och samma person. I det nya Israel har han ingen plats.

*Skuggan av en dotter* heter Elena Ferrantes sista del i hennes tidiga romansvit *Kärlekens trilogi*. Den komplicerar kärleken till barnen och visar den intellektuella kvinnans ambivalens mellan yrkesarbete och moderskap.

Den tyska författaren W.G. Sebalds roman *Austerlitz* använder både ord och bild i sin gestaltning. Huvudpersonen växer upp i Wales ovetande om sin bakgrund men gradvis dyker minnena upp som judiskt flyktingbarn med rötter i Prag.

Varför är Sebald så aktuell? För att han tar upp vår tids centrala ämnen: Om minnenas betydelse, hur människor förföljs och förintas och vad exilen och tystnaden gör med dem.

Romanen *Judas* bör vara påbörjad vid första mötet.

Max 16 deltagare.

Kurstid Läsåret 2018/19

Ledare Maria Bergom Larsson, fil.dr, tidigare gymnasielärare och kulturskribent,  
070-497 18 42,

maria\_bergom\_larsson@hotmail.com  
Tid Tolv tisdagar kl. 13.30–15.00: 5/2–23/4, ej 26/2. Obs! sista lektionen måndag 29/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg  
Avgift 1200 kr  
Arrangemang nummer 191980

### På spaning i poesi

Vi läser och talar om dikter i studiecirkelform. Kopierat material används och deltagarna föreslår vilka poeter vi ska läsa. Anknäpning till konst och musik finns med.

Max 16 deltagare.

Kurstid Läsåret 2018/19

Ledare Sonja Fredriksson, fil.kand.,  
sonjafredriksson@live.se, 08-783 03 28  
Studiematerial L. Elleström, Visuell ikonicitet i lyrik.

Tid Tio onsdagar kl. 11.30–13.00:  
6/2–10/4  
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191981

### Ellen Key och Elin Wägner – två viktiga namn i kampen för kvinnlig rösträtt i Sverige

I den här cirkeln läser vi boken *Barnets århundrade* av Ellen Key och romanen *Väckarklocka* av Elin Wägner. Ellen Key var i slutet av 1800-talet en av Europas mest kända kulturpersonligheter och Elin Wägner en av vårt lands mest lästa kvinnliga författare i början av 1900-talet. Båda kämpade även för kvinnlig rösträtt.

Ledare Kjell Andersson, folkhögskolelärare,  
kjelleskilstuna@gmail.com  
Studiematerial E. Key, *Barnets århundrade* och E. Wägner, *Väckarklocka*.  
Tid Tio måndagar kl. 12.30–14.00:  
4/2–29/4, ej 18/3, 25/3  
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien  
Avgift 1000 kr  
Arrangemang nummer 191982



# Matematik

Ledare Eva Bergdahl, fil.mag.,  
ebtbnacka@hotmail.com, 08-420 33 573

## Matematik för mor- och farföräldrar – nybörjarkurs, andra terminen

Har du glömt det mesta av matematiken du lärde dig i skolan? Vill du friska upp dina kunskaper så att du kan hjälpa barnbarnen med läxorna eller vill du helt enkelt gymnastisera hjärnan? Vi går igenom några delar av gymnasieskolans årskurs 1: grundläggande kunskaper i algebra, geometri, statistik och funktioner.

Kursdeltagarna förutsätts ha följt första terminens kurs, hösten 2018.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Studiematerial* Matematik 5000, 1bc Vux.

*Tid* Tolv måndagar kl. 14.30–16.00:

4/2–29/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191985

## Matematik för mor- och farföräldrar – fortsättningskurs, fjärde terminen

Under vårterminen läser vi delar av gymnasieskolans årskurs 2: algebra, mer funktioner, geometri och statistik. För att delta i kursen bör du ha läst gymnasieskolans årskurs 1 på Senioruniversitetet eller ha motsvarande kunskaper aktuella.

Kursdeltagarna förutsätts ha följt tredje terminens kurs, hösten 2018.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Studiematerial* Matematik 5000, 2bc Vux.

*Tid* Tolv tisdagar kl. 12.30–14.00:

5/2–23/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191986

## Matematik för mor- och farföräldrar – fortsättningskurs, sjätte terminen

Vi kommer att läsa delar av gymnasieskolans årskurs 3: derivata, integraler, geometrisk summa och trigonometri. För att delta i kursen bör du ha läst gymnasieskolans årskurs 2 på Senioruniversitetet eller ha motsvarande kunskaper aktuella.

Kursdeltagarna förutsätts ha följt femte terminens kurs, hösten 2018.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Studiematerial* Matematik 5000, 3bc Vux.

*Tid* Tolv tisdagar kl. 10.30–12.00:

5/2–23/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191987

# Religionskunskap

## De abrahamitiska religionerna

Vi studerar och samtalar om de tre religionerna judendom, kristendom och islam utifrån religionernas innehåll och grundtankar ur ett historiskt, aktuellt och jämförande perspektiv. Vi gör två studiebesök, i synagogan vid Wahrendorffsgatan och i moskén vid Medborgarplatsen. Studiebesöken kostar cirka 90 kr och ingår inte i kursavgiften.

Ledare Kerstin Reineborn, fil.kand.,

kerstin.reineborn@yahoo.com,

070-590 51 67

*Studiematerial* Tillhandahålls av kursledaren.

*Tid* Tio måndagar kl. 12.30–14.00:

4/2–8/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

*Avgift* 1000 kr

*Arrangemang nummer* 191992

# Samhälle

## Integration – en fråga om kunskap?

Är du god man, volontär, fadder, ger läxhjälp eller är allmänt intresserad ger denna cirkel erfarenhetsutbyte och ökad kunskap om integrationsarbetet. 163 000 personer sökte asyl i Sverige år 2015 och ska nu integreras i samhället. Vad menar vi med integration? Räcker det att vara skattebetalare, ha arbete och bostad? Integrationsarbetet berör personal inom alla samhällsområden. För att veta vad integrationen ställer för krav, behöver vi kunskap även om de samhällen som migranterna kommer ifrån.

Ledare Ing-Marie Persson, fil.dr i pedagogik,

god man för ensamkommande flyktingbarn,

ing-marie.persson@krislarande.se,

073-026 13 30

*Studiematerial* Tillhandahålls av kursledaren.

*Tid* Fem torsdagar kl. 15.30–17.00:

20/3–17/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

*Avgift* 550 kr

*Arrangemang nummer* 191994

# Skrivande

## Att skriva sitt liv – grundkurs

En kurs för dig som vill reflektera över ditt liv och dina livsmönster samt skriva om dina minnen och erfarenheter. Med konkreta övningar hjälper vi dig att hitta infallsvinklar till ditt skrivande, samtidigt som vi lär oss om skrivandets hantverk och övar oss i att ge och ta emot respons. Vi förutsätter att du har tillgång till dator och skrivare och kan skicka och ta emot e-post.

Nya deltagare är välkomna men uppmanas kontakta kursledaren för information om kursens upplägg.

Max 8 deltagare.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Studiematerial* Bruzæus, Rönquist-Germanis, ”det var en gång ... om konsten att skriva sitt liv”

*Ledare* Monica Rönquist-Germanis, fil.mag., monica.germanis@gmail.com, 070-746 12 03

*Tid* Fem torsdagar kl. 12.30–16.30:

7/2, 21/2, 7/3, 21/3, 4/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191995

*Ledare* Marja Bruzæus, fil.mag.,

mabrz@telia.com, 070-741 39 38

*Tid* Fem tisdagar kl. 12.30–16.30:

12/2, 26/2, 12/3, 26/3, 9/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191996

## Att skriva sitt liv – fördjupning

För dig som ytterligare vill utveckla din skapande och språkliga förmåga i att skriva. Vi förutsätter att du har tillgång till dator och skrivare och kan skicka och ta emot e-post.

Förkunskapskrav: genomgången grundkurs eller motsvarande kunskaper.

Nya deltagare är välkomna men uppmanas kontakta kursledaren för information om kursens upplägg.

Max 8 deltagare.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Studiematerial* Se grundkursen.

*Ledare* Monica Rönquist-Germanis, kontaktuppgifter som ovan

*Tid* Fem torsdagar kl. 12.30–16.30:

14/2, 28/2, 14/3, 28/3, 11/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191997

*Ledare* Marja Bruzæus, kontaktuppgifter som ovan

*Tid* Fem tisdagar kl. 12.30–16.30:

5/2, 19/2, 5/3, 19/3, 2/4

*Lokal* Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

*Avgift* 1200 kr

*Arrangemang nummer* 191998

# Teater

## Fyra pjäser – fyra uppsättningar

Vi analyserar fyra uppsättningar ur den aktuella Stockholmsrepertoaren samt de pjästexter som ligger till grund för dessa. Vi samtalar om pjäserna som enskilda verk, om pjäsernas relation till uppsättningarna samt om uppsättningarna som självständiga konstverk. Vi diskuterar innehåll i relation till form och vi ställer oss frågan vilken relevans dessa pjäser/uppsättningar har i dag. Pjäser meddelas vid kursstart. Varje deltagare bokar och betalar själv sina teaterbiljetter.

*Kurstid* Läsåret 2018/19

*Ledare* Anders Bäckström, doktorand i teatervetenskap, regissör och dramatiker, andersbackstrom09@gmail.com

*Studiematerial* Tillhandahålls av kursledaren.

*Tid* Tio måndagar kl. 15.30–17.00: 4/2–8/4

*Lokal* Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

*Avgift* 1100 kr

*Arrangemang nummer* 191999

# Anmälningvillkor

(gäller fr.o.m. 1 januari 2019)

- För att delta i Senioruniversitetets arrangemang krävs medlemskap i föreningen.
- Medlemskap tecknas per kalenderår.
- För att anmäla dig till ett arrangemang via hemsidan måste du ha ett användarkonto som du skapar själv på [www.senioruniversitetet.se](http://www.senioruniversitetet.se)
- Du som inte har tillgång till internet kan anmäla dig med den posttalong som finns längst bak i den tryckta katalogen. Senioruniversitetet skapar då ett användarkonto åt dig när din talonganmälan registreras.
- För att delta i Senioruniversitetets arrangemang måste du uppge ditt personnummer. Detta är ditt kundnummer och uppges alltid vid kontakt med kansliet.
- Du måste ha en egen unik e-postadress då all kommunikation, bekräftelse, kallelse och ev. faktura går till denna. Av säkerhetsskäl kan bokningssystemet inte hantera en e-postadress som du delar med någon annan medlem. Om det inte finns någon e-postadress registrerad på ditt användarkonto skickas information från oss med vanlig post.
- Vid anmälan via hemsidan godkänner du att dina personuppgifter hanteras enligt dataskyddsförordningen (GDPR).
- Talonganmälan måste ha namnunderskrift för att vara giltig. I och med detta godkänner du de anmälningvillkor som gäller, Svea Ekonomis villkor och att dina personuppgifter hanteras enligt dataskyddsförordningen (GDPR).
- När du bokar ett arrangemang via hemsidan får du omedelbart besked om du fått plats. Bokar du med talong hanteras de i datumordning och besked kan dröja något. Besked får du med e-post eller vanlig post.
- Om arrangemanget är fullbokat kan du boka reservplats. Blir det en plats ledig skickas bekräftelse och faktura. I och med det gäller gängse avbokningsregler och kostnader. Vill du inte längre stå som reserv, avanmäler du dig via *Mina sidor*.
- Anmälan till arrangemang är bindande. Om du ändå måste avboka din plats gör du det själv på hemsidan under *Mina sidor*. Vid avbokning debiteras en avgift på 50 kr, eller 100 kr om avbokningen sker mindre än en vecka före kursstart. Efter kursstart betalas avgiften tillbaka endast mot läkarintyg. Medlemsavgiften återbetalas ej.
- Anmälan är personlig och en plats kan inte överlåtas till annan medlem.
- Om ett arrangemang inte får tillräckligt antal deltagare, kan det ställas in. Då återbetalar vi inbetalda avgifter, självklart utan avbokningsavgift. Medlemsavgiften återbetalas ej.
- När du bokar via hemsidan betalar du med kort eller mot faktura. Om du bokar med talong får du alltid en faktura.
- Betalning med kort kostar ingenting. Betalar du mot faktura tillkommer en faktureringsavgift på 29 kr. Vid påminnelse tillkommer en avgift på 60 kr. All betalning hanteras av Svea Ekonomi AB, [www.svea.com](http://www.svea.com)
- Kostnader för litteratur, kompendier, entréavgifter och dylikt kan tillkomma.
- Anmälan per telefon, e-post eller personligen tas inte emot.
- När du deltar i Senioruniversitetets arrangemang har du genom Folkuniversitetet viss försäkring vid olycksfall.

Porto

Senioruniversitetet  
Box 6276  
102 34 Stockholm

Porto

Senioruniversitetet  
Box 6276  
102 34 Stockholm

# Anmälan vårterminen 2019

Obs! Varje anmälan får endast avse **en** person och **ett** arrangemang. Var god texta!  
Inkomna talonger hanteras i datumordning. Skicka därför in talongen snarast.

Jag anmäler mig till arrangemang nummer \_\_\_\_\_

Arrangemangets rubrik: \_\_\_\_\_


Namn: \_\_\_\_\_

Personnummer: \_\_\_\_\_

Gatuadress: \_\_\_\_\_

Postnummer och ort: \_\_\_\_\_

Mobiltelefon: \_\_\_\_\_ e-post: \_\_\_\_\_

Vid anmälan med talong gäller faktura som betalsatt. Senioruniversitetet samarbetar med  Svea Ekonomi AB i betalningsfrågor. För att handla mot faktura måste du ange ditt fullständiga personnummer (12 siffror). Förutsättningen är att du är registrerad i folkbokföringsregistret i Sverige och inte har några betalningsanmärkningar. Fakturans betalningsvillkor är 30 dagar. Fakturaavgiften är 29 kr. Vid försenad betalning tillkommer avtalad och lagstadgad påminnelseavgift (60 kr). Dröjsmålsränta tillkommer med 2 % per månad. Vid utebliven betalning överlämnas fakturan till inkasso.

Härmed anmäler jag mig till ovanstående arrangemang och godkänner Svea Ekonomis villkor enligt ovan samt Senioruniversitetets allmänna villkor enligt katalogen sid 59. \_\_\_\_\_

*(namnunderskrift)*

---

# Anmälan vårterminen 2019

Obs! Varje anmälan får endast avse **en** person och **ett** arrangemang. Var god texta!  
Inkomna talonger hanteras i datumordning. Skicka därför in talongen snarast.

Jag anmäler mig till arrangemang nummer \_\_\_\_\_

Arrangemangets rubrik: \_\_\_\_\_


Namn: \_\_\_\_\_

Personnummer: \_\_\_\_\_

Gatuadress: \_\_\_\_\_

Postnummer och ort: \_\_\_\_\_

Mobiltelefon: \_\_\_\_\_ e-post: \_\_\_\_\_

Vid anmälan med talong gäller faktura som betalsatt. Senioruniversitetet samarbetar med  Svea Ekonomi AB i betalningsfrågor. För att handla mot faktura måste du ange ditt fullständiga personnummer (12 siffror). Förutsättningen är att du är registrerad i folkbokföringsregistret i Sverige och inte har några betalningsanmärkningar. Fakturans betalningsvillkor är 30 dagar. Fakturaavgiften är 29 kr. Vid försenad betalning tillkommer avtalad och lagstadgad påminnelseavgift (60 kr). Dröjsmålsränta tillkommer med 2 % per månad. Vid utebliven betalning överlämnas fakturan till inkasso.

Härmed anmäler jag mig till ovanstående arrangemang och godkänner Svea Ekonomis villkor enligt ovan samt Senioruniversitetets allmänna villkor enligt katalogen sid 59. \_\_\_\_\_

*(namnunderskrift)*

**Senioruniversitetet i Stockholm är en ideell förening av studieintresserade som har fyllt 55 år och lämnat det aktiva arbetslivet. Vi arrangerar föreläsningsserier och exkursioner, studiecirkel och universitetskurser i former som passar för seniorer och erbjuder både kunskap och studiegemenskap. Vi verkar genom frivilliga medlemsinsatser. Vårt ursprung i universitetsvärlden borgar för en hög kvalitet i verksamheten.**

### Senioruniversitetets styrelse

Ordförande	Cecilia Bäcklander	076-885 45 15	cecilia.backlander@senioruniversitetet.se
Vice ordförande	Britt Olofsdotter	076-243 66 16	britt.olofsdotter@senioruniversitetet.se
Kassaförvaltare	Ulf Aspenberg	08-753 11 99	ulf.aspenberg@senioruniversitetet.se
Ledamöter	Peter Fagerlund	073-942 74 94	peter.fagerlund@senioruniversitetet.se
	Lars Fant	070-561 00 44	lars.fant@senioruniversitetet.se
	Crister Skoglund	070-858 01 63	crister.skoglund@senioruniversitetet.se
	Monica Svendeborn	070-526 30 29	monica.svendeborn@senioruniversitetet.se
Studierektor för studiecirkelarna	Ann-Marie Engback adjungerad	073-981 47 16	ann-marie.engback@senioruniversitetet.se
Ansvarig för universitetskurserna	Ingela Karlsson adjungerad	070-654 05 95	ingela.karlsson@senioruniversitetet.se
Administrativ chef	Eva Elfgren adjungerad	08-789 43 13	eva.elfgren@senioruniversitetet.se

Kontaktperson för valberedningen: Gösta Gahm 08-717 28 07

### Senioruniversitetets kansli

Kansliet har följande telefontider under vårterminen:

4 januari, 7–11 januari kl. 9.00–16.00

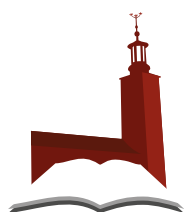
Från 14 januari: måndag–fredag kl. 9.00–12.00

Kansliets expedition öppnar för besök den 4 februari.

I kansliarbetet under Eva Elfgrens ledning deltar kursadministratör Mattias Montell och volontärerna:

Ingrid Berg, Pia Berge, Nina Danielsson, Lena Engstedt, Elisabet Falk, Annika Grev, Gunnel Gustafsson, Yvonne Hamawandi, Claes Hennies, Elisabet Hermansson, Lisa Hildén, Ingrid Hoffmann, Inger Johansson, Pirjo Kasari, Eva Klint, Margareta Kvarneby, Stina Lagerqvist, Gunnel Landberg, Birgitta Lindohf, Arne Lindqvist, Ulla Ravell, Susanne Silverberg, Berit Spiik, Lisbeth Spångberg, Karin Stjernquist, Katarina Stocksén, Inger Tjäder, Lena Yrgård och Ann Öhrén.

Arkivansvarig: Staffan Edmar



# Senioruniversitetet i Stockholm

Senioruniversitetet i Stockholm · Postadress: Box 6276, 102 34 Stockholm

Besöksadress: Hagagatan 1 · Telefon: 08-789 41 28

e-post: kansliet@senioruniversitetet.se · www.senioruniversitetet.se